N: c. 184.
~~364~~ c 34
N. c. 184

OO.h.18.

Digitized by Google

Digitized by Google

COMMENTARIUS EXPLICATIONIS primi libri Iliados Homeri,

Ioachimi Camerarii Pabergensis

EIVSDEM LIBRI PRIMI ILIADOS *conuerſio in Latinos uerſus, eodem Autore.*

HIS GRAECA ETIAM ADIECTA *ſunt, ut ad manum quoq; habeat Lector.*

CRAT. MYL.

ALESANDRINA

M. D. XXXVIII.
Cum Gratia & Priuilegio Imperiali.

Nr.

IOACHIMVS CAMERARIVS DOCTISSIMO *uiro Bolgango Anguſto Seuero, Regiorum filiorum apud Aeni pontes Magiſtro, amico perueteri*
S. S. D.

CVm ego non modo in præſentia bonis literis atq; ſtudijs humanitatis pro mea exigua parte uirili conſulere, & opem ferre laborantibus, ſed etiam in poſterum proſpicere cupiam atq; quæram, non modo ſcilicet opella mea, his in cultu & exercitio eruditionis nauanda, ſed etiam defenſores atq; propugnatores comparandi uidentur, ut ſtare permanereq; poßint fundationes quaſiq; ſtructuræ illorum. Quo in propoſito ſequor priorum noſtrorumq; temporum doctißimos uiros, qui cum optimarum artium atq; diſciplinarum ſtudijs inſeruirent, non tam ſuis operibus quàm ipſi doctrinæ patronos quæſiuiſſe reperiuntur, ſuæ quiſq; ætatis principes, & opibus atq; potentia præſtantes uiros, ut hac etiam interpretatione Ioue genitæ Muſæ uiderentur, ſi à Regibus & Principibus in Rebuſpublicis tanquam filiæ eductæ, cuſtoditæ, ornatæ, collocatæ fuiſſent. Sunt enim, ut Heſiodus ait, Reges quidem Iouis progenies, ſed ſapientes atq; docti, illi enim certe Poetæ exiſtimandi,

ἐκ μουσάων καὶ ἑκηβόλου ἀπόλλωνος.

Sed ſi forte transferri hoc longius uideatur, certe illud perpulchrum, quod uirgines perhibentur eruditionis & doctrinæ numina, ut appareat obnoxium hoc genus eſſe iniuriæ, & ludibrio uulgaris inſcitiæ, quo magis à uirtute & potentia, Muſarum quaſi caſtitas conſeruanda & protegenda eſt. Itaq; & fortißimi ſemper atq; maximi Reges & Imperatores, doctos ſummo amore cultuq; proſecuti fuêre. Nam Archelaus Rex Macedoniæ Euripidem ita ſecum habuit, ut familiarißime complecteretur, & ſapientißimi Poetæ conſuetudine non poſſet carere, neq; ſolum uiuentem, ſed mortuum quoq; exquiſitis honoribus affecerit. Quid ego de Alexandro Magno dicam, cuius incredibilis erga doctos cupidi-

tas ipſius liberalitate facile declaratur, cum illis non drachmis, ſed talentis munera iuſſerit annumerari. Et mala etiam ſcripta philippis inaurarit. Sed exempla huius coniunctionis, ut ita nominem σοφαρέτε, multa etiam de priſcis temporibus illis, ut uidetur, rudioribus ſuppetunt. Nam ut non referam illos in procerum & Phæacum conuiuijs Poetas, neq; cuſtodē pudicitiæ Regiæ, neq; oraculo iuſſos fortiſſimos uiros Spartanos, petere ab Athenienſibus ſapientem Ducem, qui cum illis Tyrtæum Poetam miſiſſent, præclare rem geſſerint, Nonne & Anacreon inter præcipuos amicos opulentiſſimi Sami Tyranni Polycratis fuit? Aeſchylus autem & Simonides apud Hieronem Siculum honorem & autoritatem maximam habuerunt: Quorum alterum in Siciliam ſedem atq; domicilium ſuum tranſtuliſſe, alterum tantum in illa inſula ualuiſſe accepimus, ut impendens grauiſſimum bellum inter Hieronem Syracuſium, & Therona Agrigentinum diremerit atq; compoſuerit. Fuit & cum Dionyſio Philoxenus, à quo fertur ſane interdum tractatus inhumanius, ſed ille tamen Tyrannus in ea ſæuitia ſua doctis carere ſe non poſſe oſtendit. Vt autem ad poſteriores relabar: Nonne & Antigoni amici commemorantur, Antagoras Rodius atq; Aratus Solenſis? Et cū Regibus Aegypti totæ gentes doctorum uixère. Quæ cum ita ſint, ego hoc tempore opera, ut confido, non prorſus contemnenda, in Homero explicando diſcipulis noſtris impenſa, cum hortantibus amicis ad dictatorum æditionē morem gerere ſtatuiſſem, admonuit me autor omnis doctrinæ & ſapientiæ, ut maximis & potentiſſimis quibuſdam Principibus commendarem eruditionis literariæ, bonarumq; artium non ſolum dignitatem, ſed etiam ſalutem. Quos mihi circumſpicienti & ueſtiganti animo meo, ut primi omnium occurrerunt Regij pueri tuæ fidei & curæ crediti, laudatiſſimi Regis filij, nepotes Principis ſummi, quorum proauum quaſi Deum quendam in terris, dum uixit, in cultu uenerationeq; fuiſſe, & nunc poſt mortem eſſe, perpetuoq; futurum ſcimus. Ita igitur ut hi ad comparationem præſidij protectioniſq; optimarū artium cogitantibus nobis primi omniū merito quidem animo obuerſati fuère, Ita res etiam ipſa incitauit me, ut,

ad eos

ad eos qui in literis ad uirtutis excellentiam educarentur, Magiſtrum eruditionis atq; fortitudinis mitterem interpretem uoluntatis meæ. Sed enim quo minus hos recta accedere, & ultro compellare auderem, obſtitit cupiditati meæ pudor, iuſtus ille quidem atq; debitus maieſtati illorum, cuius magnitudine noſtra paruitas facile conſternaretur. Itaq; ad te deuenimus, per quem hæc quæ nos cognoſcere Regiam ſobolem uoluiſſemus, ad illos recte atq; ordine delatum iri ſciremus. Ad te uero aditus patebat nobis, non modo propter ueterem noticiam, & quendam etiam amicitiæ uſum, ſed etiam quod comperiſſemus de Philippo Melanchthone, in literis ad ipſum tuis, & amantiſſime & honorifice mentionem nuper mei factam eſſe. Hoc etiam commoditatis multum habere uiſum, quod longioris ſcripturæ labore me liberaret. Quæ enim dicēda fuiſſent de ſanctitate, de pulchritudine, de quodam ad uitam bene beateq; degendam neceſſario uſu bonarum literarum atq; artium, hæc tibi cum ſint notiſſima & meditata multum, ſatis fuerit indicata eſſe, etſi non nihil, ſi uoles, noſtræ rationis de his cognoſcere poteris, de ſequētium ſcriptorum præfatiuncula. Hæc igitur, mi Seuere, te oro & obteſtor, quanquam facias ſponte tua, tamen, ſi fieri poßit, ut etiam diligentius & accuratius ad complectendum, amandum, propugnandum & tuendum, diuinæ naturæ atq; indoli Sobolis Regiæ proponere & quaſi inſtillare uelis. Quo facto de genere humano, & natione potißima noſtra hoc præclarius fueris meritus, quo fœlicitati boniſq; illorum conſeruandis & augendis, non modo opibus & uiribus præſtantiores, ſed numero etiam plures patronos adiunxeris atq; conciliaueris. Requiritur autem profecto magna quædam uis defenſionis earum rerum quibus fœlicitas & bona illa continentur, id eſt artium atq; ſtudiorum humanitatis. Ita multis firmiſq; copijs prauitatis & malitiæ oppugnari impetiq; illa cernimus. Ipſorum uero nuditas atq; exilitas, & deſpectui & direptioni audacioribus eſſe ſolet. Quid enim ferè his relictum præmiorum? quæ ſpes diuturnitatis, ſi ſic fiat, quæ fiducia ſalutis? quin etiam, quod miſerabile in primis uidetur, perfugium & latebræ his tuendi ſe eripiuntur, & libera quere-

lærum uox nulla conceditur, Contra autem imperitia & indoctorum faſtus quid non & adiumenti & præſidij habet? Quid illis gloriæ honorumq; deeſt? Quanta doctiores inſectandi atq; omnino uociferandi licentia? Itaq; ſtudijs niſi diuina Regum & Principum auxilia ſuccurrãt manifeſte iam, τόδε πῆμα κυλίνδεται ὄβριμος, non Hector, ſed aliquis de fabulis Græcorum exitij & uaſtitatis Deus. Aduerſus quæ mala & ſi in præſentia nonnihil opis adeſt, tamen in poſterum profecto maior uis & copiæ requiruntur, quæ nobis certißima perſuaſione præcipi iam debent, cum de alijs quaſi lætißimis germinibus principum Germaniæ, tum de ſtirpe Regia, quæ tibi fouenda, colenda, educenda, commiſſa & tradita eſt, in quo non dubium eſt quin tua uoluntas optima, maximo ſtudio quaſi accumuletur. Quare finem faciã, ne inter iſta nos tacite uerberes tali quadam cogitatione,

τί με σπεύδοντα καὶ αὐτὸν
ὀτρύνεις;

Et ſi currentes quoq; incitare ſcitum eſſe exiſtimatur. Reliquum eſt, ut te rogem ne inuitus hæc noſtra admittere ac potius libenter ut cognoſcere uelis, atq; ſi uideatur, nos de iudicio his de laboribus atq; iſta opera, tuo certiores reddas. Si enim intellexero tibi non improbari, cumq; ex tua ſententia, quem uirum doctißimum eſſe conſtat, quid alij bonarum artium ſtudioſi ſenſuri ſint, facile exiſtimaro, confirmabitur atq; etiam fortaſſe incitabitur uoluntas in hoc operarũ genere mea, multoq; ita cupidius ſequentes etiam deinceps libros ſimili explicatione noſtra expoſitos ædemus. Vale mi Seuere, & perge diligere nos, ut cœpiſti. E ſcola Tubingenſi. III. Idus Octobr.

M. D. XXXVII.

IN PRIMVM LIBRVM ILIADOS HOMERI PRAEFATIO.

CVM MINVS QVAM SPERAUERAMUS, operę, nobis impendere concedi uidemus, earū literarum culturę quæ ſtudiorum humanitatis pulcerrimā laudē ſibi ſuo merito uendicant, ſane ferimus grauiter atq; moleſte. Sed ut tamen hunc animū atq; hanc uoluntatē teſtatā relinquamus ſtudioſis illarū, ſtatuimus oēs occaſiones perſequi, quibus illas augere poſſimus. Itaq; nūc dū paulo ualemus rectius, decreuimus primū librū Iliados Homericę, feriatū diebus publice amatoribus opt. diſciplinarū & humanitatis interpretari & hāc etiā laudem conciliare huic ſcolæ, ut in ea monumenta celebrari dicātur, eius autoris, qui omniū conſenſu princeps ingenij, doctrinæ, ſapientię habetur. Sed mihi Homericā hoc tēpore laudationē inſtituere non eſt uiſum, neq; omnino excellētię tantæ quāta huius poetę omniū iudicio cōſtituta eſt, noſtrę prędicationis tenuitas adhibēda fuit. Quis etiā aut ignem aut aquā laudandā unq; exiſtimauit? Cum omnes fieri ubiq; gentiū per ſe illa & propter neceſſariū uſum maxime ſciāt. Neq; tamen magis uitā conſeruari & adiuuari igni & aqua, q̄ omnem eruditionē huius poetę monumētis manifeſtū eſt. Quæ ut uirtutē, quemadmodū aiunt, Iuſticia, ita ipſam eruditionē uniuerſam cōprehendunt atq; includūt. Illa igitur ne conemur magnificare oratiōe noſtra, & uerbis quaſi

attollere

attollere, ſed ueneremur atq; adoremus, tanq; diuina ſic enim credidit antiquitas, Apollinē autorem eſſe eorum librorū qui ſub Homeri nomine ferūtur, qui illius prçſcriptione diuinam maieſtatē tegere uoluiſſet, itaq; aliquis uno Græco uerſu ſic fecit loquētem Apollinem,

Carmina ſunt mea, ſed manus hæc deſcripſit Homeri.

Alius aūt hunc omnino Deum habendū ſic præſcripſit.

Si Deus eſt, diuinus honor tribuatur Homero.

Sed ſi non Deus eſt, Deus hic tamen eſſe putetur.

Proximū erat ut uos oratione mea ad ſtudiū optimarū artium & diſciplinarū cohortari incendereq; uellē, ſed hunc conatū ſuperuacaneū fore intelligo. Vos ne enim ego inſtigare ad ea atq; impellere experiar, quæ ipſi ultro ſequimini & appetitis? Vtinam illi & adeſſent & audire nos uellēt, qui aut nimia ſapiētia quaſi ebrij hæc deſpiciunt & nihili pendunt, aut ſtulticia ſua negligūt, aut furore inſectantur. Sed cū illis eſſet mihi agendū abſentibus, quod fieri oportere nō uidetur, reliquū igitur hoc eſt, ut uos qui ueſtra ſponte diligitis & colitis optimarū artiū & humanitatis ſtudia, horter, moneā, deniq; orem atq; obteſter, per ueſtrā ſalutem & fortunas Rerump. ut ea ipſa quæ complexi eſtis uoluntate ueſtra, retinere & tueri, atq; cupiditate maxima augere ornareq; uelitis: Ne quid uobis impedimēti ſtruant ullorū obtrectationes, neu uos deterreat horum ipſorū ſtudiorū, in hac omnium rerum cōfuſione, miſeria & calamitas. Sint alij potētes, diuites, nobiles, nobis placeat ante omnia ingenij cultura & mentis eruditio, quæ ſua bonitate non hominū opinione cōfirmanť. Scio dicere multos, male paſcere hęc ſtudia. Ego uero nō uideo quod aliud pabulum præferri huic debeat, quo animi & mētis excellentia alitur

tia alitur. Sed eſt uita ſcilicet ſuſtentanda. Ingens & ualidus error ſeſe infert hoc loco uulgaris perſuaſiōis, quę niſi in copijs & opulentia uitam eſſe optabilem non arbitratur. Cum his omnes uere docti quoq; tēpore acerrime contenderunt. Quorum ſunt notæ contra cupiditates mortalium non neceſſarias pulcherrimæ diſputationes, atq; ijdem quibus ad uictum & cultum indigerent homines, parabilia eſſe, & prope ſua ſponte affluere docuerunt. Quod ſi eſt uerum quod Cicero ait, & ueri certe ſimillimum eſt: Magnum eſſe uectigal parſimoniam, quis non uidet, qui quidem aliquid uidet, quanta hæc ſtudia quæ doctrinā uirtutis complectuntur, copia atq; opulentia inſtruant cultores ſuos? cum illius quam totam tradunt, parſimonia pars una ſit, quam ut reliqua pulcherrima quaſi membra illius, ſic bonarum literarum amatores uel ſoli, uel in primis, intelligunt, & ut proprium bonum poſſident atq; uſurpant. Qui ſi uellent ſuam induſtriam intendere in parandā augendamq; rem & quærēdas diuitias, quid poſſent efficere Thales declarauit, qui uno anno tantū pecuniæ de oleis conductis fertur confeciſſe, quantum non multorum potuiſſet omnibus fraudibus ſuis colligere mercatorū ſedulitas. Sed placet his nihil uulgare & cōmune, ac illo eximio potius quamuis modico contēti, ab iſtorum potentū faſtidio ac ſuperbia deſpecti, deſtituti, & quod ad iſtos attinet, redacti ad laqueum, tamen uiuunt, ac quidem ſummis uoluptatibus perfruuntur, dum illi ſæpenumero in affluentia omnium, tanta tamen penuria laborant, ut ipſi corda ſua exedant atq; conficiant. Interea hi ſuauiſſimo melle Muſarum, quemadmodum uetus Comatas ille, paſcuntur, de quo Theocritus, ut mi-

tificè elegantibus uerſibus Eobanus noſter conuertit.

O felicem te diue Comata
Tam iucunda quidem tibi contigit iſta uoluptas,
Paſtus apum ſtudio cedrina concluſus in arca
Perficis aerijs totum nutricibus annum.

At enim libenter bene uictitant homines, lauteq́ & opipare accipi uolunt, ueſtiri molliter & ſplendide. Vt igitur in hominum cõmercio hoc tempore & his moribus, quaſi artificium quoddam diſcendum exercendumq́ ſit ſapientiæ atq; doctrinæ. Multo profecto in illo omnia ſunt ſpecioſa & pręclara magis futura cum horum adiunctione, quàm ſi his careãt. Sint igitur illa quibus opinione uulgi præſtantia comparatur, quibusq́ locupletari multos conſtat, in hac quidem uitæ miſeria magis neceſſaria, hæc tamen, ut uidentur, exilia & tenuia non ideo parui pendi debent, ſed aſſumi uel tanq̃ animorum recreatio, ijs temporibus, quæ illiberalibus alij delectationibus abſumunt, uel ut hac quaſi uenuſtatis pulchritudine artium bonarũ, illæ profeſſiones decorentur atq; eniteſcãt. Sed ego miror quæ ſpes aut perſuaſio eſſe poſſit, ualitura ac duratura ulla ſtudia doctrinæ, ſi hæc initia artium bonarum cõuulſa & debilitata ſint. Nam ſi futurũ eſt, ut hæc mediocriter iam emicans flamma eruditionis, in uberiorem adhęreſcens materiam inualuerit, quis omnino abſq; huius perpolitione doctos eſſe ullos arbitrabitur? Sin & hæc nos manet infelicitas, ut quaſi in herba hæc ſeges exareſcat atq; moriatur. Quis non uidet, quanta fames & clades profeſſoribus cuiuſuis ſcientię & doctrinæ impendeat? Apparet igitur ſtudia hæc ornare, atq; celebrare omnia alia, illa uero horum opinione & dignitate niti atq; ſuſtentari.

Quo

Quo magis miror, quid quidam in gradibus illis, ut habentur, altioribus doctrinæ collocati, cogitẽt, qui quaſi cum baiulis & operarijs uiuant, in ipſis artiũ quarundã ingenij profeſſionibus, non ſolum gaudent atq; exultant opinione ineruditionis, ſed etiam ſi qui forte nonnihil operæ in optimarũ artium atq; diſciplinarum ſtudijs poſuere, perdidiſſe ſe non dubitãt ſimulare uerbis, non enim certe ſentire etiam exiſtimo. Sed alij iam exoriuntur qui quærant, quas tandem artes & quæ ſtudia nos tantopere uerbis efferamus, cum omnibus ſæculis artes tractatæ in ſcolis & traditæ fuerint? Quibus hoc reſpondemus, eaſdem plane artes quas ipſi ſentiant nos introducere uerbo, re ipſa diuerſas. Nam & Latinæ atq; Græcæ linguæ cognitio, & Philoſophia quæ deſcripta ſermone & explicata ſapientia illarum gentium eſſet, ſemper habuit doctrinam tanq; materiam quam informaret. Sed diu certe retro ſinceritatem & puritatem abfuiſſe, & in denſa caligine optime etiã nata ingenia hallucinata eſſe reperitur, quorum uis omnis in quibuſdã inanibus ſubtilitatibus abſumpta euanuerit. Sed quicquid fuerit operum quæ iſti ederent, cum fundamento careret perſpecti & cogniti eius ſermonis, quo omnia quæ ſapientiæ & doctrinæ nomen atq; famam merita unq; fuere, expoſita ac declarata eſſent, quis non uidet firmum non potuiſſe eſſe. Itaq; illa quę paulo diuq; etiã ante doctrina nota laudataq; fuit, in quadam ſpinoſa tenuitate, ad nullas ferè alias res utilis fuit, quàm ad ſcolaſticas rixas & altercationes. Quibus ſi nunc minus, in quadam ſcilicet copia meliorum delectantur bene nata ingenia, danda illis uenia eſt, & ignoſcẽdum ijs, qui repertis frugibus ueſci q; glande malint. Multa in diale-

ſticis,multa in Phyſicis,multa ubiq; locorum doctrinæ atq; artium,à prioribus congeſta,iam dilabuntur. Non enim fundamentū ſubiectum fuit eruditæ & ſolidæ ſcientiæ. Neq; quiſq; nūc fere eſt qui nō malit diſcere quo utatur in uita, quàm totius uitæ uſum in diſcendo conſumere & perdere. Etſi non repræhēdo,quin uehementer probo & laudo, ſi cui neq; uoluntas neq; ocium deeſt,ut omnium in Philoſophia excogitationes,non ſolum cognoſcere,ſed etiam amplius elimare atq; expolire poſſit. Si igitur ille totū ſeſe in hæc etiam minus apta ad uitam cōmunem immerſerit, & in quendam receſſum ſapientiæ abdiderit atq; ſeduxerit, non modo ab huius uitę cōmuni conſuetudine, ſed penè etiam ſenſu, haud in noſtrā quidem ille repręhenſionem incurſurū ſe ſciat,ſed iudicio potius noſtro felicem beatumq; futurum eſſe. Verum hęc felicitas,ſi uere eſt felicitas,conceſſa paucis eſt. Nos autem craſſius quoddā filum in hoc genere pertexamus, quoq; magis nos ſentiamus eſſe doctos, paulo indoctiores reperiamur, ut ſi minus in exilitates illas diſputationū cōminuere poſſimus puſillam uim ingeniorū noſtrorum, ne tamen ſimus artium optimarum rudes, neu'e ignoremus præcepta & intelligendi & eloquendi,ſed cognita & perſpecta ueterum doctiſſimorū & ſapientiſſimorū uirorum ſcriptis, explicemus,& noſtra imitatione ſecundum illa opere quoq; confecto prolatoq; illuſtremus. Sic quidem ut uniuerſa ad ueritatem & conſtantiā ſententiarū, & actionū honeſtatem atq; decus referantur. Nam niſi hoc fiat, aliæ quidem alijs fortaſſe in ſpeciem magis bellulę operæ uidebuntur,eadē tamen uilitas uel potius futilitas omniū eſt futura. Videtis igitur quarū ego artiū ſtudia ſignificē

bonitatis

bonitatis & humanitatis adiectione, ſentiẽdi uidelicet recte, & diſerte quæ bene cogitaris eloquẽdi, quibus rebus perculta mens & inſtructus animus, in optimarum actionũ ſplendidiſſimis operibus ſtrenue exerceri ſolet. Vt enim in bene conſtituto corpore omniũ partiũ quæ integrę ſunt, unctiones laudabiles ſunt, ita de animo inſtructo bonis artibus atq; diſciplinis, nihil poteſt niſi ſpecioſum & pulchrũ exiſtere. Hæc aũt doctrina priſcorum ſapientiſſimorum & diuinorum hominũ monumentis celebratur, de quibus diligentia poſteriorum & ſimilia exempla elaborauit, & præcepta illarum collegit, atque tradidit alijs, unde optima diſciplina tandem & exorta & perfecta fuit, quo Græca natio præ cæteris facile omnibus bono abundauit. De quibus libet pluſculum facere uerborum, quo minus uos qui his ſtudijs incumbitis propoſiti atq; operæ ueſtræ pœniteat. Cauete enim per Deum immortalem, ut illa cœleſtia priſcorum ſcripta, quæ ſunt quo certiora & Auguſtiora eſſent numeris omnia aſtricta, quod orationis genus, Poeticum ut ſcitis, appellatur. Hæc igitur cauete inquam ut nugacia, & inanis tantummodo uoluptatis, ut aliqui criminantur, efficientia eſſe credatis. Cũcta enim in his quærenda, nam profecto inuenientur quæ ullam laudem doctrinæ conſecuta in quocunq; homine ac tempore fuere. Ac memorantur quidem & alij tanquam autores & parentes tanti boni. Sed Homerus omnium ſæculorum atq; gentium conſenſu, uel unus propriam uel præcipuam hanc famã meritus conſecutusq; eſt, cuius quidem uerſibus nemo inter doctos reperitur qui dubitet, quin omnia ea de quibus præcepta artiũ tradi poſſint, uel deſignata uel expreſſa ſint. Interpretes quidem

huius ita ſtatuunt, hæc etiam omnia de illis accepta ac deprompta, & iſtos doctrinarũ libros nihil eſſe exiſtimant, niſi uel Commentarios quoſdam uel dilatationes atq; uerboſiores explicationes ſenſuum Homericorum. Itaq; tanquam ab ouo orſi demonſtrant Grammaticæ primum rationem de illis excerptam & conſtitutam, & has figuras ac uarietates cum uerborum tũ orationis hoc autore, in cuius primum ſcriptis notarentur, quaſi genitas fuiſſe. Non ſcilicet quod ipſe inuenerit & excogitarit, ſed quod deſcribendo ita conformarit & cura atq; exquiſitione perpolierit, ut quia de ipſius primum ſcriptis eminere & inſignia atq; elucentia conſpicerentur, ipſe ediditſſe atq; produxiſſe uiſus ſit. Quemadmodum Socratem qui primus cæpetit diſtincte & explicate philoſophari, autorem atq; parentem ſapientiæ non iniuria dicimus. Verum autem hoc eſſe conſtat & manifeſtum eſt, cum nulla orationis figura, nullius uerbi idonea poſitio neq; deflexio, nihil neq; rectũ neque uerſum cõmemorari poſſit cuius in iſto exemplum non ſit, & quem tamen alium ſecutus fuerit nemo unquam commemorare potuerit. Quare cum horũ propria cura Homeri fuiſſe inueniatur, ad illum nimirum autoritas quoq; atq; origo referenda eſt. Idem ſtatuendum de toto artificio Dicendi, quod eſt & in certitudine & in facundia, illo magiſtro cognitum & uſurpatũ. Hoc, ne domeſticis modo, id eſt Græcis teſtibus utamur, & M. Fabio uiſum, qui hunc omnibus eloquentię partibus ortum & exemplum dediſſe affirmat. Quid ego iam requiram amplius, aut dici'ne aliquid ſpecioſius aut glorioſius potuit? Vix hoc in tã multis & grandibus Græcorum laudationibus reperias, quod Latinus homo

lib.10

nus homo paucis uerbis complexus eſt. Omnibus inquit, partibus eloquentiæ, ne parum locuples huius eſſe autor uideretur, Cum tanta ſit eloquentiæ magnitudo, ut hominis unius ingenio atq; induſtria uix poſſe tota comprehendi exiſtimetur. Sed quid addit Fabius? ortum & exemplum dedit. Iaceret igitur illa abſque hoc uel potius nulla eſſet, quid enim eſſet non orta? Quantum hoc autem, non ſolum Homerũ parentem eſſe eloquentiæ, ſed etiam magiſtrum atq; doctorem, qui non modo ipſe ſpecioſiſſima illius opera elaborauerit, ſed aliјs etiam ad imitandum propoſuerit. Sit igitur in partu eloquentiæ maior huius fama, inſtructio quidem certe cum ſumma humani generis utilitate eſt cõiuncta. Reliqua ſunt doctrinę genera duo, de Natura & Moribus. In quibus unum Homerũ tam multis diſſentientibus decretis atq; placitis Sapientum, occaſionem prębuiſſe, & ſuppeditaſſe materiam diſputationum, apertum & clarum eſſe putant. Nam & ueterum plane dogmata ab illo ſumpta, & hæc à ſequentibus ſecundũ ipſum emendata, correcta, locupletata eſſe probare conantur, & ut mihi quidem uidetur probãt. Academici certe nobiliſſima Philoſophorum natio, imprimis ſtudioſe teſtimonijs uerſuum Homericorũ uſi ſunt. Sed in Phyſicis ſemper fuit inter doctos diſſidium, uidelicet quod de rebus obſcuris & abſtruſis, neq; ad iudicium, neq; ſenſum communem patentibus atq; apertis, cum diuerſorum ingenia in exquirendo uero laborarent, idem uideri uniuerſis non magis uel potius multo minus potuerit, atq; in dubijs cauſſis pluribus aduocatis & conſultis, probabilia quiſq; ſequebatur, quæ alius non iјſdem rationibus ductus, commouere atq; impellere

pellere

pellere, huiusq́ mox ſimiliter alius tradita labefactare ſemper aliquis conſueuit. Cum autem poſt primas inuentiones quaſi recenter natas adhuc imbecilles & titubantes, multis ſeculis maxima ſummorum uirorum ſtudia ſeſe in illis explicandis occupaſſent, extitit tandem acerrimo uir ingenio & promptiſſima induſtria, doctrina incredibili Ariſtoteles, qui tanquam cognitor datus à rerum Natura ipſaq́ ſapientia, cauſſam hanc ad uerſus alios diſceptaret, ſi quo modo aliquando lis decidi poſſet. In quod ille ita bonam atq; laudabilem operam dediſſe exiſtimatur, ut nunc qui prȩter hunc alium Philoſophiæ autorem quærat uel etiam nominet, non audiendus eſſe uideatur. Diligentia quidem certe huius tanta fuit, ut alicubi in tenuitate exquiſitionis offendi ſoleant ij quorum animi à ſubtilitatibus nó neceſſarijs abhorrent, qua maxima de cauſſa ſcripta ipſius ab ſectatoribus quoq; neglecta fuiſſe arbitror, partim quod in quamuis admirabili ſciētia huius & copia, amplitudinem requirerent Platonis, quo magiſtro uſum Ariſtotelē ſcirent, partim quia uel moleſtia ſtudij fugiebatur, uel animi uis deerat ad intelligendum difficiles & preſſas diſputationes, & indagandos ſenſus callidiores ac remotiores à uulgari captu. Sed de hoc quiſq; ſtatuat quod libuerit. Quicquid certe diſſerendo ſapientes illi ueteres quaſi celebrauerūt, de rerum natura atq; ui, hoc totum de Homericis ueluti ſeminibus exortum eſſe apparet. Neq; nos nunc manifeſta illa omnibus memorabimus. De Numine diuino, de Cœli, Aeris, ſtellarum, maris atq; terræ, motu, effectione, ſpecie, proprietate atq; ſtatu. Et quæ alia ſimiliter euidentia & conſpicua ſunt in hoc autore. Sed quæ de ipſius magis recon-

ditis

ditis ſignificationibus ſapientũ cura & ueſtigatio eruit atq; propoſuit. Vt illa ueterum de rerum incertitudine opinio, in qua fuit Democritus, Empedocles, Parmenides, Anaxagoras, cuius etiam quondã celebre dictum ferebatur ad amicum quendam ſuum: Sic eſſe cuiq; res omnes uti ipſe arbitraretur. Quod ſi fieri poteſt, ut mentis atq; animi ratio & intelligentia exiſtimationes diuerſas admittat, Res ſcilicet etiam certitudinẽ & quandam quaſi ſtabilitatem non poterunt retinere. In quo Ariſtoteles hoc moleſtiſſimum eſſe aiebat, ſi illi tantopere fallerentur, qui maxime Verum quatenus hoc cerni poſſet, uidiſſent. Eos autem eſſe qui maxime quærerent atq; ſequerentur. Si enim hi talibus opinionibus tenerentur, & de Vero iſtum ad modum docerent, quærebat quo nam pacto ſperandum eſſet, ut Philoſophi alacriter & ſine triſticia in ſuo ſtudio uerſarentur? cum Verum perquirere, idem eſſe quod uolucres curſu ſectari uideretur. Sed nos ad rem redeamus, quam ſumptam de Homero demonſtremus. Quid enim dicit aliud apud hunc Vlyſſes? ut Cicero, ſic enim puto, conuertit. τῶ.γ. μετὰ τὰ φυσικά. ὀδ.σ.

Tales ſunt hominum mentes, quali pater ipſe
Iuppiter auctiferas luſtrauit lampade terras.

Atq; idem de hoc innui Ariſtoteles uiſum ſcribit, quod Hectorem afflictum hoſtili manu & exanimatum ἀλλοφρονέοντα iacuiſſe Homerus fecerit, ut qui in conſternatione quidem animi, non careret intelligentia ac ratione, ſed ea non ſimiliter uteretur. Illa uero tota hiſtoria de anima Platonicorum, ſiue eſt Aegyptiaca ſiue alterius gentis, Homerica eſt. Quid enim dicit in eo libro quo moritur, Socrates Critoni, à quo rogatus fuiſſet

quemadmodũ ſepeliri uellet (ut omnia Ciceronis uerbis referã, quibus enim poſſim præclarius?) Multam uero, inquit, operã, amici, fruſtra cõſumpſi, Critoni enim noſtro non perſuaſi me hinc auolaturũ, neq; quicq̃ me relicturũ. Non uolebat ſe uideri eſſe corpus ſuũ, ſed animum, recte ne an ſecus, nihil ad nos in prᴇſentia quidẽ. Sed nũquid Homerum hoc illi ſubieciſſe credibile, qui de anima Thebani Tireſiæ hos uerſus fecerit?

ὀδ.λ. ἦλθε δ᾽ ἐπὶ ψυχὴ θηβαίου τειρεσίαο
χρύσεον σκῆπτρον ἔχων.

Ad ipſum enim Tireſiam quod infertur referendũ apparet, id eſt certe hominem qui animus eſſet. Iam tripartita diuiſio animæ, rationis, iracundiæ, cupiditatum, manifeſte Homerica eſt. Neq; dubitant plurimi ſingularum etiã, ſiue partium illarũ, ſeu naturarũ domicilia hæc Platonica, de Homero accepta, quaſiq; conducta eſſe. Quid Mediocritas, quã tantopere extulerunt peripatetici, nõne ab Homero demonſtrata? Qui, cũ ubiq; ignauos immoderate & exultare, & quaſi proſterni tã animo q̃ oratione faciat, hæc omnia temperata introducit in fortibus uiris, Cum illos trepidare & palleſcere
ἰλ.κ. atq; nimis timere negat. Et Vlyſſes plane reijcit nimia, ac mediocria probat, cum ſe Diomedem ualde uel laudare uel uituperare uetat. Menelaus quoq; plane dicit ſe
ὀδ.ο. ſuccenſere ijs qui immodico hoſpites uel amore uel odio proſequãtur, modum enim eſſe optimum. In quo autem ſibi Academici atq; peripatetici, ſiue hæc una familia eſt, uehementer placuerunt, ut in exquirendo uero, à ſenſibus ſubiectis rebus cogitationes abſtraherent, an non magiſtrum hunc habuiſſe credendum, apud quem legiſſent talia?

Vtq;

Vtq; cito humanæ uis tranſuolat impetu mentis ἰλ. θ.
Cum ſecum fuerit quàm multis illa reuoluit
Hoſpita terrarum in regionibus, atq; ibi paßim
Nunc huc nunc illuc repetendo cuncta uagatur,
Sic celeri in cœlum Iuno eſt ſublata uolatu.

Et ſimulachrũ quidem Herculis apud Orcum comparuiſſe, cum ipſe in diuorum conſortio delectaretur cum Iuuenta coniuge. Sed nobis in his modus tenendus, dicendumq; fortaſſe aliquid & de poſterioribus. Quorũ Zeno Cittienſis, qui uideretur multo omniũ exquiſitiſſime & ſubtiliſſime Philoſophari, libros etiã cõpoſuit quæſtionum Homericarum, unde facile apparet quàm multa ab illo, quem tanta cupiditate legeret, ipſe didicerit. Quis uero etiam magiſtrum quærit alium Epicurei dogmatis, cui lecti ſunt uerſus Homerici de Odyſſea, ὀδ. ι. quibus Vlyſſes ſibi negat quicquam cogitanti uideri beatius, quàm ſi in læticia publica conuiuia & carmina frequentẽtur, & pocula plena circumferãtur? Cum autem ea pars Philoſophiæ quæ de moribus eſt, plurimi fieri propter eximiam utilitatem & ſoleat & mereatur, poſſumus, ut opinor, contenti eſſe in hoc Horatij teſtimonio, ne quid amplius nunc quærere uelimus, qui affirmat eum hunc poetam eſſe,

Qui quid ſit pulchrum, quid turpe, quid utile, quid non,
Plenius ac melius Chryſippo & Crantore dicat.

Quorum alter porticum fulcire dictus eſt, alter in Academia primas aliquando tenuit. In hac parte plurimum momenti atq; ponderis habent optimarum ſententiarum atq; monitorum ſubiectiones, quarum præclariſſimæ quæq; apud poſteriores poetas de hoc autore deriuatæ comperiuntur. Quibus etſi omnem quaſi

materiam hic ſuppeditauit, unde ſua induſtria diuerſiſſima opera effingerent, hæc tamen ſententiarum explicatio in primis declarat, cur Aeſchylus dicere ſolitus fuerit: Sua ſcripta particulas eſſe de magnis cœnis Homericis. Sed cum hoc genus ſit duplex, unum in quo paucis uerbis aliquid breuiter quidem profertur, cuius intellectus tamen latius pateat, alterum quod copioſa oratione exponitur, nonnihil exemplorum adducamus de quibus planum fiat, celeberrima dicta poſteriorũ ab hoc accepta eſſe. Cum autem illa breuia & contorta, quæ Græce ἀποφθέγματα nominantur, Latine ſeruata proprietate dici uix poſſe uideantur, græca quædã memorabimus. Vt hoc, μηδὲν ἄγαν, quod Terentius protulit, Ne quid nimis. Nonne ex ijs natum, quæ ſupra memorauimus ad mediocritatis conſiderationem deduxiſſe peripateticos exiſtimãdum? De quo & hoc factum ἄριστον μέτρον. At iſtud ἕπου θεῷ, certe fluxiſſe de Homerico uidetur, uel hoc,

ἰλ. ά. *Iuſſa Deæ ſemper mihi ueſtra capeſſere fas eſt.*

Vel hoc, quod de illo Maro uidetur tranſtuliſſe

ὀδ. ί. *Ducente Deo,* Vel ſane hoc.

ὀδ. δ. *Poſcebant ſemper ſua Dij mandata tueri.*

Item καιρὸν φυλάσσου, dubium ne quin de hoc quaſi effloruerit, quod ait Subulcus? Tempus eſſe & dormiendi, & auſcultandi iucundos ſermones, neq; prius quàm oporteat cubitum eundum.

ὀδ. ό.

At ὀργῆς κρατεῖν, unde niſi de hoc?

ὀδ. ύ. *Sic ait inq; domat ualido ſua pectore corda,*
Ipſa gerit morem quamuis afflicta uoluntas.

Sed iam ad uerboſiores illas ſententias ueniamus, atq; notiſſimæ ſunt de fato illę, ut hæc.

Fati nemo poteſt uim declinare uirorum, ἰλ.ζ
Sed forti ignauoq; ſimul genito illa ferenda eſt.

Euripides in Herculidis ita fecit,

Haud fatale quod eſt licet
Effugere, hoc ſapientia
Nunquam reppulerit, neq;
Proficiet ſtudio ſuo
Hoc conari auſus.

Idem Hyppolyto.

Fatalis nulla neceßitatis eſt fuga.

Theognis ita·

Cyrne pati cunctis tulerint quæ fata neceſſe eſt.

Homerus alicubi dicit ſcelera ſæpe punire Deos ſerius, ſed grauius. ἰλ.δ

Euripides Ione.

Eſt quidem Deum ira ſæpe tarda, nunquam negligens.

Homerus rurſum ſic:

Coniunctis ad iter peragendum forte duobus ἰλ.κ.
Alter ab alterius ſenſu quod proſit utriq;
Sæpe præitur, at unius & ſunt pectora tarda
Et leue conſilium, ac acies impromtda Mentis.

Euripides Phœniſſis,

Vir unus omnia non uidet.

Homerus ita,

Nam melius nihil eſſe poteſt optabilius ue, ὀδ.ζ.
Vnanimi quàm ſi coniuncti corde iugalem
Fœmina uirq; thorum celebrent.

Euripides Medea,

Fœlicitas hæc & ſalus eſt maxima
Inter uirum uxoremq; ſi permanet amor.

Homerus ita expeditam & agilem introducit Aten, ut ἰλ.τ.

per hominum capita ingredi dicat.

Antigona Quid Sophocles?

Nam compendio

Celeres Deum ſtulto ultiones irruunt.

ἰλ. ο Homerus, eos qui uereantur in pugna, plæroſq; incolumes reuerti ait. Sophocles ita:

Sed ſuperſtitum

Plæroſq; ſeruat imperij obſeruantia.

ὀδ. θ Dicit Homerus, Nó oportere quenquam malo facinore fretum eſſe, Nam ueloces à lentis quoq; opprimi, ut ualidum Martem Vulcanus debilior cepiſſet.

Theognis ſic.

Conſilio capit infirmus perſæpe ualentem

Ius immortales hoc ſtatuere Dei.

Idem, ſapientes uinum quod immodice hauſerint deformare dicit. Vnde? niſi de Homericis uerſibus qui ſunt in Odyſſea:

ὀδ. ξ *Sæpe iubet fatuum ſapientes carmina uinum*

Accinere, & riſu lætas agitare choreas,

Verbaq; promit, quæ melius tenuiſſe fuiſſet.

ἰλ. σ Idem egregie monuit, cum præterita non reuertantur, ut proſpiciamus futura, ſcilicet de hoc, ut Cicero: Verum præterita omittamus.

Idem Theognis,

Nemo quidem cunctis rebus ubiq; ſapit.

At Homerus

ὀδ. θ *Non uni daut cuncta Dei bona.*

ὀδ. ν Et Polydamas negat unum Hectorem poſſe omnibus rebus præſtare. Sophocles Philoctera, dicit ſingularem artem, & rationem eſſe eorum quibus Iuppiter tenendum regni ſceptrum commiſerit.

Idem ante Homerus, ἰλ.α

Nanq; haud ſceptrigeri eſt uulgaris gloria Regis
Cui decus ipſe hominum pater addidit atq; Deorum. Antigona
Non eſt, inquit Sophocles, Ille uir
Stultus, nec infœlice ſorte, qui malo
Forte implicatus ut mederi poßiet
Annititur, neq; fouet illud peruicax.

Homerus idē elegantiſſima breuitate dixit: ἀκεσταί τοι φρένες ἐσθλῶν. Quo ſignificatur bonos & libenter placare & placari, annuitq; ſolere ut priora delicta emendentur. ἰλ.ν ἰλ.ω

Ait apud Homerum Achilles, Duo eſſe poſita in cœlo fatalia uaſa, de quibus, obſcurior enim expoſitio eſt, nondum conuenit inter Grammaticos, Eum locū Pindatus etiam interpretari non teueritus eſt, cum dicit, ſic diuidere bona malaq; Deos hominibus, ut ſingulis bonis gemina mala applicentur. πυθ.γ ἰλ.π

Homerus Iouis uoluntatem præſtare ſemper rationi mortalium affirmat. Et facile illum fortibus etiam uiris formidinem incutere & eripere uictoriam. Secundum quod Sophocles: Si Deus conuellat, nullius, inquit, robur tantum eſt qui periculum effugere poſſit. Electra

Sed ſatis demonſtratum eſſe confido quod propoſueram, ac fortaſſe longior in his congerendis fui quàm oportuit. Non enim hoc agimus, ut in hac parte oſtentemus quandā ſingularem memoriā noſtram, ſed ut indicentur quaſi intento digito fontes, unde plæraq; dicta bona atque utilia ā poſterioribus hauſta eſſent, omnia enim colligere & infinitum eſſet, & ueſtro ſtudio eſt relinquenda hæc fructuoſiſſima inquiſitio atque cura, cum ad artium eruditionē, tum uero culturā uitæ.

Ad quam

Ad quam bene atq; laudabiliter inſtituendam, ita multum habere momenti lectionem huius poetę, ſapientiſsima quondam ciuitas Athenienſium iudicauit, ut lege lata, iuſſerit quinto quoq; anno, cum illa maxima feſtiuitas Panathenęorum celebraretur, huius uerſus ſolenniter accini, utq; pręter eos omniū aliorum recitationem interdixerit. Viderunt enim legibus quidem imprimis doctrinam morum contineri, ſed eā eſſe cū breuiorem tum inamœniorem. At Poetæ & deligere præcipua, & ea ſic proponere, ut quaſi redimita ornatu uerborum & compoſitionis, gratiſſima & amabiliſſima redderent. Quorum principem Homerum & præſtantem in utroque eſſe ſcirent. Poſſem quamuis multa ad hunc modum alia perſequi, ſed propero ad ipſam rem, hoc eſt, tanti autoris explanationē. In ipſo etiam opere ſæpe huiuſmodi commemoranda ſeſe offerent. Neq; mirum ulli uideri debet, in unum hūc, tantam excellentiam conferri, cum ea comperiatur fuiſſe apud ueteres ſententiæ eius quæ Homerica diceretur autoritas, ut hāc defugere nō ſecus atq; oraculi diuinitatē nefas haberetur. Itaq; & Piſiſtratus unius uerſus inſertione in Odyſſeæ librum XI. heroicam opinionem Theſeo cōfeciſſe exiſtimatur, Is eſt in fine illius libri:

Ex Lycurgo κατὰ λεωκράτ. (margin note beside the lines above)

Plutar. in Theſea

Θησέα πειρίθόον τε θεῶν ἀριδείκετα τέκνα,

Vel ut alibi ſcribitur, ἐρικυδέα τέκνα.

Plut. in Solo.

Et Solon calliditate ſimili cauſſam obtinuit de Salamine arbitris captis Lacedæmonijs. Recitaſſe enim fertur tanquam Homericum ſuppoſitum à ſe de catalogo uerſum.

Αἴας δ᾽ ἐκ σαλαμῖνος ἄγεν δυοκαίδεκα νῆας
Στῆσε δ᾽ ἄγων ἵν᾽ ἀθηναίων ἵσταντο φάλαγγες.

Quo

Quo ſtatim probatum fuerit arbitris Salamina ad ciuitatem Athenienſium pertinere. Huc accedit illa quaſi prærogatiua antiquitatis, cum Herodoto omnium hic antiquiſſimus, hoc eſt, primus poeta eorum qui fama doctrinæ clari ſint, eſſe uideatur. quanquam enim ille coniunctim de Homero atque Heſiodo uerba faciat, tamen nos libenter M. Ciceroni aſſentiẽtes, ſic interpretamur, ut multis ſeculis priorem Heſiodo Homerum fuiſſe intelligamus. Cum non fugiat nos plæroſque Græcorũ hos ambos in unam ætatem contuliſſe, & quoſdam tradidiſſe in Eubœa hymno uictum ab Heſiodo Homerũ, cuius quidem ſuæ uictoriæ ipſe mentionẽ facit, aliquos etiam Heſiodum feciſſe antiquiorem Homero, ſicut & Muſæum, Orphea, Pamphon. Sic autem Herodotus, nam Græca recitare libet, ἐυτέρπῃ. οἱ δὲ πρότεροι ποιηταὶ λεγόμενοι τούτων τῶν ἀνδρῶν γενέσθαι, ὕστερον, ἐμοὶ δοκέειν, ἐγένοντο τούτων. Quamobrem paucos quoſdam, qui Homerica ſcripta carpere ſua cenſura, & uituperare auderẽt, non ſecus atque impios & ſacrilegos cuncti auerſati fuere. Ex quibus Zoilum etiam de ſaxo præcipitem tota Græcia ægiſſe legitur. Sed de his ſatis, uel potius nimium, preſertim aliud nobis agentibus. Nunc ad rem igitur ipſam quam inſtituimus, aggrediamur. Quæri ſolet ab iis, qui ueterum ſcripta ſuſcepere explicanda aliis, priuſquam incipiant exponere interpretatione ſua, De autore, de genere ſcripti, de illius titulo, de uoluntate & conſilio autoris. Atque ita deinceps explanationem, diſtincto toto opere, ſingulorumque librorum, ſiquidem illud plures continet, argumentis enarratis, in manus ſumunt. De quibus etiam nos ipſis nunc deinde ſingulatim breuiter quidem diſſeremus, ut quam pri-

mum ad ipſam explicationem peruenire poſſimus.

DE AVTORE.

AVtor horum ſcriptorũ Homerus eſt. De quo ſi ueſlim memorare quę paſſim prodita ſunt, nimis longum fiat. Hoc nobis ſatis eſſe poterit, propter antiquitatem, & originem & patriã & ciuitatem, etiam tempus quo uixerit, uitamq; adeo & fortunas, ac mortis genus ignorari, & hæc omnia, id quod fieri ſolet in ultima antiquitatis hiſtoria, fabulis inuoluta eſſe. Itaq; & alij humillimam originem illius, alij diuinam tradidere, nam & ſerua natum, & fluuio Melete, uel Mercurio & Prophetide Thebæa, uel Apolline & Calliopa, proditum eſt. Et alij Græcum, atq; horum quidam inſulanum hominem, ut Chium, aut Ithaceſium, aut Cyprium, quod & oraculo proditum Pauſanias ſcribit, nam & oracula de hoc poeta ędita fuere, alij Aegyptiũ, alij Syrum, nonnulli Lydum, quidã Troianũ, aliqui Italum atq; adeo, quod miremur, Romanum fecere. Septem autem ciuitates Græcorum, de hoc contendiſſe, cum ſingulæ ſibi uendicarent, epigramma teſtatur.

Gell. lib. 3. cap. 11. ἑπτὰ πόλεις διερίζουσι περὶ ῥίζαν ὁμήρου,
σμύρνα, ῥόδος, κολοφὼν, σαλαμὶν, ἴος, ἄργος, ἀθῆναι.

Quæ & ſic feruntur.

Epigr. li. 4. ἑπτὰ ἐρειδμαίνουσι πόλεις διὰ ῥίζαν ὁμήρου,
κύμη, σμύρνα, χίος, κολοφῶν, πύλος, ἄργος, ἀθῆναι.

Et ſic.

ἑπτὰ πόλεις μάρναντο σοφὴν διὰ ῥίζαν ὁμήρου,
σμύρνα, χίος, κολοφὼν, ἰθάκη, πύλος, ἄργος, ἀθῆναι.

Circulatorem aliqui & ſuperſtitioſum fecere. Nam & tota ubiq; Gręcia uagantem prope mendicaſſe uictum,

& umbras

& umbras Heroum excitaſſe carminibus ſuis, ſunt qui ſcripſerint. Cæcum quidem fuiſſe fere omnes fatentur, multi etiam natum cæcum tradidere, fuiſſe quidem cæcum ipſius iudicio conſtat, qui & hoc cómemorat, & ſe præterea habitare in inſula Chio, in hymno quo Apollinem celebrat, quos uerſus, & Thucydides lib. 3. hiſtoriarum inſeruit, de quis unus hic eſt.

τυφλὸς ἀνὴρ, οἰκεῖ δ᾽ ἐ χίῳ ἔνι παιπαλόεσσῃ.

Vixiſſe ante ſuam ætatem ſcribit Herodotus, cui in temporum & nominum aſſignatione plurimum fidei tribuendum iudico, annis circiter. cccc. Sic enim in ſecundo hiſtoriarum illius libro legitur. ἡσίοδον καὶ ὅμηρον ἡλικίην τετρακοσίοισιν ἔτεσι δοκέω μεῦ πρεσβυτέρους γενέσθαι καὶ οὐ πλέοσι. Idem dicit Troianum bellum antecedere ætatem in qua ipſe uiueret, annis octingentis. Ita reperiretur Homerus Troianis temporibus inferior annis. cccc. medius uidelicet inter illa & Herodotum. Sed hæc nimis longe & ab aliorum traditis, & ab ijs abhorrent, quæ in Homeri uita memorantur, cui autor præſcribitur Herodotus, haud ſane falſo, ut opinor. Cicero in quinto libro Tuſculanarum quæſtionum in Lycurgi hunc ætatem refert. De qua & ipſa minime conſtat. Porphyrius ſcripſit fuiſſe natum Homerũ poſt Troiæ excidiũ annis ducẽtis ſeptuaginta quinq́, ante olympiada primã annis centum. xxx. Hanc autem poſt Troiæ excidium conditam annis quadringẽtis accepimus. ad quam rationẽ omnia congruunt, etſi nonnulli conditam illam poſt Troica tradidere annis quadringentis ſex, nonnulli quadringentis ſexaginta. De quibus ſuſpicio oritur in expoſito Herodoti loco mendũ eſſe, & legendum forte pro τετρακοσίοισι, ita, ἡλικίην τ᾽ ἑπτακοσίοισι

ϖίοισι. Sic enim congruerent aliquatenus hæc cum iis quæ in uita Homeri leguntur, Iuniorem eſſe illum Troianis temporibus annis. clxviij. Neq; enim refert quod lxviij. ſuperſunt, cum uoluerit Herodotus illo in loco conſtituere tempus, quod ætas certe illorum poetarum non excederet, ut inferiores quidem, nullo autem modo ſuperiores duci poſſent. Huc accedit, quod in eadẽ uita Homerica manifeſte dicit Herodotus inter ætatem Homeri & bellum illatum Græciæ à Xerxe, intercedere annos ſexcentos.xxij. quo ipſe bello poſterior fuit. Etſi reperio & hoc annotatum, Arctiuum quendam Homeri diſcipulum uixiſſe olympiade.ix. annis poſt Troiana tempora.cccc. Quapropter in medio ſane hæc & inexplicata relinquamus, quid enim facere poſſimus, non inuenio, tãta eſt in temporibus notatis diuerſitas & incertitudo. Hoc tamen non dubium eſt, abeſſe à noſtra ætate Homericã, non paucioribus annis bis mille quadringentis, cum & Plinius ſcribat ante ſe illum fuiſſe annis prope.M. Hoc bellum eſt, quod idem Plinius prodidit, Appionem Grammaticum euocaſſe umbras ad percontandũ Homerũ qua patria quibusq; parentibus genitus eſſet, non tamen auſum profiteri quid reſponidiſſet. Nos igitur feramus æquo animo ignorationes in hac quaſi caligine antiquitatis. De nomine quidẽ & ipſo cõtrouerſia eſt, quã de cauſſa impoſitũ huic uideatur. Herodotus à fluuio Melete Meleſigenẽ primũ, mox Homerũ, quo lingua Cumæa cæcus ſignificetur, appellatum ſcribit. Ad hanc cauſſam Grãmatici etiã originẽ nominis accomodarũt, & fecerũt ὅμηρον quaſi μὴ ὁρῶν per metatheſin. Alij datũ obſidẽ fuiſſe, cũ bellũ eſſet Smyrnæis cum Colophonijs, obſides aũt Græce ὅμηροι ſunt.

Lib.7. ca.16.

Lib.30. ca.2.

Iam &

Iam & hoc traditum, Homerum in Aegypto de quadā ſacerdote, Mercurio patre, genitum à primis incunabu lis hirſutum femur habuiſſe, qua nota inſignis cum eſ ſet, obtinuiſſe de indicatione nomen putatur, cum pro pter admirationem ὁ μηρὸς id eſt femur appellaretur, Vt apud Latinos Suræ & capitones, dicti fuere. Cæcum alij natum, alij factum morbi ui tradidere, Neq; defue runt qui haud reuera cæcum fuiſſe crederent, ſed hanc famam extitiſſe de mirifica continentia & moderatio ne homins, qui nullis cupiditatibus ſe uinci pateretur, quæ ſoleant per oculos penetrare ad animos mortali um. Mortuum quidem animi dolore prodidere, cum griphum piſcatorium diſſoluere non potuiſſet. Quod & Philetæ accidiſſe ſcribunt, quærenti neq; inuenienti explicationem argumenti cuiuſdam ex ijs quæ ψευδό μενα uocantur. Hoc Herodotus falſum eſſe & morbo il lum interijſſe ſcribit. Sed de his quod quantumq; uolet aſſumere quiſq;, quod credat, poterit. Eius ſepulchro epigramma appoſitum huius ſententiæ. Ex Aethiopi co 3. Heliod.

Condit humus caput hæc ſacrum, qui uerſibus arma
Fortia diuinis heroum ornauit, Homerum.

De eodem nos quondam adoleſcentes hoc Diſtichon luſimus.

Flumina qui magni & ditem miratur Homeri
Venam, de fluuio cogitet eſſe patre.

Fuere & Grammatici hoc nomine duo, unus Byzan tius, alter cognomento Sellius. Ab hoc auté noſtro putantur ὁμηρίδαι denominati poſteritas huius Poetæ in Chio, uel qui illius poemata agerent. quod uerbum eſt in Ione Platonis. Sed iam de autore finem dicendi, & de genere ſcripti uerba faciamus.

DE GENERE SCRIPTI.

EOrum quæ oratione exponi ſolent, una eſt diuiſio compoſitionis. Nam aut numeris, qui Gręce ῥυθμοὶ ſunt, cõcinnata illa ita eſt, ut μέτρα ſint, qui uerſus dicuntur, Aut ſoluta hac lege fertur libera, quæ dicitur proſa oratio, propterea quod procedẽtem nulla compoſitionis neceſſitas retorqueat & conuertat. Alia eſt diuiſio generalior Platonica illa, cum dicimus omnem expoſitionem uel eſſe Narrationem, ipſe ἁπλῆν διήγησιν uel δι' ἀπαγγελίαν τοῦ ποιητοῦ nominat, uel Actionẽ, uel miſtam. Atq; hæc eſt certior & abſolutior quàm quę à Rhetoribus traditur. Narratio eſt enim omnis oratio, qua aliquid eſſe aut non eſſe, quaq;, quid ac quale ſit uel nõ ſit, refertur, ut omnes diſputationes & hiſtoriæ ſiue rerum geſtarum ſeu fictarum. In hoc genere nulla agnoſcitur niſi autoris perſona. Actio autem tota eſt in Imitatione, cum autor ſermonem omnem in perſonas cõfert à quibus res agi uideantur, non narrari. Vbi uero autor ſuam etiam perſonam admiſcet, ibi genus miſtum eſt, ſeu δι' ἀμφοτέρων. Exempla primi generis poterunt eſſe hæc: Vrbem Rhomam, ſicut ego accepi, condidere atq; habuere initio Troiani, qui Aenea duce profugi uagabantur. Item

Ruſticus expectat dum defluat amnis, at idem
Labitur & labetur in omne uolubilis æuum. Item,

Poeta cum primum animum ad ſcribendum appulit, & cætera, ſunt enim nota. Item poema Virgilianum, cuius initium

Sicelides Muſæ paulo maiora canamus.

Secundi autem generis poema Virgilianum.

Tityre tu patulæ recubans ſub tegmine fagi. Et iſtud:
Cur non Mopſe boni quoniam conuenimus ambo. (diæ.
Ciceronis Cato & Lælius. Omnes tragœdię & Comœ
Tertij generis exemplū, carmen Horatianū cuius initiū
Paſtor cum traheret per freta nauibus
Item hoc Maronis:
Formoſum paſtor Corydon ardebat Alexin.

Libri Ciceronis de finibus. Item de natura Deorum. Aeneis Virgiliana. Atq; huius etiam generis Homerica eſt Poeſis, compoſita uerſibus, hoc eſt certa dimenſione pedum, Græci μέτρα uocant. Quorum cum formæ ſeu ſpecies ſint uarię, perfectiſſima hæc habetur Dactylica ſenaria id eſt ἑξάμετρος, ſenis enim pedibus exprimitur æqualium partium, dactylo & ſpondeo, promiſcue illis quidem poſitis, ſic tamen ut dactylus quintum ſem per locum occupet. Quod ſi quid reperitur aliter factitatum, hoc ut ſingulare & licenter uſurpatum à Poeta, annotari ſolet, quemadmodum uerſus qui dicuntur σπονδειάζοντες.

Τὸν δ᾽ ἐπικερτομέων προσέφης πατρόκλεις ἱππεῦ. ἰλ. π
Aut leues ocreas lento ducunt argento. Aen. 7

Item qui ὑπέρμετροι & ὑπερκατάληκτοι, longiores una ſyllaba, quę ſolet plærumq; inſidere in ſequentis uerſus initialem uocalem, ut

Τρῶας ἀπώσασθαι καὶ ἐρυκέμεν εὐρύοπα ζῆν
αὐτοῦ. Alitcr. ἰλ. θ
Τοῦ φέρον ἐμπλήσας ἀσκὸν μέγαν, ἐν δὲ καὶ ἤια
κωρύκῳ. ὀδ. μ
Τρεῖς γάρ τ᾽ ἐκ κρόνου εἰμὲν ἀδελφεοὶ οὓς τέκετο ῥέα ἰλ. ο
Iactemur doceas, ignari hominumq; locorumq; Aeneid. 1
Erramus

Quin

Aeneid.6 *Quin protinus omnia*
Pellegerent oculis.

Item qui λαγαροί uocantur quaſi elumbes, cum in medio neglecta pedum obſeruantia uidetur, Vt

ἰλ. ε ἡ δὲ μὲν ἰάχουσα ἀπὸ ἕο κάββαλεν υἱόν.
ὀδ. κ Φαιήκων, μηδ᾽ οὕτω φίλον δ᾽ εἰ πατρὶ γένοιτο.
Georg. 2 *Muneribus tibi pampineo grauidus autumno.*
Aeneid 11 *Conſilium ipſe pater & magna incepta Latinus.*

Itemq; ἀκέφαλοι μέτροι qui initio ac fine deficiunt.

ἰλ. ψ Vt ἐπεὶ δὴ νῆάς τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκανε.
ὀδ. π φθινύθουσιν νύκτας τε καὶ ἤματα δακρυχέουσ.
ἰλ. μ Τρῶες δ᾽ ἐρρίγησαν ὅπως ἴδον αἰόλον ὄφιν.

Fluuiorum rex Eridanus, ἀκέφαλος eſt.
μέτροι adducuntur de Liuio à Terentiano.

Balteus & reuocet uolucres in pectore ſinus.
Dirige odoriſequos ad certa cubilia canes.

Et ipſe Homericum ita uertit:

Attoniti Troes uiſo ſerpente pauitant.

Genera quidem metrorũ & ſingulatim dactylicas formas exponere, nimis longum fuerit, & illa paſſim inueniuntur à Grammaticis collecta, has etiam perſequi fructum habiturum non uidetur.

Heroicos autem uerſus dixere, hoc genus longorũ uerſuum, ut Ennius uocauit, quod conueniret hiſtoriæ magnorũ & fortium uirorũ, hoc eſt τῶν ἡρώων, ut Horatius:

Res geſtæ regumq; ducumq; & triſtia bella,
Carmine quo poſſint ſcribi monſtrauit Homerus.

Dicuntur & ἔπη à cõſequentia, ut Etymologicis placet, ὅτι τὰ ἐφεξῆς τοῖς πρώτοις ἕπεται, uel à contextu uerborum. Dicuntur & πύθιοι, quia origo refertur horum ad oraculum Apollinis Delphici, quo primus omnium

hic

hic uerſus æditus fuerit.

συμφέρεται πέτρα οἰωνοί ἄνθη δὲ μέλισσαι.

Eſt autem hoc genus carminum eorum quæ dicuntur, κατὰ στίχον, uel ἀμετάβολα, quod ſequentes præcedentibus ſimiles ſint, neq; carminis modus mutetur.

Carmen quidem Latinis ᾠδὴ Græcis eſt, generalis appellatio, à canẽdo, ſicut & camœnæ, quæ fuere quondam caſmœnę, & carmẽtis ac camilla quæ priſcis eſſent caſmentis & caſmilla. Sed ᾠδὰς & carmina proprie nominarunt ea quæ Græcis ſunt μέλη, à ſuauitate cantus, & λυρικὰ, quia fidibus accinerentur, & χορικὰ, quod chorus caneret. χορὸς autem ἀπὸ τῆς χαρᾶς dictus, ut Platoni uidetur. νόμων. β.

Eſt igitur Homericorum librorum genus orationis metricæ, id eſt carmen, & quidem formæ dactylicæ, miſtæ cuiuſdam rationis ἐκ διηγήσεως καὶ δράματος.

DE TITVLO OPERIS.

ποιητὴς proprie dicitur faber quidã Muſarum, nam uox eſt appellatiua, κατ᾽ ἐξοχὴν igitur poetæ ſunt Muſici opifices qui uerſus faciunt & carmina componunt, incitati diuino quodã impetu animorum. ποίησις totum poetæ opus, ut Ilias, Aeneis. ποιήματα particulæ quædam operis. Homeri igitur poeſis cõplectitur duo opera, unum cui titulus ἰλιὰς, alterum cui ὀδυσσεία. Sed nos Iliados interpretationem promulgauimus. Hoc igitur nomẽ factũ patronymica forma, in ſignificatione poſſeſſiui æolenſium more, ab Ilio quæ appellatio urbis eſſet Troianę, ab Illo patre Laomedõtis, cuius eſt nomen apud Homerum fœmininum, ut ἴλιος ἱρὴ. Nam grammatici confixerunt apud eundem ἴλιον ἀιπὺ ἐλοιεν. ἰλ. ζ. ἰλ. ό.

Sed memorantur etiam alia poemata quorũ autor Homerus fuiſſe dicatur. Vt Amphiarai expeditio. Amazonia. Ilias minor. Reditus. ἐπικίχλιδες, quod nomen factum uolunt à mercede quam acciperet à pueris pro illis uerſibus, fuiſſe autem turdos. Pugna ranarũ cum muribus. Pugna aranearum. Pugna gruum. Margites. Hymni. De quibus relinquamus dubitationes grammaticis; maxime cum præter ὕμνους quoſdam & βατραχομυομαχίαν, nullum nunc quidem illorum ſupersit, & Homerica tamen hæc quoq; credi abſq; illius infamia, ut opinor, poſſint, quemadmodũ culex & alia ludicra Maronis. Thebaidos etiam quoddã ſcriptum propter præſtantiam ſuam aliqui ad hunc retulerunt, & uerſus
εὐτέρπῃ Cyprios, quos Herodotus arguit non eſſe Homericos. Inter quædã autem parua illius poematia, quæ ab Herodoto cõmemorãtur, unum perelegans placet, cui nomen εἰρεσιώνη, recitare. Nam & aliqua ex parte cũ moribus præſentibus ille ad quem accomodati illi uerſus ſunt, conuenire uiſus, & nos admodum humaniſſime ueterum conſuetudinis cogitatio oblectauit. Nam collectis pueris ferebatur carmen ad ædes locupletorum accinuiſſe, cum pręferretur ramus oleę lemniſcatus. Ipſe aũt præcinere ſoleret uerſus quos nunc memorabo.

Εἰρεσιώνη ὁμήρου ποιημάτιον.

Δῶμα προσετραπόμεσθ᾽ ἀνδρὸς μεγαδυναμένοιο
ὃς μέγα μὲν δύναται, μέγα δὲ βρέμει ὄλβιος αἰεί.
αὐτὰρ ἀνακλίνεσθε θύραι, πλοῦτος γὰρ ἔπεισι
πολλός, σὺν πλούτῳ δὲ καὶ εὐφροσύνη τε θαλεῖα,
εἰρήνη τ᾽ ἀγαθή, ὅσα δ᾽ ἄγγεα μεστὰ μὲν εἴη.
* κυρβαίη δ᾽ αἰεὶ κατὰ κάρδοπον ἕρπετο μάζα,
* νῦν μὲν κριθαίην εὐώπιδα σησαμόεσσαν.

τοῦ

τοῦ παιδὸς δὲ γυνὴ κατὰ δίφρακα βήσεται ὔμμιν,
ἡμίονοι δ' ἄξουσι κραταίποδες ἐς τόδε δῶμα,
αὐτὴ δ' ἱστὸν ὑφαίνοι ἐπ' ἠλέκτρῳ βεβαυῖα.
νεῦμαι τοι νεῦμ' ἂν ἐνιαύσιος, ὥςε χελιδὼν
ἕστηκ' ἐν προθύροις ψιλὴ πόδας. ἀλλὰ φέρ' αἶψα.
* πάτερ σοί τῷ δ' ἀπόλλων' ἀγυιεῖ τι δός.
κεἰ μέν τι δώσεις, εἰ δὲ μή, οὐχ ἑστήξομεν,
οὐ γὰρ συνοικήσοντες ἐνθάδ' ἤλθομεν.

Quod autem mentio fit hirundinis, eo pertinet, quia ſub illius auiculæ aduentum quaſi lætiore tempore ueris, hæc cum carminibus circulationes hilarius agitabantur. Cuius rei & mentio fit ab Atheneo libro octauo, ubi & iambici uerſus exponuntur, quæ à pueris cantarentur, quorum ultimi

ἄνοιγ' ἄνοιγε τὴν θύραν χελιδόνι,
οὐ γὰρ γέροντές ἐσμεν ἀλλὰ παιδία.

Atq; ipſum etiam ramum qui præferretur, ut diximus, hirundinem dixiſſe, de his uidetur intelligi poſſe. Sed nos etiam Homericos uerſus tranſlatos in Latinum recitabimus.

LEMNISCI POEMATIVM
Homeri.

Haſce uiri inprimis opulenti aduenimus ædes
Qui locuples multumq; poteſt uiuitq; beatus.
Hoſtia nunc pateant, accedit copia diues
Gaudia quam, dulcisq; quies comitantur euntem.
Omnia uaſa bonis multis cumulata redundent.
Pollineæ ſemper iaceant in corbe placentæ.
Hordea ſed nobis nitidam & nunc ſeſama reddant.
Pulchra nurus molli recubet ſubnixa ſedili.

Quiq; uehant hanc mula trahat ualidungula currus.
Ipſa per ingrediens electrum ſtamina ducat.
Annuus ecce tibi redeo annuus, interea iſtic
Veſtibulum exilis poſita ante reſiſtet Hirundo.
Nunc age ſi quid das age nunc aſtantibus affer.
O pater Apollinem uialem munere
Afficito, nos tibi gratias habebimus.
Sin das nihil, nos hic tamen non ſtabimus,
Neq; tecum enim ut habitemus huc aduenimus.

DE CONSILIO AVTORIS.

COnſiliū autoris atq; uoluntas fuit, exemplū quodam ſingulare fortitudinis hoc opere ſuo proponere, & Græcos ornare atq; inſectari, planeq; infamare barbaros. Deniq; celebrare prędicatione ſua res Gręciæ. Qua de cauſſa plurimum commendationis Homericis ſcriptis acceſſiſſe Iſocrates putat, atq; ideo inſtitutum à πανηγυρικῷ. maioribus, ut huius poetæ carmina adoleſcentes lectitarent, ut & ad odio proſequendā barbariam, & imitandam uirtutem ſuorum popularium incitarētur. Atq; ob hanc etiam uoluntatem, non ſolum ob pręſtantiā Muſicæ ſiue artis, ſiue potius furoris ἐνθέου, à Platone appellati Homerus ἄριστος καὶ θειότατος τῶν ποιητῶν mihi uidetur, ſed de hoc atq; etiam Platonica reiectione uel magis ſeductione huius poetæ, alias differemus.

OPERIS DISTINCTIO.

SEquitur operis diſtinctio. Hoc igitur libris uiginti quatuor abſoluitur, inſignibus literarū Gręcarū notis. Nō quidē ab ipſo autore ita æditis, ſed primū à Piſiſtrato cōquiſitis, & deinde ab Ariſtarcho uel Zenodoto ordinatis.

tis. Cicero quidē utrumq; Piſiſtrato attribuit his uerbis. Quis doctior iiſdem illis tēporibus aut cuius eloquentia literis instructior fuiſſe traditur quàm Piſiſtrati? Qui primum Homeri libros, confuſos antea, ſic diſpoſuiſſe dicitur, ut nūc habemus. Tradidere hoc Græcorum alij multi & Epigramma ea de re fertur. de orat. 3.

Plato ſcribit Hipparchum filium maiorē natu Piſiſtrati, quem Harmonius & Ariſtogiton interemere, cū alia eruditione inſtruxiſſe ciues ſuos, tum Homeri poemata primum in Atticam deportaſſe & curauiſſe ut in feſtiuitate panathenaica à cantoribus, qui ῥαψῳδοὶ dicebantur, alternis illa concinerentur. Ante hæc igitur tēpora diſperſa in Græcia carmina fuere huius poetæ, ut ipſe diuerſis in locis aliquam partem illorum ediderat. Neq; ego exiſtimo Homerum tam egeſtatem ad illos perpetuos errores, ut multi perhibent, adegiſſe, quā Cupiditatem & ſtudium cognoſcendæ & totius Græciæ, quam ſuis carminibus illuſtrare cogitaret, & hiſtoriæ quoq; belli Troiani quod argumentum tractare propoſuiſſet. Viguiſſe autem adhuc memoriam illarum rerū oportet, Siquidem non fuit hic, ut fere conuenit, poſterior quàm annis ſiue xxiiij, ſiue uigintiſeptē, ſiue etiam ſexaginta ſupra centum. Addit Philoſtratus de rebus geſtis ad Troiam, conſuluiſſe umbram Vlyſſis profectum Ithacam in Pſychomantium, atq; de illo omnia cōperiſſe quæ poſtea fuerit complexus uerſibus, Cum quidē pactus eſſet Vlyſſes mercedem commemorationis ſuę, laudem & celebrationem famæ atq; nominis ſui. Sed hoc ille ſane confinxerit, ſiue uerū attulerit, quid enim refert? Id quidem obſeruauit Appion Grāmaticus, primi uerſus Iliados ſyllabam primam, duas literas com- MH

ὑπαρχος.

prehendere, quibus numerus quadraginta & octo deſignaretur, atque eo probare uoluit poſt omnes Rapſodias confectas, hunc uerſum propoſuiſſe Homerum Iliados operi, ut numerum ſuorum poematum definiret atque exprimeret. Quæ quidem eſt perexilis notatio, ita ut aliæ aliorum multę. Nam infinita quędam Grammaticorum turba in huius autoris ſcriptis ſuam ſapientiam conata eſt oſtendere, unde & hoc natum, cum illi audaciſſime interdum ſcripturam mutarent, eos Homeri libros eſſe caſtigatiſſimos, qui eſſent incaſtigatiſſimi. Sed ſimiliter & hoc notatum ſubtiliter, Iliados uerſum primum & ultimum parem eſſe numero ſyllabarũ, primo & ultimo Odyſſeæ. Sed hæc curioſis relinquantur. Cum autẽ nominatim in ſuperioribus Rapſodias Homericos libros, Ne ignoretur uocabuli ſignificatio placet & hoc addere. ῥαψῳδοὺς dictos quondam eos, qui aliena carmina in publicis cõuentibus accinerẽt. Quod cantiones quaſi fuerent concinnatione mutua, ſeu quia collectos aliorũ uerſus conſarcinarent. Sophocles Oedipo Tyr. ὅθ' ἡ ῥαψῳδὸς ἐνθάδ' ἦν κύων. quam & paulo ante ποικιλῳδὸν uocatur. ῥαψῳδία carmen. & ῥαψῳδεῖν uerbum. Sunt qui deducant à uirgula ὅτι ῥαβδοῦχοι ἠγωνίζοντο. Eſt autem ψ duplex non minus βς quàm πς, ut ἅρπαψ. Plato in Ione τὸν ῥαψῳδὸν ait eſſe interpretem poetæ, qui audientibus uoluntatẽ & ſententiam illius explicet, quapropter non modo elegantem pronunciationem uerſuum ab hoc, ſed etiam enucleationẽ poematum requiri ſolere. Et quia potiſſimum horum ſtudium circa Homerica carmina uerſaretur, ideo ὁμηρεστὰς dictos accepimus, à uerbo ὁμηρίζω, quod Homericum ſtudium ſignificat.

Argu-

Argumenta autem hoc eſt ſummę librorũ & ut Græci uocant περιοχαὶ, ante explanationem ſingulorum rectiſſime exponentur. Quæ tamen qui ſeparatim uolet cognoſcere, de Auſonio poterit ſumere, qui utriuſq; operis Homerici periochas oratione ſoluta deſcripſit. Et nos de Iliade uerſus Græcos, argumenti loco propoſitos, ſingulis libris ſingulos Latine factos ſubiecimus.

A. *Alpha preces Chryſæ, peſtis mala, iurgia Regum.*
B. *Somnia Beta refert. cœtum populiq;. ratesq;.*
Γ. *Gamma ſua pugnat pro coniuge uterq; maritus.*
Δ. *Delta Deum fora. Læſa fides. Primordia pugnæ.*
E. *Ei Venerem & Martem Diomedis tela cruentant.*
Z. *Colloquium Hectoreum narrat cum coniuge Zeta.*
H. *Ita unus contra uim ſolus it Hectoris Aiax.*
Θ. *Concio Theta Deum. Troum uis. Hectoris auſa.*
I. *Fruſtra ad Peliden legatio uenit Iota.*
K. *Cappa exploratum caſtra egrediuntur utrinq;.*
Λ. *Labda duces Danaum profligat Troica pubes.*
M. *Ardua. My. Graium ſubuertunt mœnia Teucri.*
N. *Clam Ioue. Ny. Danaos Neptunus uiribus auget.*
Ξ. *Iuno ſoporiſero. Xi. fratrem fallit amore.*
O. *Sentit. O. Neptunus Iunoq; grauem Iouis iram.*
Π. *Pi. Marte inſignem necat Hectoris haſta Patroclum.*
P. *Rho Danai cumlant & Troes Marte cadauer.*
Σ. *Sigma Thetis nato Vulcania detulit arma.*
T. *Tau ruit in pugnas atq; iram fingit Achilles.*
Y. *Hy ſuperum exoritur bellum. Vincuntq́; pelaſgi.*
Φ. *Prælia. Phi. ripas ad fluminis urget Achilles.*
X. *Chi fugiens muros ter circum, cæditur Hector.*
Ψ. *Pſi ludos Danais funebres præbet Achilles.*

Ω. O pa-

Ω O *Patri Aeacidæ placato redditur Hector.*

His igitur breuiter expoſitis, ad explanationem ipſam accedamus. Quo loco ſciendũ antiquiſſimos Poetas ſuos uerſus ad modos ſecundum quos accinerentur cõ poſuiſſe. Itaq; minus exquiſita eſſe ſyllabarum tempora, cum uox conuenienter omnia modularetur. Quod poſteriores qui ad artem reſpicerent non fecere. Neque nunc omnino fieri uel debeat uel poſſit, niſi alicubi hoc ornamento antiquitatis aſſumpto, in qua parte præcipue Maro laudem meritus eſt. Neq; etiam hæc temere eſſe facta à Veteribus crediderim, quamuis Plutarchus eos, præ cura rerum, elocutionem minus curaſſe exiſtimet, adeo ut nõ cauerit Homerus quo minus primum ſtatim uerſum ἄμετρον efferret. De quo quidem ipſe uiderit quam ἄμετρον, nam nos illi nequaquam aſſentimur, Quippe cum ſtudioſe conſuetos numeros ſæpe illum mutaſſe compertum habeamus. Nam quid fuerat negocij huncuerſum,

ἐκ Δημητρίου περιέρ:

Τρῶες δ' ἐρρίγησαν ὅπως ἴδον αἰόλον ὄφιν.

Ita facere ὅπως ὄφιν αἰόλον εἶδον? Niſi ratione & iudicio uellet illa nouitate numerorum mirificam et terribilem ſpeciem anguis deſignare? Similiter & alijs in locis plurimis correctiones fuerint perfaciles, quibus etiam dubium nõn eſt, quin audacia Grammaticorũ multa quaſi auguſta loca antiquitatis profanauerit. Sed nunc libri primi Iliados argumentum narrabimus.

Prius tamen lubet indicare nomina nonnullorũ interpretum, quæ quidem pauciſſima de plurimis collecta ſciendum eſt. Sed ne horum quidem ipſorum quiſquam nunc extat, præter Euſtathiũ, qui nondumetiã ad nos peruenit, ut nobis etiam non extare uideatur. De

hoc igitur, & ueterũ ſtudia atq; aſſiduitas circa hunc autorem intelligi poterit, & noſtri conatus potius q̃ elaborationes boni conſulētur, cũ nulla magnopere adiuuentur re, niſi uoluntatis honeſtate & promptitudine.

DE INTERPRETIBVS *Homericis.*

ZEnodotum igitur primũ tradunt, potiente rerum in Aegypto Ptolemęo Philadelpho, Homericos libros collegiſſe & correxiſſe. Qui & autor fuerit bibliothecæ Alexandriæ inſtituendæ, & curator etiam illius. Hic Philetam Criticũ, poſtea ſunt Grammatici uocati, genus autem ipſum ab Ariſtotele exortum eſſe perhibetur. Et Cicero Dolobellæ ſic. Ego tanq; Criticus antiquus iudicaturus ſum, Philetam igitur Zenodotus audierat, quo magiſtro Ptolemæus uteretur. Huic paulo inferior Callimachus, & qui in Ptolemaica illa tempora incidunt, Soſybius, Eratoſthenes, Euphorion, Timarchus, quorũ Soſybius Lacon, dictus fuit λυτικὸς, quod ſolutis & diſiectis uerbis ſolueret ea quæ in ſpeciẽ difficiliora uiderētur. Eratoſthenes aũt πένταθλος, & Quintũ Ptolemęũ attigit. Euphorion in Syria cũ Antiocho fuit.

Ariſtophanes Zenodotum & Callimachum audiuit, alterũ quidem puer adhuc, alterum iam adoleſcens, audiuit & Eratoſthenem.

Apollonius & ipſe Callimachum audiuit, & Eratoſtheni ſucceſſit in curatione bibliothecæ Alexandrinæ. Fuit enim ſingulare ſtudium & eximia uolũtas Regum Alexandrinorum erga doctos & bonas artes, Itaq; nullis ſumptibus in conducẽdis illis & his augẽdis ac amplificandis pepercerunt. Quæ honeſtiſſima cupiditas

quaſi hæreditate una cũ regno peruenit ad omnes, uſq; ad ſeptimum Ptolemęum, quem ob immanitatem rapinarum & cædiũ κακεργέτην uocarunt Aegyptij. Cuius metu multi docti in omni genere ſcientiarũ in exilium conceſſere, & Gręcis retulere ſuas artes atq; diſciplinas, quæ iam bellis & ſeditionibus cõtinuis propemodum extinctæ fuerant. Sed redęo ad Grammaticos.

Ariſtophanẽ audiuit Ariſtarchus celeberrimus omnium qui in Homero interpretando emendandoq; operam poſuere, hic multos uerſus ὀβελοῖς hoc eſt cõfixit, quos nõ agnoſceret pro Homericis, ipſe νόθους uocabat.

Huius auditor fuit Dionyſius Thracicæ originis, unde & Thrax nuncupatus, & Apollodorus. Eodem tempore floruit Crates Philoſophus Stoicus, qui Homericus appellaretur. Compoſuit libros nouem correctionum utriuſq; operis Homerici. Sed nũc deinceps aliorũ promiſcue nomina ædemus, quos elaboraſſe in ſcriptis Homericis explicandis cõperimus. Ac primũ Ptolomęus ſecundus rex Aegypti, qui Euergetes diceretur, correctiones Homericas ædidiſſe traditur.

Ante hunc etiam Zeno Cittienſis compoſuiſſe commentarios in utrumq; opus Homericũ, & inſuper Margiten. Itemq; huius diſcipulus Perſęus explanaſſe ſcripta Homerica fertur. Deinde Ariſtoteles non ille Stagirites ſed alius quiſpiam. Aliorum uero interpretum hæc nomina inuenimus.

Ariſtonicus, in Homerum libros ſex.
Agathocles grammaticus.
Ammonianus.
Apollonius pater Herodiani dyſcolus, de Homericis ſchematis.

Archebius

Archebius Alexandrinus.

Apollonius Archebij. F. de uocibus Homericis ſecundum ordinem literarum.

Aſclepiades Myrleanus.

Alexander Coſytæus cognomento πολυμαθής.

Appion cognomento μόχθος.

Aratus Solenſis.

Artemio clazomenius.

Alexander Mileſius πολυίστωρ. Item alius Myndius, alius Aetolus.

Archimedes Trallianus, ſcripſit in Homerum cõmentarios.

Dion Pruſenſis, qui defendit Homerum contra Platonem. extat huius laudatiuncula Homeri.

Demetrius cognomento Ixion.

Didymus cognomento χαλκέντερος, quaſi ærea inteſtina haberet, quod eſſet illius admirabile ſtudium & aſſiduitas legendi ac ſcribendi. ædidiſſe ter. M. quingentos libros traditur. Fuere etiam alij hoc nomine grammatici poſteriores hoc.

Demoſthenes Thrax, qui ſoluta oratione Iliada explicauit.

Dioſcurides, de inſtitutis apud Homerum.

Epaphroditus Cheronenſis, auditor Archebij.

Hippias Eleus, qui ut Plato ait Iliada docuit præſtare odyſſeæ, & intoduci ab Homero ἀχιλλέα μὲν ἄνδρα ἄριστον, νέστορα δὲ σοφώτατον, ὀδυσσέα δὲ πολυτροπώτατον. Hippia.2.

Heracleon Aegyptius.

Heraclides Ponticus auditor Didymi, de ætate Homeri & Heſiodi.

Heraclides Cilix.
Herodianus Apoll.F.
Hæpheſtion Alexandrinus.
Hellanicus grammaticus.
Longinus magiſter Porphyrij, cognomento Caſſius, quæſtiones ſcripſit Homericas. Vtrum Philoſophus fuerit Homerus. Problematum Homericorũ libros duos. De uocib. Homericis multarũ ſignificationũ.
Maximus Tyrius. De Priſca in Homero philoſophia.
Meleager Gradarenſis.
Mnaſea Berytius.
Metaclides.
Neſtor Lycius pater Piſandri poetæ, compoſuit Iliada In cuius ſingulis Rhapſodijs non reperiretur litera illius Rhapſodiæ nota. Ad quem modum Tryphiodorus & odyſſeam confecit.
Naucrates Erythræus, commentarios in Homerum.
Philoxenus de gloſſis Homericis, hoc eſt reconditis uocibus. Item commentarios in odyſſeam.
Plutarchus μελέτας ὁμηρικάς.
Porphyrius Tyrius. De philoſophia Homerica. De antro nympharum in odyſſea. Quam reges capere utilitatem poſſint de lectione librorum Homeri. Libros decem, de omiſſis nominibus ab Homero.
Parthenius Nicaẽſis, Dionyſij Thracis. F. Fit & alterius Parthenij Chij mentio, qui genus ab Homero ducere crederetur.
Poſidonius neſcio quis, an forte plures, nam pluribus hoc nomen fuit. Sed & Panætium in Homericis interpretationibus uerſatum eſſe traditur.
Ptolemæus Alexandrinus, auditor Ariſtarchi, cogno-
mento

mētro Pindarion. Scripſit libros tres Homericorum exemplorum. De forma orationis Homericæ. De Vtide Homerico & Aſteropæo.

Pigres frater Artemiſiæ reginæ Cariæ, à Suida traditur, quaſi explanans Iliada ſingulis uerſibus ſubieciſſe Pentametrum. ut poſt ὀυλομένην.

Μοῦσα σὺ γὰρ πάσης πείρατ᾽ ἔχεις σοφίης

Ptolemæus ſectator Ariſtarchi. Commentarios in Odyſſeam. Librum de Vlyſſis plagis.

Ptolemæus Ariſtonici Filius in Homerum libros quinquaginta.

Ptolemæus Alexandrinus, Hephęſtionis, ut opinor, filius, ſcripſit Anthomerum, opus librorum XXIIII.

Ptolemæus Aſcalonites de accentibus Homericis. De correctione Odyſſeæ Ariſtarchi,

Proclus auditor Syriani Commentarios in Homerum.

Atq; Platonici fere in hunc aliquid Poetā compoſuere.

Seleucus Alexandrinus cognomento Homericus.

Syrianus problemata Homerica. Commentariorum in Homerum libros VII.

Soterides Epidaurius ſcripſit quæſtiones Homericas.

Theagenes de Homero.

Tyraunio Phœnix de Homericis accentibus. Diſſentire poetas recentiores ab Homero. Correctiones Homericas.

Tryphiodorus, Comparationum Homericarum explicationem.

Trypho de dialectis apud Homerum.

Hunc tantum poetam ex ueteribus Xenophanes Colophonius non dubitauit inſectari & repręhēdere. Cui fertur aliquando Hiero Gelonis F, Tyrannus Siculo- *Plutarchus ἀποφθεγμ.*

rum, quęrenti quod ægre duos ſeruulos alere poſſet, feſtiue reſpondiſſe, Cur igitur Homero obtrectaret, qui plus mille hominum paſceret, idq; mortuus. Eundem & deriſit atq; maledictis inceſſit, Deorum quoq; cōtemptor Daphidas Telmiſēſis. Zoilus uero Amphipolites non male dixit ſolum Homero, ſed illius etiā ſtatuam uerberibus afficere ſolitus fuiſſe legitur, Quamobrem & ὁμηρομάστιξ appellatus fuit. Vterq; quidem dignum factis exitium inuenit. Nam & Daphidam Attalus rex excruciatū necari iuſſit, Et Zoilum Gręcorum Olympia concio, de rupe Scironide perſecuta pręcipitem ęgit.

Præfationis finis.

ARGVMENTVM PRIMI *libri Iliados Homeri.*

SACERDOS Apollinis Chryſes,qui expugnatis Thebis amiſiſſet filiam,uenit in caſtra Gręcorum redemptũ illam, quę Chryſeis patronymica uoce dicitur,ſicut & Bryſeis, quarum propria nomina traduntur fuiſſe Aſtynome & Hippodamia. Sed non ſolum non impetrat ab Agamemnone ut filiã ſibi reddat, uerum minis inſuper etiã repellitur. Itaq; ad Dei ſui opem confugit, qui motus ſacerdotis precibus peſtilentiam infligit Græcis, qua ſæuiente, Achilles in concionem aduocatis Gręcis,ſententiam proponit de inquirendo atque auertendo cauſſam mali,Qua prodita à Calchante, cõtentio inter Duces oritur. Et paulo poſt remiſſa ſacerdoti filia, eripit Agamemno Briſeida Achilli quam Lyrneſo capta extra ſortem acceperat. Ita ille iratus Gręcis ſuadente matre Thetide à pręlijs abſtinet. Thetis autem Iouem exorat, ut iniurias nati ſui ulciſcatur Troianorũ uictorijs. Quod animaduertẽs Iuno iurgijs Iouem adoritur, Gliſcente autem contentione, Vulcanus claudicatione ſua riſum Dijs mouet & matrem cõſolatur, Inde Muſæ in conuiuio canunt, & fidibus Apollo ludit, et de reliquo die hilariter epulati, noctu dormitum quiſq; ad ſe diſcedunt.

HVNC

HVnc primum librum Iliados & nonum ac ſecundum, utilem maxime & admirabilem eſſe cenſet Fabius. Et ſunt profecto exempla inſignia contentionũ & eius orationis quæ eſt apta iudicijs & litibus, ubi animi commouentur, incitantur, ardent. Sed non minus utile eſt exemplum uitæ, de leuiſſima re tantas iras tantarum cladium extitiſſe, hoc igitur cognoſcere, & ſicut Horatius ait ſtultorum Regum & populorum perſpicere iras, ut præuideamus atq; caueamus, utile. Atq; id quidem præcipuũ in hoc libro. Reliqua autem quæ & ipſa mirificam complectuntur inſtructionē uitæ & pręcepta uirtutis, ſuis locis rectiſſime notabimus. In hoc primo libro Homerico nulla cõparatio, id eſt, παραβολὴ ineſt.

Μῆνιν ἄειδε.

Protagoras repræhendit hunc uerſum, quod Homerus eſſet imperandi forma uſus uerbi in propoſito precum. Iubere enim facere aliquid aut omittere, imperare eſt. Sed ut indicationis forma in uerbis non ſolum demonſtrat, ſed etiam definit, interrogat, reſpondet, ſtatuit, affirmat, negat, Ita aliæ etiã formæ ſeu modi ab una aliqua ſignificatione nominantur, quamuis plures habeant, cum omnino nomine carere non oporteat, quas tamẽ ad decem uſq; appellationes aliqui, ſine quidem cauſſa, extenderunt. In hoc uerſu in dimenſione numerorum, ηι in πηληϊάδεω, una ſyllaba, ut diphthongus impropria eſſe uideatur, pronuntiabimus. Voce deducta à proprio nomine πηλεὺς, πηλέως, πηλεΐδης, & ecta ſi πηλήϊδης, & Ionica παρεκτάσει, πηληϊάδης, & συνιζήσει, ſeu συναιρέσει, πηλῃάδης. Sicut νηρεΐδες, νηρηΐδες, νηρῇδες, niſi malimus eſſe συνίζησιν τοῦ εω ut χρυσέω ἀνὰ σκήπτρῳ.

GENVS ACHILLIS.

Iuppiter· Aegina, Aſopi.F.

Aeacus.
huius,

Telamon ex Endeide. huius — *Aiax.*

Peleus. huius — *Achilles de Thetide.*

Phocus matre Pſamathe.

ἀχιλλεὺς autem in uerſu unum .λ. amittit. Dictus uel quod Ilienſium dolor, hoc eſt ἄχος ἰλίου futurus eſſet, uel de facto appellatus quod infantum cibum non attigerit, quaſi ἄχιλος τὶς ὢν, nam tradunt lac non guſtaſſe, ſed enutritum à Chirone medulla leonina, uel hinnuleorum medullis atq; fauis.

Hoc loco obſeruandum Homeri quidem opus hoc Iliados, proponere narrationē rerum geſtarū anno .x. belli Troiani, ſed paſſim intexi expoſitionem aliorum ferme omniū quæ nouem annis præteritis acta eſſent. Quod fit laudabiliter & artificio quodam οἰκονομικῷ, quemadmodum & Horatius ait.

Ordinis hæc uirtus erit & uenus, aut ego fallor,
Vt iam nunc dicat iam nunc debentia dici,
Pleraq; differat & præſens in tempus omittat
Hoc amet hoc ſpernat, promiſsi carminis autor.

Hæc diſpoſitio & in odyſſea mirabilis cernitur, & Imitationis ſumma arte expreſſa à Marone eſt. Nam ille orſus à ſeptimo anno errorum Aeneæ, enarrationem omniū quæ accidiſſent, poſt euerſum Ilium, atq; huius

quoq;

quoq; expugnationem elegantiſſima ſerie pertexuit.

ἄειδε θεά.

Inuocat numen Muſarum, hoc enim ex re facile intelligi poteſt, quia canere illam uult. Muſæ autem cantatrices deæ. Et unius mentione inuocat uniuerſas, uel Calliopen κατ᾽ ἐξοχὴν deſignat. Fertur autem Rhiani ueteris poetæ uerſus, quo dicitur ſi una Muſa uocata ſit exaudire omnes.

πᾶσαι δ᾽ εἰσαΐουσι μιᾶς ὅτε τέωνομα λέξῃς.

Quod Maro etiam uidetur ſenſiſſe, cum ſic fecit.

Vos ò Calliope precor aſpirate canenti.

οὐλομένην.

Exitioſam, cuius adiectionis cauſſam mox ſubdit, quod innumerabilia mala, hoc eſt ingẽtem cladem inflixerit Græcis, Qui nunc Achæi dicuntur συνεκδοχικῶς. Nam Achęi pelaſgi in Theſſalia, proprie ita dicti fuere, Ab Achæo filio Xuthi Aeolidæ, ut in Catalogo.

μυρμιδόνες δὲ καλεῦντο καὶ ἕλληνες καὶ ἀχαιοί.

πολλὰς δ᾽ ἰφθ.

Ad hunc uerſum referri Virgiliana hæc poſſunt.

Iuuenum primos tot miſerit Orco. & Aeneid. 9.
Multa uirum uolitans dat fortia corpora leto. Aeneid. 10.

Homerus autem dicit demiſſas orco animas Heroũ. Dixit autem ipſos Heroas cibum fuiſſe auium, ſentiens corpora, à quibus iam uita, hoc eſt anima receſſiſſet. ἄϊδι aũt iam fecit, ut παρειδι à nominatiuo ἄϊς, ἰάπτω mitto & προϊάπτω quaſi ante tẽpus emitto, ut intelligamus diutius in pace illos uiuere potuiſſe. ἑλώρια prędas.

οἰωνοῖσί τε.

Libro primo.

Zenodotus ſic ſcriptum ædidit, ut Athenæus annotauit, οἰωνοῖσί τε δαῖτα. Sed perperam ut idem ait. δαῖτα enim Homerum uocaſſe hominum non beſtiarum cibos, ab æquali diſtributione, unde & δαιτρός qui carnes aſſaret, ἀπὸ τοῦ δαίεσθαι, id eſt à diſpertiendo. Vnde & δαῖτα ἐΐσην ſæpe dixit. ὀδ. υ.

Μοίρας δασσάμενοι δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα.

Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή.

Ad illam uoluntatem & conſilium referendum, de quo dicetur poſtea, quod ceperit Iuppiter, ut ulciſceretur iniurias Achillis cæde Græcorum & Troianorũ uictorijs, ſicut ſe facturum eſſe Thetidi promiſerat. Aliqui ſimpliciter Διὸς βουλὴν accepere fatum, iuxta illud. Sic fata Deum rex ſortitur. & Heſiod. μεγάλου δὲ Διὸς νόος ἐξετελεῖτο. Alij conſilium fuiſſe Iouis bello moto exonerare grauatam terram hominum multitudine, quod etſi dixit Euripides quoq;, Tamen huic loco non uidetur conuenire, cum certe tam longo tempore belli ante quoq; multi interierint, & Homerus ordiatur, ut dictũ eſt, à rebus geſtis ultimo anno. Verſus Euripidis ex Helena ſunt.

πόλεμον γὰρ εἰσήνεγκεν ἑλλήνων χθονὶ
καὶ φρυξὶ δυστήνοισιν, ὡς ὄχλου βροτῶν
πλήθους τε κουφίσειε μητέρα χθόνα.

De his quinq; uerſibus feſtiue luſit Palladas in Grammaticos, qui ordirentur ab Homero doctrinam ſuam, epigrammate compoſito huius ſententiæ.

Grammaticæ ſunt quinq; artis primordia diræ,
Vnde opus incipiens explicat illa ſuum.

Quinq;

Quinq; canunt iſtas de libro principe uerſus
Prima furor quarum eſt, altera pernicies.
Tum poſt perniciem Danaum mala multa ſequuntur.
Sed fortes animas tertia condit humo.
Quarta canes & præda canum. Mox quinta uolucres
Continet, irati eſt conſiliumq; Iouis.
Grammaticos igitur quinq; inter tanta neceſſe eſt
Eſſe mala, & caſus flebile quinq; genus.

ἐξ . οὗ

Ex quo, intelligitur autẽ tempore, ut ἐν βραχεῖ breui. τὰ πρῶτα aduerbialiter. Neutris uero ſingulariter & pluraliter in aduerbiorum ſignificatione utuntur, & additur uel omittitur articulus ſine diſcrimine. Pluto.

Περί τούτου σφῶν ἐθέλω δ᾽ εἶναι λόγον τὸ πρῶτον.

Et Euripides.

Πρῶτον μὲν εἶδος ἄξιον τυραννίδος.

Oedipo Tyr. Τοῦτ᾽ αὐτὸ νῦν μου πρῶτ᾽ ἄκουσον.

Sed horum exempla paſſim obuia. Latini etiam ſunt ſæpe neutris aduerbialiter uſi. multum. facile. perfidũ ridens Venus. Sed & pluraliter Horatius

Inſanire putes ſolennia me neq; rides. Et

Stabat acerba fremens. Διαστήτην.

Diſſidij uox Latinis hoc ſignificat. Et eſt uſus duali numero, qnem ſunt qui tum primum inuentũ eſſe perhibeant. Atriden autem, Agamemnona dicit Atrei filium, qui eſt ſecundum alios Pliſthenis, qui fuit frater Atrei. Sex enim ut Pindarus ait Principes de Hippodamia ſuſcepit Pelops, horum nomina exponuntur ita: Atreus, Thyeſtes, Portheus, Alcathous, Pliſthenes. Chryſippus. Ἀτρείδης τε ἄναξ.

Homerus Agamemnonem et Menelaum Atridas fa

cit. Aliqui tradidere Pliſthenis, Atrei filios fuiſſe, mortuo patre relictos apud auum qui illos eduxerit pro filijs, unde & filios Atrei creditos. Sed hoc receptum, fuiſſe filios illius ex Aerope matre Cretica, ut ait Euripides, Oreſte.

Generis ſeries talis.

Iuppiter.
Tantalus.
Pelops.

Atreus. *Thyeſtes.*

Agamemno. *Menelaus.*
Oreſtes.

Αναξ ἀνδρῶν, celebritatis epithetum, neq; ἄνδρες nũc ſexum, ſed præſtantiam ſexus ſignificat. Vt

Inter ſe coiiſſe uiros & cernere ferro.

Καὶ δῖος ἀχιλλεύς.

Sicut & διογενὲς λαερτιάδη: Iuxta illud Heſiodium. ἐκ δὲ διὸς βασιλῆες.

Τίς τ' ἄρ.

Coniuncta cum ſuperioribus. Nam & hoc petit explicari carmine diuino, Quodnam illos numen commiſerit, & tantum certamen excitarit. hactenus propoſitio. Sequitur nunc deinceps narratio ſeu διήγησις.

Λητοῦς καὶ Διός.

Periphraſis Apollinis. Et eſt in ſequentib. ὁ. pro ἐκεῖνος in ſignificatione pronominis, Attice. Quo loco ſciendum

ſciendum ueterem dialectum Ionicam plane eſſe Atticam, Sed poſtea ſecundum loca in quæ coloniæ deductæ eſſent, mutatam fuiſſe. hac eſt, ut præcipua, uſus imprimis Homerus, ſunt & alij ueteres, ut Heſiodus, Archilochus &c.

Νοῦσον ἀνά.

Γαρένθεσις Ionica pro νόσον. Κακὴν autē dixit ſicut mala uenena et mala peſtis efficiēs mali. Sed quomodo autor fuerit cladiū & cędis Gręcorū Apollo, dicit, Quia de peſtilentia immiſſa ab Apolline alienario regum extitit. Ita remotiorem cauſſam malorum re ipſa, ſed uſitato uerbo proximam commemorauit.

Λαοί.

Λαοὺς dictos ἀπὸ τῶν λάων, hoc eſt lapidibus, non ſolum Grammatici ſed Pindarus etiam dixit. ὀλυμ. θ. κτησάσθαν λίθινον γόνον, λαοὶ δ᾽ ὀνόμασθεν. Iuxta hoc,

Quo tempore primum
Deucalion uacuum lapides iactauit in orbem,
Vnde homines nati durum genus.

Fertur & de hac re hic uerſus,

ἐκ δὲ λίθων ἐγένοντο βροτοὶ λαοὶ δὲ καλεῦνται.

Fabulam Ouid. copioſe Metamor. lib. 1. deſcripſit. Alij appellationis hanc cauſſam tradidere. Cecropa regem Atticæ, cupijſſe multitudinē ciuiū cognoſcere, & iuſſiſſe ſingulos unū lapidem certum in locum deponere, quibus numeratis, inueniſſe xx. milia hominū complere ciuitatem ſuam. Atque inde λαοὺς de congeſtis ſaxis Atticos appellatos fuiſſe. οὕνεκα Ionicū pro ἐπειδή. cauſalis coniunctio, propterea quod. ἀρητῆρα autem ſacerdotem dixit, quaſi precatorem. Quod hoc genus rebus diuinis & precibus ac uotis curare ſoleat. ἀραὶ

preces

preces. ἰλ. ό. ἀρχάων ἄϊων νηλῆιάδαο γέροντΘ.

ἀπερέισι' ἄποινα.

Ingentem mercedem ſeu precium maximum. Grammatici faciunt ἄποινα quaſi ἄφοινα precium quod pro interfecto pendi ſoleat. Sed ita nominarunt quicquid pro alterius libertate ac capite ſolueretur. Herodotus ἐρατοῖ. ἄποινα δέ ἐςι πελοπονησίοισι δύο μνέαι πεταγμέναι κατ' ἄνδρα αἰχμάλωτον ἐκτίνειν.

In Oratione contra Ariſtocratem dicitur ueteres ſic uocaſſe pecuniam, unde uerbum eſſe deductum ἀποινᾶσθαι id eſt, pecuniam exigere.

ςέμματα.

Legunt aliqui ſic, ςέμματα ἀπόλλωνΘ ut peculiaris corona illius intelligatur id eſt laurea. Alij ornatus templi & ſimulacri Apollinis.

Χρυσέῳ.

Craſis, pronunciandum enim χρυσῷ. σκῆπτρον ſcipionem ſignificat, quos Reges geſtarēt auratos & eburatos. Vt mox. σκῆπτρον χρυσείοις ἥλοισι πεπαρμένον.

Et Virg. Sceptroq; inuiſus eburneo.

Eſt autem ita dictum ab innitendo quod uerbum eſt σκηρίπτεσθαι & σκήπτεσθαι. ὀδ. ρ. σκηρίπτεσθ' ἐπὶ ἢ φατ' ἀριστερὰ λέ' ἔμμεναι οὐδ' ὄν. Et paulo poſt πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιον, ἠδὲ γέροντι σκηπτόμενον.

κοσμήτορε.

κοσμεῖν & κόσμΘ ornamentum & decorare ſignificat. Quid autem ordine pulchrius? trāsfertur igitur hęc

uox

nox ad ſignificationem τάξεως & adminiſtrationis. ὡς τὸς ἡγεμόνες διεκόσμεον ἔνθα καὶ ἔνθα. & κόσμῳ παράσταν ἄν ἔλαχες. & ἀκοσμοῦντες turbulenti. Philoctetа. οἱ δ' ἀκοσμοῦντες βροτῶν διδασκάλων λόγοισι γίνονται κακοί.

ἀτρεῖδαι.

Pluralis numerus etiam dualem complectitur. Recte igitur de duobus plurali uti poterimus, ſed non è contrario etiam de pluribus duali. Nam hac forma duo de pluralitate ſecernuntur, quæ tamen hæc neceſſario continet. Atque dehinc iam interponuntur τὰ ἀμοιβαῖα, id eſt expoſitio in perſonas ſpargitur.

ὑμεῖς μὲν θεοί.

Quàm breuiter, quàm artificioſe beneuolentiam captat uoto illius exitus quem maxime cupiebant.

πριάμου πόλιν, Troiam περιφραστικῶς dixit. Simul etiam hoc de affectuum arte expreſſum, quod ait εὖ δ' οἴκαδ' ἱκέσθαι. Ita enim memoriam renouat coniugum & liberorum ipſorum, ita in impetranda ſua, benignioribus utitur uniuerſis extra Agamemnoné, cuius animus eſſet à ſuis, ꝓpter amoré Chryſeidos, alienior.

ἐϋκνήμιδες, proceri & eleganti corpore συνεκδοχικῶς, ut ῥοδοδάκτυλος ἠώς. Vel armis conſpicui, ἀπὸ τῶν κνημίδων. ὀλύμπια δώματα, cœleſtes ſedes. Iuxta illud γαῖα δ' ἔτι ξυνὴ πάντων καὶ μακρὸς ὄλυμπος. Etymologi faciunt ὄλυμπον quaſi ὅλον λαμπρόν, & οὐρανον, ὁρανὸν à luce. λύσατε, ἔκτασις. ἰλ. θ. λύσασθ' ὑπ' ἐξ ὀχέων.

Ἐπευφήμησαν.

Hoc eſt, religioſo ſilentio approbauerũt peticionem ſacerdotis. εὐφημεῖν enim ſignificat quod latinis faue

re linguis. Et ἴσχειν εὐφημίαν Sophocli ſilere eſt, Trachinijs. Alij fecerunt, acclamarunt. ut ἀνευφημεῖν cum ululatu exclamare, in phædone.

Κρατερὸν δ' ἐπί.

Et dura inſuper dicta dedit. ἐπίτελλε increpuit, ingeſſit, extulit.

Πρίν μιν.

Sicut. ἰλ. ο. πρίν γ' ἠὲ κατακτάμεν. Negat priuſquã interimant ipſi hoſtes, aut Ilium capiatur, eminus pugnandum, hoc eſt nullum prorſus eſſe finem pugnæ futurum ante uictoriã alterius utrius partis. & ἰλ. σ. οὐδέ ποτ' ἐκπέρσειν πρίν μιν κύνες ἀργοὶ ἔδονται. Ita nunc dicit ſe liberam Chryſeiada a miſſurum eſſe nunquam.

Εν ἄργει.

Mycenis fuiſſe regiam Agamemnonis tradũt, ut ipſe Mycenæus magnorum ductor Achiuum. Et ſic fecit Sophoc. ἠλέκτρα. Et nunc ἐν ἄργει, In Peloponeſo accipiunt. Euripid. Oreſte tamen & ipſe Argos urbem Peloponeſi ſedem regiam Agamemnonis fecit. Grãmatici ambas urbes utraq; appellatione fuiſſe dictas aiunt.

ἱστὸν ἐποιχομένην.

Obeuntem telam, hoc eſt texentem, & ſternentem cubile, aut curantem, aut aſſiſtentem ad lectum. Ita & apud Aethiopas in ſacris adeſt Neptunus, ἀντιόων ταύρων τε καὶ ἀρνειῶν ἑκατόμβης. & τηλόθι πάτρης, ἀπὸ πάτρης.

Αλλ' ἴθι.

Ρητορικῶς exaſperat petitionem leniſſ. ſacerdotis, quaſi eiuſmodi fuerit qua cõmoueri poſſit. σαώτερος aũt pro σῶς, ut ſenior, ſenex. & frater eius ad rem eſt attentior.

tentior. Et, *Triſtior & lacrimis oculos ſuffuſa nitentes.*

Βῆ δ᾽ ἀκέων.

Tacite, aut muſſitans. ἡ. δ᾽ ἀκέουσα κάθησο, paulo poſt. & ἰλ. θ. ἤτοι ἀθηνάιη ἀκέων ἦν. ἀπὸ τῆς ἀκῆς quod ſignificat perculſionem & immobilitatem. ἀκὴν δ᾽ ἐγένοντο σιωπῇ. πολύφλοισβον, undiſonum mare dixit πεποιημένως.

Πολλὰ δ᾽ ἔπειτ᾽.

Tum deinde ſolus uehementer deprecatus eſt Apollinem. Quare imprecatur malum Græcis, qui approbarant petitionem illius? Quia exercitum odit totú ut autorem orbitatis ſuæ. Et innuitur hoc loco egregie Heſiodi ſententia: *Sæpe uiri peccata luunt totæ unius urbes.*

ὃς χρύσην ἀμφ.

Locorum ſunt hæc nomina, quibus præſideret Apollo. σμινθεῦ gentile ἀπὸ τῆς σμίνθης. Fuere autem omnia hæc in Troade, & poetis de gentibus & urbibus dicatis Dijs illorum compellare nomina uſitatum.

Dij patrij indigetes & Romule Veſtaq; mater,
Quæ Tuſcum, Tyberim, & Romana palatia ſeruas. Et,
O Venus regina Gnidi Paphiq;.

Apud Macrobium eſt σμινθεὺς ὅτι ζεῖ θέων. & ἀμφιβέβηκας, tenes. ὀδ. δ. μέσον οὐρανὸν ἀμφιβέβηκε.

ἔι ποτε.

Forma communium precum. Quoties enim habent quaſi meritorum ſuorum fiduciam, ueluti debitam gratiam audacter repetere conſueuerunt, ut & illud εἴποτε δή τι ἢ ἔπει ὤνησας κραδίην διὸς ἠὲ καὶ ἔργῳ. Virgilius.

Si qua tuis unquam pro me pater Hirtacus aris
Dona tulit. Si qua ipſa meis uenatibus auxi
Suſpendiue tolo, aut ſacra ad faſtigia fixi.

κατὰ πίονα μηρί' ἔκηα, id eſt, *κατέκαυσα πίονα μηρία ἃ ὅσα ἔρεψα*, ſi inquit ſartum tectum præſtiti templũ tuum, quod tibi gratiſſimum eſt. Sic etiam Plato apud quem eſt huius loci paraphraſis in tertio *πολιτ.* *καὶ ἀπαιτῶν εἴ τι πώποτε ἢ ἐν ναῶν οἰκοδομήσεσιν ἢ ἐν ἱερῶν θυσίαις κεχαρισμένον δωρήσαιτο* &c. Significat uerbum & redimire & coronare, Oedipo coloneo. *ὧν κρᾶτ' ἐρεψόμενοι λαβὰς ἀμφισόμους.*

Κατὰ πίονα.

. Nam coxas contectas adipe aris imponebant, atque illę erant partes Deorum, quod ab eo obſeruatum, quod Heſiodus ſcribit ad hunc modum partitum eſſe hoſtiam cum Ioue Prometheum.

Ἐκ τοῦ δ' ἀθανάτοισιν ἐπὶ χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων

Καίουσ' ὀστέα λευκὰ θυηέντων ἐπὶ βωμῶν.

Ita paulo poſt.

Μηροὺς τ' ἐξέταμον κατά τε κνίσῃ ἐκάλυψαν.

Κρήηνον, ἐπέκτασις. *κρῆνον νῦν καὶ ἐμοί. ὀδ. υ. ἀπὸ τοῦ κραίνω.*

Τοῦ δ' ἔκλυε.

Φοῖβος traditur dictus à ſplendore & puritate luminis, *ἀπὸ τῆς φοίβης*. quæ eſt auia materna illius apud Heſiodum. Apollinis nomen Plato uarie deduxit, *ἀπὸ τῆς πολήσεως ἀπὸ τῶν βολῶν*. fecit *ἀπολούοντα* & *ἀπολλύοντα*. Plutarchus *περὶ τοῦ εἶ ἐν δελφοῖς*, Apollinis nomina ad unitatẽ refert. *ἀπόλλων οἷονεὶ ἀρνούμενος τὰ πολλά. ἰήιος, ἰὸς ἤγουν μόνος. φοῖβος δὲ ἁγνὸς καὶ καθαρὸς ὡς οἱ παλαιοὶ ὠνόμαζον.* Et collegit Macrobius multarum appellationum huius Dei cauſſas, quæ omnia ſolarem uim & effectionem innuere uidentur.

Non

Non autem eſt dubium quin ſol uitæ autor ſit & conſeruator, dum igitur radios ſuos immittit in terras per aera ſubtilem & purum omnia ſalutari luce complentur. Illis uero in aeris ſpiſſi ueneno quaſi tinctis, morbi omnis generis & maxime uehementes illi, peſtilentię, excitantur. Ideoq; Homerus dicit graſſatum Apollinem ſimilem nocti, & conieciſſe telum piceum in Græcos. Neque non uetum eſt huiuſmodi in aere læriferam craſſitudinem de terra euaporari ad calorem & æſtum ſolis. Ideoq; & canes & iumenta prius ſentire Homerus facit quàm homines. & λοιμικαὶ καταστάσεις, ut uocant Græci, poſt caniculam fere incidunt, quo tempore quaſi cōceptos ęſtus terra exhalat. De peſtilentia iſta, hæc ferme in Troicis Philoſtrati leguntur, ſiue uera ſeu ficta ab illo ut alia plæraq;. Cum lupi de Ida monte lixas & calones dilacerarent atq; inuaderent iumenta quæ circũ caſtra paſcerentur, cenſuit Vlyſſes armis exagitandas feras. Sed Palamedi hoc non placuit, qui diceret Apollinem lupos produxiſſe quaſi primordia quædam peſtilentiæ, quos quidem ſoleret ut inter homines canes & mulas configere ſagittis ſuis, prius tamen immittere, beneuolentia motũ, hominibus, ut admonerentur futuri mali. Proinde uota nuncupāda Apollini Phyxio & Lycio (quæ nomina ſunt facta à fuga & uel lupis, uel luce) ut ipſe conuertat ſua tela in beſtias & morbos in captas. Nos uero, o ſocij inquit, magna cum diligentia ualetudinem noſtram curemus. Conuenit autem ad uitandam peſtilentiam uictus tenuis, & frequens motus atq; uehemēs. Medicinæ quidem artem ego non didici, ſed ſapientia complectitur uniuerſas. Hæc locutus, carnes uendi in caſtris uetat, & cibos militares interdicit: fructi

busq; & oleribus uesci milites iubet. Neq; illi quiſquam refragabatur, quod illius uocem omnes ſibi audiédam tanquam diuinam oraculi arbitrarentur. Atq; illa quidem peſtilentia inuaſiſſe de Ponto dicitur in oppida Helleſponti, & Troianos etiam attigiſſe. Grę cos autem non lęſit. His addit & naualia certamina, quibus & imprimis cōſeruarint ſanitatem corporis. Sed hæc utrum ipſe confinxerit, an aliunde ſumpſerit, dicere non poſſum. Peſtilentiam uero extitiſſe in bello nihil mirum, cum propter uictus nonnunquam inopiam & difficultatem, tum periodico etiá illa impetu potuit ingruere.

Βῆ δ᾽ ἐ κατ᾽ οὐλ.

De olympi uerticibus, uel ad olympi uertices. κάρηνα enim uertices & ardua loca & arces dicuntur. Vergit auté ſol ad uertices cœli qui uocātur Poli, Vnde & Plato ἀπόλλωνα quaſi ὁμοπολεῦ͂ντα apellatū ait. Ad illos igitur ab Aequinoctiali circulo deflectens ſurſum & infra ſol abire cernitur. Et, graditur nunc iratus hoc eſt infeſtus & exitioſus Græcis. κῆρ Craſi de κέαρ. Acharnenſibus. ἐγ᾽ ᾧδ᾽ ἐφ᾽ ᾧγε τὸ κέαρ ἐυφράνθην ἰδών.

Τόξ᾽ ὤμοισιν.

Arcum, ſed pluraliter τὰ τόξα fere dicunt Græci. Sagittator auté eſt Apollo propter radiorum ſolis penetrabilitatem.

Ἔκλαγξαν δ᾽ ἄρ.

Vel communi σωματοποιΐα infecti ſyderis damna exponit. Vel intelligédū in tali aeris ſtatu fragores quoq; & tempeſtates exiſtere. Itaq; tum uidemus creberr. eſſe mutationes cœli, ipſum etiam arcum argenteum facit

propter

propter retuſiorem & albeſcentem tali tempore aciem luminis. Macrobius generalis appellationis hanc cauſam reddit, quod ſol enaſcens per ſummum orbis ambitum uelut arcus quidā figuretur alba & argentea ſpecie, ex quo arcu radij in modum emicent ſagittarum.

ἀπάνευθε νεῶν. Ita ſignificatur peſtilentiæ immiſſio in Grecos. Apollo em̄ de cœlo ſe cōtra naues in inſidijs collocat. Μετὰ aduerbialiter, poſt. βιοῖο arcus uel ſane neruus, hoc quidē loco arcus accipiendus, ſed βίοιο eſſet uitæ. hæc forma genitiui Ionici non ignota eſt.

οὐρῆας à nominatiuo ὀρεύς. Ionice ſignificantur Mulæ. ἀργοὺς κύνας à celeritate, uel nitidos. Vnde & ἀργῆτι κεραυνῷ & ἀργέτι δημῷ. & ὁδ'. αἰετὸς ἀργιλώχηνα φέρων.

αὐτοῖσι

Ipſis nimirum Græcis aut hominibus. Et crebris arſiſſe dicit rogis mortuorū corpora. Hi enim apud ueteres fuere ritus funerum. Et nunc iuſta quidem faciunt ſocijs, licet enim, neq; prelia obſtant, poſtea uero dum pugnatur non niſi pactis inducijs hoc facere cōceditur. Tum igit̄ illi interea heroes, ut initio dixit, à canibus & uolucribus dilaniantur.

ἐννῆμαρ.

Peſtilentiā ſeuijſſe dicit dies. ix, quo numero dierum potuit intelligere Achilles de doctrina Chironis eſſe malū nō leue ſed ſtabile, cū poſt tēpus horarū CLXXX. quibus luna quadrantem ſigniferi peragrat, nihil remitteret peſtilentia, ſed iam de nono die plane confirmaretur, qui eſt numerus eximius, nam & compoſitus

impar, & in prima ſchemata diuiditur, et primus de imparibus exiſtit Tetragonus ςερεὸς numerus inq; cubum triplicatur & luna tum in conficiendo triente uerſatur. Itaq; morborum iudicia fieri ſolent ſeptimo, nono & decimoſeptimo die. Sed τῇ δεκάτῃ Intelligendum ἡμέρᾳ.

τῷ γδ ἐπὶ φρεσί.

ἥραν ἀέρα eſſe uolunt. Et Plato ſignificaſſe nominatorem primum id ipſum putat, hocq; poſſe ita intelligi ſi quis ſæpe pronunciet illud uocabulum ἥρα ἥρα. Sed mihi dubium non eſt poſtquam ſententiam legi apud Herodotũ quã ſubſcribam, quin & hæc & alia ferè mentio omnis numinum referẽda ſit ad aſtologicam rationem, & eam quidem Aegyptiorum, quã Græci maxime probarunt. Quæ à nobis quibus illa ſcientia barbarie & ſuperſtitione prope tota erepta fuit, quamq; nunc ueſtigantes uix adhuc e longinquo quaſi per nebulam conſpicimus. hæc igitur à nobis plane intelligi atque cognoſci non poſſunt, præſertim cum illa ratio, amiſſis Græcorum ſcriptis, penitus ignoretur. Etſi alicubi ita ſunt illa manifeſta ut cęcus etiã διακρίνει ἀμφαφόων ut hic Poeta ait. Quale eſt adulteriũ Martis. & geneſis Herculana, & nonnulla alia de quib. fortaſſe alias diſputabimus. Huc referẽda igitur illa cura Iunonis & ſtudiũ erga Grȩcos, ſimiliter & aliorum numinũ quæ Grȩcis fauent, itemq; eorum quæ faciunt cum Troianis. Necnon & heroici partus, qui eſſent aut Deorum aut Dearum filij. Eſt enim illa uis effectionũ cœleſtium aut maſcula aut fœminina. Sed hęc non admiſcebimus huic loco. Sententia autem, de qua dixi, Herodoti hæc eſt. Euter.

Καὶ τάδε ἄλλα αἰγυπτίοισίν ἐστι ἐξευρημένα, μείς τε καὶ ἡμέρη ἑκάστη θεῶν ὅτευ ἐστί. καὶ τῇ ἕκαστος ἡμέρῃ γενόμενος ὁτέοισι ἐγκυρήσει, καὶ ὅκως τελευτήσει, καὶ ὁκοῖός τις ἔσται, καὶ τούτοισι τῶν ἑλλήνων οἱ ἐν ποιήσει γενόμενοι ἐχρήσαντο. Quæ ita conuertimus. Sunt pręterea & hæc inuenta Aegyptiorum. Primum, quorum numinum quiſq; menſis atq; dies proprius ſit. Deinde, quæ fata de certis diebus partus excepturà genitos, qui finis uitæ, qui mores futuri ſint. Atq; hæc Græci poetæ ab illis ſumpſerunt & uſurparunt. Nihil potuiſſet dici manifeſtius quàm Græcos poetas ſimiliter ut Aegyptij feciſſent, naturæ ſcientiã fabulis iuuoluiſſe, neq; prophanare uoluiſſe ſanctiſſimã doctrinam, qui mos ueterum ſapientum proprius fuit. Atq; utinam libuiſſet Platoni magis interpretari & exponere hæc, quàm uerbis oſtentare & proclamare inexplicata tanq; myſteria. Sed progredimur, ut ſentio, longius cupiditate diuinæ ſcientiæ, cuius neglectio & contemptus maximũ crimen barbariȩ & inhumanitatis inuſtura eſt ſęculo noſtro. Redeo igiť ad rẽ. λευκώλενον ἥρην formoſam dixit ſynecdochice. candidis lacertis.

Τοῖσι δ' ἀνίς.

Tum ſurgẽs Achilles ita dixit. Eſt autem deliberatio. Ideóq; cõpellat Agamemnonem Imperatorem conſulens in mediũ, quo facto opus eſſe uideatur. Et Homerus quidẽ facit ipſos Reges quoq; ſtantes agere cum populo. At Virgil. ſic. *Solio Rex infit ab alto.*

παλιμπλαγχθέντας formandum à πλάγγω, ad ſimilitudinem τοῦ τέγγω. Vnde & πλαγκταὶ rupes. & ὀδ. φ. πλαγκτέ. inter conuicia dictum. Erro. Nunc eſſe igitur periculum ait, ne reiecti in reditu erroribus agitentur. Quod autem dicit πάλιν, referri poteſt ad difficul-

I tatem

tatem nauigationis, uix enim tandem poſt uarios errores ad Troiam claſſis Græcorum appulſa fuiſſe fertur.

μάντιν.

Vel eſt hæc ἐπεξήγησις, quod dicit ſacrificum aut ſomniatorem conſulendum, ut hæc duo genera diuinationum proponi intelligantur. Vel tria memorantur. μαντεία augurium, ἱεροσκοπία ſacrificia uel extiſpicina. & ὀνειροκριτική, id eſt, uiſa ſomniorum. Hippocrates quidem plane μάντιν appellat aruſpicem, his uerbis. ὅτι καὶ οἱ μάντιες τὸν αὐτὸν ὄρνιθα εἰ μὲν ἀριστερὸς εἴη ἀγαθὸν εἶναι νομίζουσιν, εἰ δὲ δεξιός, κακόν. Secundum igitur hunc & antiquiſſima & Ionica dialecto uſum, interpretari Homericas uoces rectiſſime poterimus. Nam quod Plato facit μαντικὴν quaſi μανικὴν, & οἰωνιστικὴν quaſi οἰονοιστικὴν, luſit ut ſolet. Plane enim factam eſſe dictionem apparet ἀπὸ τῶν οἰωνῶν, quæ ſunt ὄρνεις, uel ſimpliciter, uel ut aliqui malunt, grandiores, id eſt præpetes. Vnde & Homerica uox τῶν οἰωνοπόλων. Verum ut Latinis auſpicium quæcunque obſeruatio, & ariolari prædicere atque præcognoſcere de quacunque ſignificatione intelligitur, Ita οἰωνίζειν & οἰωνὸς & ὄρνις notat quaslibet diuinationes. Vt ἰλ. ω.

ἀ. περὶ διαίτης ὀξέων νόσων.

Phædro.

μηδέ μοι αὐτὴ
ὄρνις ἐνὶ μεγάροισι κακὸς πέλευ.

Euripides. Oreſte de lactimatione.
ὀνκοῦ ὄντος οἰωνὸς μέγας.

Et Phœniſſis.
οἰωνὸν ἔθεμεν καλλίνικα σὰ στέφη.

Ariſtophanes ὄρνισι.
ἐσμὲν δ' ὑμῖν ἄμμων, δελφοί, δωδώνη, φοῖβος ἀπόλλων.
ἐλθόντες

ἐλθόντες γὰρ πρῶτον ἐπ᾽ ὄρνις, οὕτω πρὸς ἅπαντα τρέπεσθε
πρός τ᾽ ἐμπορίαν καὶ πρὸς βιότου κτῆσιν, καὶ πρὸς γάμον
ἀνδρός

ὄρνιν τε νομίζετε πάνθ᾽ ὅσα περ περὶ μαντείας διακρίνει,
φήμη γ᾽ ὑμῖν ὄρνις ἐστὶ πταρμόν τ᾽ ὄρνιθα καλεῖτε,
Ξύμβολον ὄρνιν. φωνὴν ὄρνιν. θεράποντ᾽ ὄρνιν. ὄνον ὄρνιν.

Quamuis autem non improbem accipi μάντιν in ſignificatione οἰωνιστοῦ, quo genere maxime uterentur & confiderent, Tamen nihil uetat quo minus appellatiue poſitam uocem ſequentia interpretentur, ut ἰλ. quoque ω.

ἢ οἳ μάντιες εἰσὶ θυοσκόοι ἢ ἱερῆες.

Sed ἱερῆα uocat nunc qui alio nomine θύτης dicitur, qui extis cæſarum pecudum inſpectis futura prædiceret, aut occulta aperiret.

εἴτ᾽ ἄρ ὅγ᾽.

Vtrum ob uotum neglectum, aut ſacrificium non rite factum ſuccenſeat, & an placari poſſe uideatur. Cauſſam igitur quærit mali & opem. Solent autem in ſæuitia peſtilentiæ deſperantes, ab humano auxilio confugere ad Deorum implorationem, à quibus etiam hæc mala immitti & puniri humana ſcelera arbitrantur. De hecatomba, & pecudes quæ eſſent mutilæ, aut uitioſæ, mactari Dijs nefas fuiſſe, cum alibi, tum in Trachinijs diximus.

ἀντιάσας.

Quia exuri cum adipe oſſa à ueteribus cõſueuiſſent, quo nidore quaſi paſcerentur numina, quibus res diuina fieret. ἰλ. δ.

οὐ γάρ μοί ποτε βωμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης
λοιβῆς τε κνίσσης τε· τὸ γὰρ λάχομεν γέρας ἡμεῖς.

Ex his luſit Ariſtophanes ὄρνισι, cum dicit illas fame Deos facile necaturas, ſi non patiantur euaporari τῶν μηρίων τὴν κνίσαν.

Τοῖσι δ' ἀν.

Tum in medium illorum progreſſus eſt Calchas, uel ἐπὶ τοῖσι hoc eſt μετὰ ταῦτα. Sed κάλχαντα dictũ uolunt de cogitationum & conſiliorũ profunditate, ἀπὸ τῆς κάλχης quæ ſit concha purpuræ & in profundo mari degat, Sed emerſa ſuauiſſimũ colorem tingendis ueſtibus ſuppeditet.

ὄχ' ἄριστος per aphæreſin ἔξοχα. ὀδ. ο. ὃς κ' ἔξοχα μὲν φιλέῃσιν ἔξοχα δ' ἐχθαίρῃσιν. Dixerunt autem & Latini nimium pro admodum. Calchantis genus hoc traditur. ὁ κάλχας τοῦ θέστορος, τοῦ ἴδμονος καὶ λαοθόης. τοῦ ἀπόλλωνος καὶ ἀστερίας τῆς κορώνου.

ὃς ᾔδη.

Quæ ſint, quæ fuerint, quæ mox uentura trahantur.

σὺ δὲ σύνθεο.

Vel audi, uel uide, hoc eſt complectere animo tuo, ut ὀδ. ρ. ἐμεῖο δὲ σύνθεο μῦθον. uel fidem da. unde & συνθῆκαι conuenta.

ἦμεν.

Particula affirmationis, uſitatius eſt ἦ μὴν, quod in iureiurando & alijs aſſeuerationibus ponere conſueuerunt.

Κρειόσων γὰρ.

Memorabiles ſententiæ κατ' ἐξοχὴν γνῶμαι uocantur. Quæ ſunt eiuſmodi ut omnium iudicio & aſſenſione comprobentur, propterea in argumentationibus demonſtrationum loco aſſumuntur. καταπέψῃ Metaphoricos

phoricos concoxerit. Et ſignificat χόλος indignationis, furorem. κότος acerbitatem & amarulentiam. ζῆλον ζηλόμ. θεοπρόπιον uaticinium.

οὔτις ἐμεῦ.

Hoc omnes qui eloquentiæ ſtuduerunt ſemper obſeruarunt, ut idem alijs uerbis dicerent uel explicantes dictum uel augentes rem, uel etiam exornantes hac copia orationem. In quo præcipua facundiæ laus ineſſe ſolet. Atq; hæ ſunt illæ ἐξηγήσεις & ἐπεξηγήσεις & αὐξήσεις ut Grammatici nominibus deſignant, magna cum cura obſeruandæ & exprimendæ ſtudioſis eloquentiæ. Sed de his nunc non eſt differēdi tempus: Viſum tamen locum notare. βαρείας infeſtas uel uiolentas manus afferet. & eſt δερκομένοιο dum aſpiciam uel aſpiciar.

οὐδ' ἢν ἀγαμ.

Et hæc figura eſt excellentiæ, id eſt, τῆς ἐξοχῆς. Sed Agamemnona Plato dictum uult à manendo & perdurando, propter longum illud obſidionis Troianę tempus. ἑλικωπίδα κούρην, nigris oculis decorā puellam, aiunt enim ἕλικα nigrum ſignificare. πεπίθοιμεν, forte mouerimus placatum animum illius, aut placato illo ſpem conceperimus. Vt ἰλ. ξ.

τεῖχος μὲν γὰρ δὴ κατερήριπεν ᾧ ἐπεπίθμεν.

hoc eſt, quo freti fuimus.

ἥρως ἀτρείδης.

Plato ἥρωας ἀπὸ τοῦ ἔρωτος deducit quod progenies eſſet Deorum Dearum ue amore captarum mortalium. Vel quaſi εἴρωας eſſe uult, id eſt ῥήτορας eloquentes & oratores. Atrea uero ἀπὸ τῆς ἄτης, quā originatio-

nem cum hiſtorijs illius congruere ait.

ἀμφιμέλαιναι.

Commotos animos, nigros uocat, ut mare nigreſcit de atris nubibus tempeſtatum. Vt ὀδ. μ.

σὺν δὲ νεφέεσσι κάλυψε γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον.

Et Virgilius. *Ponto nox incubat atra.*

Contra autem tranquillum mare albidum uidetur. Vt ὀδ. κ. λευκὴ δ᾽ ἦν ἀμφὶ γαλήνη.

Pyth. δ Significant & μέλαιναι φρένες Homero conſtantē atq; grauem animum, cuius contrarium improbum & leuem Pindarus appellatione albedinis notauit. Tranſlatione ducta ab imis fluctibus & ſupernatante ſpumea albedine. Deinde dicit micantibus & quaſi inflāmatis oculis acerbe intuentem in Calchanta, dixiſſe Agamēn. Tale & Virgilianum hoc, libro xij.

Totoq; ardentis ab ore
Scintillæ abſiſtunt, oculis micat acribus ignis.

Μάντι κακῶν.

Vocat per ſummū conuiciū uatē ſceleratū. qui odio ſui, non amore ueritatis illa prodiderit. hæc figura ſolet cōmuniter ἐνάρθρως efferri ut Σωκράτης ὁ ἀγαθῶν. i. ἀγαθὸς σωκράτης. Sed Poetæ ſæpe ad hunc modū protulere. Sopho. Philoct. τοῖσι σώφροσι βροτῶν. Et Antig. οὐδεὶς φίλων στενάζει. Nec non etiā Thucyd. β. τοὺς βοηθήσαντας λοκρῶν μάχη ἐκράτησε.

τὸ κρήγυον.

Verum, idoneum. οὐδὲ κρήγυοι διδάσκαλοι εἰσι τούτων. Plato, Alcib. ά. Neq; idonei doctores ſunt. hoc eſt uere dicere nequeunt. προβέβουλα pluris hanc, inquit facio, quàm Clytemneſtram, dotatam coniugem. Sic enim

enim dixere μνηστὰς & κουριδίας ἀλόχους quæ filiæ familiarũ legitime uiris deſpõſę eſſent. Dicitur & ἀνὴρ κουρίδιος. Legitimus maritus. Itaq; Herodotus coniũxit in quinto, παλλακὰς καὶ τὰς κουριδίας γυναῖκας.

βούλομ' ἐγώ.

Alij aliter explicuere hunc locum, ſed dupliciter fere. ut dicat Agamemnon ſe cupere ſuo interitu redimere ſalutem exercitus. Ita ἢ poſitum fuerit pro καὶ, Quaſi ſic loquatur. Se uiuere nolle, aut pręſtare incolumes ſuos. vel ut hic ſenſus ſit: Malo ego certe ſaluos eſſe meos quàm perire. quod & uerius. Sic enim etiam poſuit, ἰλ. ρ.

ἧμιν δὲ Ζεὺς μοῦ πολὺ βούλεται ἢ Δαναοῖσι.

Et ὀδ. μ.

βούλομ' ἅπαξ πρὸς κῦμα χανὼν ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσαι,
ἢ δηθὰ στρεύγεσθαι ἐὼν ἐν νήσῳ ἐρήμῃ.

Et illud uulgatum,

θέλω τύχης σταλαγμὸν ἢ φρενῶν πίθον:

ἀλλὰ καὶ ὥς.

Sed quamuis ita ſit, nihilo tamen minus illam remittere uolo. Et deinde λεύσσετε uel eſt: Date igitur operã uniuerſi, ut aliunde præmium mihi comparetur. Vel, Videbitis enim aliunde mihi præmium inuentum iri, ἀπειλητικῶς. Verum ὅ μοι uolunt eſſe per Apocopen ὅτι μοι.

Ατρείδη κύ.

Hæc ſunt primordia iurgiorum, quæ procedente cõtentione gliſcunt, donec furore quodam, ut ſolet, concluduntur. κύδιστον uocat ut imperatorem. φιλοκτεανώτατον ut notãs & reprehendẽs auaritiã ipſius.

Sed

Sed huius orationis caput eſt æquum. Quamuis de nouo diuidi collata præda poſſit, tamen fieri non oportere, quod iniquum eſſe uideatur, cogi in commune referre ſingulos quæ ſorte illis obuenerint.

ξυνήια.

ξυνά, communia id eſt nondum diſtributa. ξύνια & diæreſi atque ectaſi ξυνήια.

τὰ δέδασαι.

ἔκϛυα, illa, diſtributa ſunt. δαΐζω, δεδάϊσαι & δέδασαι.

λαοὺς δ' οὐκ.

Iniquum eſt poſtulare multitudinē referre à ſe quæ dudum ſortito acceperint.

θεοείκελ' ἀχιλλεῦ.

Veteres epithetis laudis quaſi proprijs uſi ſunt. Itaque ne inimicos quidem atque adeo hoſtes ſuos illis fraudarunt, ut alibi quoque monuimus. θεοείκελος autem cum Dis comparandum notat, uel forma uel etiam uirtute, utraque enim re præſtantem facile reliquis omnibus Achillem Homerus introduxit.

κλέπτε νόῳ,

Ne, inquit, fallere te poſſe me ſperes. κλέπτειν enim tegere quaſi καλύπτειν ſignificat, unde & κλέπται qui clam alienas res auferūt, qui et φῶρες. Sed ut figura hęc ſermonis melius perſpiciatur, aliquot ſimiles aſcribam. Trachinijs. εἰ μὴ συμφοραὶ κλέπτουσί με, id eſt, fallunt me. ἠλέκτρα. δόλοισι κλέψαι χεῖρας ἐνδίκους σφαγάς. Iuſtam cædem fraudibus tegere. Et mox. ὅπως λόγῳ κλέπτοντες ἡδεῖαν φάτιν φέροιμεν αὐτοῖς, ut oratione

ſimulata

ſimulata ſeu ficta, lætum illis nuntium afferamus. Pindarus πυθίων. δ. κλέπτων δὲ θυμῷ δεῖμα, occultans metum animo. Sic igitur & hoc loco. Nihil, inquit, dolo agas, non enim me falles. παρελεύσεαι, hoc eſt non præteribis, ſed depræhendere in fallacia tua. Vel, non uinces me in hoc ſtadio. qui enim à tergo relinquunt alios curſores, palmam obtinent.

ἦε θέλεις.

εἰρωνικῶς. Scilicet hoc tibi placet te frui tuo præmio, at me ſpoliatum meo, ſic inanem reſidere ad naues. Irridet enim Achillis ſententiam hoc nomine, quod ſibi ille conſuluiſſe uideretur, neque laboraret quid alijs accideret, ſi ipſe modo ſuam retineret Briſeida.

ἀλλ' εἰ μέν.

Oratio eſt imperfecta, attice deficiente fine, quod uocant ἀνανταπόδοτον. Tale eſt apud Ariſtoph. Pluto

κἂν ἀποφήνω μόνην
ἀγαθῶν ἁπάντων οὖσαν αἰτίαν ἐμὲ
ὑμῖν, δι' ἐμέ τε ζῶντας ὑμᾶς:

Intelligitur enim, miſſam me facite, aut uicero. Et Thucididem lib. 3. καὶ ἢν μὲν συμβῇ ἡ πεῖρα. εἰ δὲ μή, Μιτυληναίοις εἰπεῖν, ναῦς τε παραδοῦναι καὶ τείχη καθελεῖν, hoc eſt. Si quidem proceſſiſſet inceptum, Intelligendum, futurum ut uellent. Sin aliter iubere Mitylenеos, naues tradere, & muros demoliri. Tale eſt & hoc. Siquidem dederint aliud præmiũ hoc non uilius Græci, ego quidé nihil preterea acturus ſum, aut facile ego quidem patiar. Sin nullũ dederint, At ego ipſe ſumam. Regia hæc uox eſt. Cum uolentibus nolentibus illis, habiturum ſe aliam amicam dicit.

ἢ τέον ἢ αἰανῶς.

Aiacis quidē Tegmeſſam fuiſſe, & Achillis Briſeida, notum eſt. Vlyſſis etiam traditur Laodice Cygni filia.

ἐπιτηδὲς ἀγείρ.

Apte legamus remiges, id eſt, aptos & idoneos. ἀγείρομεν autem pro ἀγείρωμεν aut ἀγείρωμεν, mutato modo. Vt ἰλ. θ. τώδε δὲ νῶϊ

Τρωσὶν ἐφ' ἱπποδάμοισιν ἰθύνομεν. Et.

Νηυσὶν ἐπὶ γλαφυρῇσιν ἐγείρομεν ὀξὺν ἄρηα.

ἂν δὲ καὶ.

Interrupta eſt compoſitio, & ἂν pro ἀνὰ dorica apocopa. ut παρὰ. πάρ. πὰρ δέ μοι αὐτὴ ςῆθι. ut ſit uerbum ἀναβήσομεν.

ἐκπαγλότατ'.

Peruicaciſſime, aut uehementiſſimi animi. Nam in utramq; partem uehementia hac uoce ſignificatur. ἰλ. γ. ὡς νῦν ἔκπαγλ' ἐφίλησα.

ὄφρ' ἡμῖν.

Ironicos & hoc dici uidetur. ſentit enim illam totam indicationem cauſſæ morbi, eſſe compoſitā & falſam. ἑκαεργὸν aūt dixit Apollinem, Vel qui ad ſe accedentes, de procul repellat, ἀπὸ τοῦ πόῤῥωθεν εἴργειν, non enim fert ſenſus illam tantam uim flammæ. Vel, quod uerius, idem ualet hæc uox quod illa τῦ ἑκηβόλυ, cuius opera in longinquitatē exercerentur. Superne enim ſol radios ſuos in terras immittens, illas fouet & calefacit ignea ui ſua.

τὸν δ' ἄρ ὑπόδρα.

Frequens dictio apud Homerum, ſignificat contor-

ſionem

ſionem oculorum in eum cui iraſcimur. hũc igitur toruum intuitus, ſic alloquitur Achilles.

Et impudentia plenum, & auaro animo eſſe dicit Agamemnonem, quorum eſt utrumq; magnum conuicium atq; Imperatori in primis, quem nihil magis decet quàm grauitas & liberalitas. Indutum impudentia eſſe ait, hoc eſt totum impudentem, ſicut feræ quædam forma hominum indutæ.

πῶς τίς τοι.

Τοι pro σοῦ, Tuis uerbis, hoc eſt iuſſis & imperio. Talia multa ſunt paſſim in ſcriptis ueterum, ut hoc ἐσθίεταί μοι οἶκος: & ἰλ. ό. θέμιστι δὲ καλλιπαρήῳ δέκτο δέπας, hoc eſt παρὰ τῆς θέμιδος. Atq; huiuſmodi alia qui uolet de ſcriptis autorum utriuſq; linguæ colligere poterit. Tale enim eſt & hoc Ciceronianum. Quæ mihi ſunt incluſa medullis, id eſt, incluſa medullis meis. Et hoc pro Quintio. Ei miſero, abſenti, ignaro fortunarum ſuarum, omnia uitæ ornamenta, per ſummum dedecus & ignominiam diripi conuenire. pro, eius. Atti.5.

ἢ ὁδὸν ἐλθέμεναι.

Obire deſtinatum iter. uel ad occupandum aliquem locum, uel agendam prædam, uel obſidendum oppidum hoſtium, uel deniq; inſidias faciendas.

ὃυ γὰρ ἐγὼ Τρώων.

Cur nemo Agamemnoni, ſi ſic agat, parere uolet?

Quia illum eſſe dicit ſecutos ſe, & hāc operam dare ipſi ac fratri, gratia illorum non odio Troianorū excitatos. Itaq; ipſorum iniurijs alienatos, nequaq; futuros eſſe ait ſimili uoluntatis promptitudine & obſequio.

ἀιχμητάων bellicoſorum *συνεκδοχικῶς*. *ἀιχμὴ* enim cuſpis dicitur haſtæ. ut *ἰλ. θ.* *πάροιθε δὲ λάμπετο δουρὸς ἀιχμὴ χαλκείη*.

ὀυ γὰρ πώποτε.

Bellorum cauſſas commemorat, quæ ſunt uaſtationes agrorum, abactionesq; pecorum & armentorum.

ἄιτιοι. Nihil eſt cur illos accuſem. à culpa omni erga me abſunt. *ἀιτία* enim ſignificat crimen quidē potius quàm facinus. & *ἄιτιος* in quem crimen aliquod confertur. Sed & cauſſam *ἀιτία* ſimpliciter, & *ἄιτιος* autorem notat, id eſt, qui in cauſſa eſſe dicatur, cur aliquid acciderit. Plato *πολιτ. β.* *ὀυδὲ ἄρα ὁ θεὸς ἐπειδὴ ἀγαθὸς πάντων ἂν εἴη ἄιτιος, ὡς ὁι πολλὸι λέγουσιν, ἀλλ' ὀλίγων μὲν τοῖς ἀνθρώποισ ἄιτιος, πολλῶν δὲ ἀναίτιος, πολὺ γὰρ ἐλάττω τἀγαθὰ τῶν κακῶν ἡμῖν*. Proinde cum bonus ſit Deus, non poteſt ad illum uere cauſſa omnium réferri, ut uulgo faciunt. Sed non quidem multorum in rebus humanis autorem eſſe illum perhibebimus, multorū autem cauſſas ab eo remouebimus, Multo enim certe pauciora ſunt bona in terris quàm mala.

φθίαν appellat *ἐριβώλακα*, id eſt, fertilem à pinguibus glebis. & *βωτιάνειραν* quæ alat uiros, id eſt, fœcūda ſit. Fuit autem Phthia Theſſalica urbs maritima, patria Achillis.

ἐπεὶ μάλα.

Nam inter uicinos, maxime bella & contentiones

oriuntur

oriuntur, his de cauſſis quæ dictę ſunt. Hāc ſententiam expreſſit alicubi in triſtibus Naſo his uerſibus.

Innumeri montes inter me teq́; uiæq́;,
Fluminaq́; & campi, nec freta pauca iacent.

Et Cicero Philipp. xiij. Sed ſi maria, montes, regionum magnitudines intereſſent, odiſſes eum quem non uideres.

τιμὴν ἀρνύμενοι.

Vendicantes tuum honorem à Troianis, ſiue ultionem expetentes à Troianis, & pœnas quas perſoluant Menelao & tibi. ὀδ. α.

ἀρνύμενος ἥν τε ψυχὴν καὶ νόστον ἑταίρων.

Dum ſuam uitam aſſerit & reditum parat ſocijs. Trachinijs. ὧν ἐγὼ μεθύστερον ὅτ' οὐκέτ' ἀρκεῖ τὴν μάθησιν ἄρνυμαι. horum nunc intellectum comparo, id eſt, nunc demum intelligo cum nihil prodeſt. Plato νόμων. ζωὴν αἰσχρὰν ἀρνύμενον. unde & uerbum compoſitum μισθαρνεῖν mercedē capere, quod duabus uocibus Plato dixit πολιτ. α. τὸν μισθὸν ἀρνυμένους. τιμὴ autem τὴν τιμωρίαν hoc eſt, pœnam quoq; ſignificat. Vt ἰλ. γ

τιμὴν δ' ἀργείοις ἀποτινέμεν ὥς τιν' ἔοικεν.

τῶν οὔτι.

Referendum ad illud quod dixerat ἀλλὰ σοὶ ὦ μέγ' ἀναιδὲς ἑσπόμεθα. Neq; enim inuſitatum eſt, ut ſinguli de ſe loquentes, plurali numero utantur, Nos te ſumus ſecuti & nunc contemnimur neq; reſpicimur.

καὶ δή μοι.

Hoc eſt caput irarum Achillis, quod ab Agamemnone ita parui fieret, ut non dubitaret hic illi minari, ſe ipſi-

tus rem eſſe ui erepturum. Vt igitur Briſeida nō tanti faceret. Poſſet ne ferre hanc tam ſuperbam iniuriā fortiſſimus heros & uirtutis tantū laude celebris? Tales enim ſimpliciter & furenter iraſcuntur, atq; facilius mortem quàm contumelias tolerare poſſunt.

ᾧ ἔπι.

ἀναστροφὴ, ἐφ' ᾧ, pro quo multum laboris pertuli.

υἷες ἀχαιῶν, περίφρασις, id eſt, Græci. Vt παῖδες ἰατρῶν, Medici. Et ὀδ. λ.

παῖδες δὲ τρώων δίκασαν. Iudices autem Troiani erant.

πολυάϊκος πολ.

A uerbo ἀΐσσω quod ſignificat impetum & turbulentiam. τοὶ δὲ σκιαὶ ἀΐσσουσι, impetu feruntur, ſeu temere feruntur. bellum dixit turbulentum.

Νῦν δ' εἶμι.

Nunc eo. ſed intelligitur futurum, diſceſſurum enim ſe minatur domum. Naues autem κορωνίδας dixit, uel roſtratas, ἀπὸ τῆς κορώνης, uel nigras ut aiunt, ἀπὸ τοῦ κόρου nigro. Vnde & κόρην pupillam deducunt.

ἐνθάδ' ἄτιμος ἐών.

Mutatus eſt caſus, ut ſit, uel nominatiuus pro genitiuo. Vt illud:

ἄμφω δ' ἑζομένω γεραρώτερος ἦεν ὀδυσσεύς. ἰλ. γ id eſt, ἀμφοῖν ἑζομένοιν. uel, quod mihi magis arridet, pro accuſatiuo. Quale eſt illud ἰλ. ζ.

ὁ δ' ἀγλαΐηφι πεποιθὼς ῥίμφα ἑ γοῦνα φέρει. id eſt:

τὸν δὲ πεποιθότα. Ex hoc loco ἄτιμον ἐόντα. Non arbitror, inquit, te opes magnas comparaturum relictum deſertione mea inglorium. Eſt autem cognatio inter hos caſus, unde & in duali numero & in neutris ſemper, & apud Latinos alicubi, in plurali numero una illorum forma eſt, ut τὼ λόγω. τὰ ξύλα. fortes uiri, & fortes uiros. Similiter & genitiui cum datiuo uidetur eſſe affinitas, quorum & ipſorum caſuum una eſt in duali numero terminatio. Vt τοῖν λόγοιν.

Simile eſt, ἰλ. β.

φημὶ γὰρ οὖν κατανεῦσαι ὑπερμενέα κρονίωνα
ἀστράπτων ἐπιδέξια. Et Ariſtophanis hoc:
Nebulis. τοὺς κρείττας ἃ κερδανοῦσιν ἤν τι τόνδε
τὸν χορὸν
ὠφελῶσ' ἐκ τῶν δικαίων βουλόμεθ' ὑμῖν φράσαι.

Et ὀδ. α.

μητέρα δ' εἴ οἱ θυμὸς ἐφορμᾶται γαμέεσθαι
ἂψ ἴτω εἰς μέγαρον πατρός, pro eo quod eſt κρεῖτται & μητήρ.

ἄφενος κη.

Volunt eſſe ἄφενος Grammatici annuos reditus: Vel quantum in unum annũ ſatis ſit copiarũ atq; facultatis. Sed Heſiodus pro copia & bonis ſimpliciter uidetur poſuiſſe. εἰς ἄφενον σπεύδοντα.

Itemq́ ἰλ. ψ.

μέγα γὰρ οἱ ἔδωκε ζεὺς ἄφενος. id eſt, magnas opes. Et eſt geminatio iſta, de qua dixi, uocum, ἐξηγητικὴ ueteribus uſitata, ut tales differentias exquirere uel potius inuitis uerbis extorquere, nihil neceſſe eſſe uideatur.

φεῦγε

φεῦγε μάλα.

Quantopere nunc irritatum iri Achillem exiſtimã-dum, cum non diſcedere, ſed fugere illum Agamemno iubet, ut non modo ſe diſceſſionem illius nihil mora-ri, ſed formidinem ipſi exprobare uideatur? Non enim deſerere ſeſe ſed hoſtes fugere. Quæ autem ſequn-tur à ſuperbo & à Rege dicuntur. Cicero hinc quædam aptiſſime inſeruit epiſtolę cuidam ad Appium. hoc mo do. Tu autem ſi id agis, ut minus mea cauſa, dum ego abſum, debere uidearis, quàm ego tua laborarim, libe-ro te iſta cura, παρ' ἐμοίγε καὶ ἄλλοι οἵ κέ με τιμήσουσι, μά λιστα δὲ μητίετα ζεύς. In hoc autem μητίετα ζεὺς caſum aliqui mutatum aiunt, ut illud: αὐτὰρ ὁ αὖτε θυέστ' ἀ-γαμέμνονι λεῖπε φορῆναι. aliqui Bœoticam eſſe diale ctum, ſecundum quam nominatiuus hoc modo profe ratur, ut ποιητὴς, Poeta.

εἰ μάλα καρτερός.

Non enim ſunt hæc τῶν ἐπαινετῶν quæ noſtro ſtudio, opera, labore, non acquirũtur bona, ſecundum Peripa teticos. Quid igitur, inquit, te uires ſuperbum faciũt, diuinum donum, non bonum proprium?

ἀπειλήσω.

Mutatum tempus, nam in præſentia minatur, ſed ſi-gnificat ſe perſecuturum interminationem. Ita mox ἄγω pro ἄξω dixit. Hæc autem ſunt ἐλλειπτικῶς poſita. & intelligenda comparationis particula οὕτως, id eſt, Sic auferam tibi tuam, ut Apollo mihi meam aufert. Et eſt παρενθετικὸν

τὴν μὲν ἐγὼ σὺν νηΐ τ' ἐμῇ καὶ ἐμοῖς ἑτάροισι.

πέμψω. Vt totum tale quaſi fuerit.

ἀπειλῶ δέ τοι ὧδε ποιήσειν, ὥστε ἀπάξειν τὴν σὴν βρισηΐδα

οὕτως

οὕτως, ὥσπερ ἀφαιρεῖται τὴν ἐμὴν χρυσηΐδα ὁ ἀπόλλων, ἣν δὴ ἐκείνω προπέμψω ἔν τε τῇ ἐμῇ νηΐ καὶ σὺν ἐμοῖς ἑταίροις. Iam τὸ σὸν γέρας appoſitum eſt ad βρισηΐδα.

στήθεσσιν λασίοισι;

Et πάτροκλῆος λάσιον κῆρ. Hirſuti enim animoſi putantur. uel uirile hoc eſt, eſſe hirto pectore.

ἢ ὅγε.

An ipſe, pro αὐτός, quod & mox πλεονάζει repetitū δ᾽ ἀτρείδην, id eſt, ἀτρείδην δέ. χόλος & χολὴ bilis, cui ira, furor, omniſq; acerbitas commotionum aſcribitur. ἕως, συνίζησις, una enim ſyllaba pronunciāda, ut, ſceptroq; innifus eburneo.

κατὰ φρένα καὶ.

Φρένα mentem, θυμὸν animum cōmotum, interpretantur. Sed uidetur idem bis dixiſſe ἐξηγητικῶς. Non enim dubium eſt, quin Homerus mentem, cogitationem, conſilia, rationem, in pectore collocarit. Quanq; qui hanc uim, ut Plato fecit, in capite conſtitutam probare de Homericis etiam uerſibus uoluere, uſi hoc loco maxime ſunt. Mineruam enim ideo aiunt, appræhendentem capillum huius, introduci ab Homero, quod ſenſerit rationem, ἡγεμονικὸν uocant, in cerebro reſidere. Et fieri ſane poteſt, ut uel Platoni, uel ante hunc Pythagoræ hinc occaſio data ſit iſtius dogmatis. Sed non ſunt iſta huius loci, præſertim cum breuiter explicari nequeāt, itaq; fortaſſe alias à nobis tractabūtur copioſius.

ἕλκετο δ᾽ ἐκ.

Iamq; enſem educebat de uagina, cum Minerua aduenit, ſignificatio actiua uerbi medij. Et eſt δὲ coniun-

ctio ſuperuacua παραπληρωματικῶς, uel ἔστι τὸ γ'ἄρ. Quæ. dialectus attica eſt.

πρό γ'ὰρ ἧκε.

Τμῆσις, προῆκε γὰρ. Iſtæ Numinū σωματοποιΐαι, aut ἠθικῆς, aut ἀστρονομικῆς, aut quod mihi quidē uidetur, utriuſq; conſiderationis ſiue allegoriæ ſunt.

φιλέουσα τε κηδομένη.

Incongrua conſtructio, quales apud autores ueteres paſſim occurrunt. Vt Virgilianum hoc.

Nec ueterum memini, lætorue malorum.

Non em̄ dicitur κήδομαι σε, ſed σου, neq; lętor malorum.

ξανθῆς δὲ κόμης.

Facit enim formoſiſs. quoq; Achillem, non ſolū fortiſs. Vt, Νιρεὺς ὃς κάλλιστος ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθεν τῶν ἄλλων Δαναῶν μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα: Nam quod innui quidā uolūt τὸ τοῦ ἥρωος ξανθόχολον, probet̄ ſane & ipſum, quamuis, ut uidetur, nimis exquiſitum.

παλλάδ' ἀθηναίην.

ἀθήνη Minerua, & ἀθηνᾶ & ἀθηναία, quoniam non ſit nutricibus uſa. Vt γαλαθηνὸς qui lac ſugit. Nam cū Μῆτις, qua uoce conſiliū ſignificatur, grauida eſſet, deuorata à Ioue traditur, atq; ita poſtea grandis uirgo de ipſius capite cum armis erupiſſe. Verum Plato facit in Cratylo ἀθηνᾶν quaſi θεονόην uel ἠθονόην. Minerua aūt quę minaretur uel minueret, ut ait Cicero, epithetum magis interpretari uidet̄ τῆς παλλάδος, ἀπὸ τοῦ πάλλειν, quod uibrari ſignificat, ut bellicus geſtus intelligatur. Cognoſcit aūt numen de fulgore eximio oculorum, qui etiam maxime illuſtres in corpore ſunt. ἰλ. ν. Aiax Oilei F. Numen de greſſu noſcitat. Sed omnino, ut ibi dicitur, ἀρίγνωτοι δὲ θεοί περ. Mox. ἔπεα πτερόεντα, uelocia dicta.

μεταλήψει

μεταλάνη. magna eſt enim celeritas uolucriũ, iuxta, hoc *Volat irreuocabile uerbum.*

αἰγιόχοιο.

Qui ægidem teneat. Quo ſcuto poetæ Iouem armãt, fabricato à Vulcano. ἰλ.ο. ἔχε δ' αἰγίδα θοῦριν δεινὴν ἀμφιδάσειαν ἀριπρεπέ', ἣν ἄρα χαλκεὺς ἥφαιστος Διὶ δῶκε, φορήμεναι ἐς φόβον ἀνδρῶν. Merito aũt Iouem fulminantẽ & tonantem armat ἥφαιστος ὁ τοῦ φάεος ἴστωρ, ut Plato ait. Et quidem princeps atq; dux, hoc enim ualet α craſſum, ut intelligatur ille Deus Mulciber ἠγησίφαιστός τις ὤν. Quid enim illorum ſine ui ignea fieri poſſet? Et reuera αἰγὶς ſignificat turbulentiam tempeſtatũ, unde & καταιγὶς procella grãdinoſa, ἀπὸ τοῦ ἀΐσσω. Vnde & αἶξ ſaltatrix beſtia uidetur deducta. Sed fabulam ita expoſuere. Cum eſſet Iuppiter conſilio Rheæ ſeruatus, quæ pro eo ſaxum obiecerat deuorandum patri Saturno, defertur tum in Cretam, & traditur educandus Themidi & capræ Amaltheę. Inſidiabantur aũt Dij Saturnini, qui Titanes uocantur, Ioui puero, Sed fatali quadã illis formidini erat Amalthea. Cũ aũt iam manifeſtũ bellũ ſuſcepiſſent aduerſus Iouem, ſuaſu Themidis detractã Amaltheę pellem ſcuto obduxit Iuppiter, ita territis cõſpectu & uictis Titanib. Aegiochus perhibetur appellatus. εἰλήλουθας Ionice protulit pro ἐλήλυθας. producta prima & penultima per παρένθεσιν. quale eſt ξεῖνος & μοῦνος, κεινός, νοῦσος.

ἧς ὑπεροπλίῃσι.

Ταῖς αὐτοῦ, pro ἑαῖς Ionice. ſignificat autem ὑπεροπλία poetica uox, faſtum & ſuperbiã & immanitatem.

Τεὸν μένος.

Hac uoce animoſitas, hoc eſt uis animi ſignificatur.

ἰλ. ζ. ἀνδρὶ δὲ κεκμηῶτι μένος μέγα οἶνος ἀέξει.
Maro uiolentiam uidetur dixiſſe.

Talibus exarſit dictis uiolentia Turni.

Λῆγ' ἔριδος.

Talia Horatiana hæc lib. 2. Carm. Deſine mollium Tandem querelarũ. & 3. Mox ubi luſit ſatis, abſtineto Dixit irarum.

ὡς ἔσεται.

ὅπως ἔσται δὴ τοῦτο. Verbis, inquit, ut lubet, cõtẽde. Vtcunq; hoc abiturũ, id eſt, qualecunq; tandem futurũ hoc eſt. ῥὶς τίσα. Sic propemodũ dixit Plautus: pſeudolo. Quaſi mihi non ſexcenta tanta ſoli ſoleãt credier.

Εἰρύσασθαι.

Cuſtodire, & ἐρύματα munitiones. Firma igitur & ualida oportere dicit apud omnes Deorũ iuſſa, ſibiq; adeo quáuis irato capeſſenda eſſe. & addit cauſſam, eos eſſe Dijs caros, qui ipſis libenter obediant. χεῖρα βαρεῖαν nunc ingentem aut robuſtam.

ἀταρτηροῖς.

Compellauit rurſum Atridem cõtumelioſis ſeu atrocibus dictis. Interpoſita enim eſt hæc deliberatio, in qua conſilium potius illi diuinum fuit rationis, impetu iræ. Sed ad iurgia tamen redit.

οἰνοβαρές.

Ingentia conuicia præſertim in regem, quem & ſobrium & grauem & animoſum eſſe maxime decet. Dixit aũt nunc pluribus, quod paulo ante una uoce, κυνῶπα, κυνὸς ὄμματ' ἔχων. Ceruum aũt formidoloſiſs. animal eſſe omnibus notum. οἰνοβαρὲς, uel ebriũ uel ebrioſum uocat. Sic autem & ipſe Agamemno, cum iam pœniteret huius facti, loquitur. ἰλ. ι.

ἀλλ᾽ ἐπεὶ ἀασάμην φρεσὶ λευγαλέῃσι πιθήσας,
ἢ οἴνῳ μεθύων ἤ μ᾽ ἔβλαψαν θεοὶ αὐτοί.

Nam ita pronunciaſſe traditur hunc locum Dioſcurides auditor Iſocratis. Vbi hoc pręclarum quod nullum ſit inter ebrietatem & inſaniam diſcrimen, ut Athenęus ait libro primo.

τὸ δέ τοι κήρ.

Cum acutum tonum habet hęc uox, Mortem ſignificat, circumflexa Cor, id eſt κέαρ. Morte, inquit, peius times periculum adire hoſtes, uel cum illis acie decertando, uel locandis inſidijs.

ἢ πολύ.

Nimirum multo eſt hoc ſatius. εἰρωνικῶς. & ὅστις intelligitur eius qui contra uoluntatem tuam aliquid loqui auſus fuerit.

δημοβόρος.

Acerbe & ſeditioſe hoc dicit, exercitui exprobrando ignauiam, aliorum quoque animos aduerſus Agamemnonem ſtudens concitare. Illa autem uox ſignificat peculatorem & uexatorem Reipublicæ, quique ſubditos bonis euertat. ἢ γὰρ, affirmatiua particula. certe enim, inquit, ſi eſſet in illis, quorum tu imperium uſurpas, ulla uirtus, nunc poſtrema hac iniuria tua afficeremur.

ἐκ τοι ἐρέω

τμῆσις. ἐξερέειν autem Poetæ confirmare ſeu affirmare ſignificat. Similiter & ἐπομοῦμαι coniungendum eſt. Sed ναὶ μὰ pleonaſmus pro eo quod eſſet ναὶ τό

δέ σκῆπτρον. Virgiliana quidem interpretatio eſt nota libro duodecimo:

Vt ſceptrum hoc dextra, ſceptrum nam forte gerebat,
Nunquam fronde leui fundet uirgulta nec umbras,
Cum ſemel in ſyluis imo de ſtirpe reciſum
Matre caret, poſuitq; comas & brachia ferro.
Olim arbos, nunc artificis manus ære decoro
Incluſit, patribusq; dedit geſtare Latinis.

τομὴν ἐν ὄρ.

περιφραστικῶς. id eſt, poſtquam in montibus cæſum fuit. Et mox, περὶ γάρ ῥά ἑ χαλκὸς ἔλεψε φύλλα τε καὶ φλοιόν. Tmeſis. περιέλεψε γὰρ αὐτὸ χαλκὸς κατά τε φῦλλα καὶ φλοιόν. id eſt, Aes nudauit folijs & cortice. Aeramentis enim antiquiſſ. non ferramentis utebantur. Quare & in Virgiliana interpretatione illud dignũ notatu, quod ferro fecerit. λέπος autem teſtã aut corticẽ ſignificat. Vnde λεπὶς ſquamam. Et Herodotus de ouis crocodilorum in ſecundo ἐκλέπειν dixit, id eſt, nudare teſta in cubando.

πρὸς Διὸς εἰρύαται·

Ionice, εἰρύαται, cuſtodiũt. Sanctiſſimo ſenſu antiquitatis facit legitima imperia diuini iuris.

ἦ ποτε.

Hoc iureiurando affirmat futurum ut requiratur opera ſua in bello. & dixit ἀχιλλῆος, ἐμφατικῶς. Vt illud,

Aeneæ magni dextra cadis. Et
Nulla mora in Turno eſt.

σὺ δ' ἔνδοθι θυμόν.

Conficietur intus animus tuus & diſcerpetur dolore

& in-

& indignatione, ob cõtemptũ fortiſſimi uiri. rurſumq́ ſe ſignificat in ueritate atq; etiam ita glorioſe loquens.

ποτὶ δὲ.

Dorica præpoſitio & eſt τμῆσις. προσέβαλε τῇ γῇ τὸ σκῆπτρον. Inflixit terræ.

ἀνόρουσε.

Vt in re magna & periculoſa, non placide aſſurgentem facit, ſed prorumpentem ſenem quoq;. Et eſt hęc eximia oratoris imago dulcis quidẽ illius & lenis, hoc enim ætati Neſtoris conueniebat.

τὼ δ' ἤδη δύο.

Cum Hercules cœpiſſet Pylum patriã Neſtoris, qui illo tempore adoleſcens eſſet, ut Ouidius quoq; metamorphoſ. xij. cecinit, interfectis ſenibus & uiris, duæ ætates perierant hominum, ita tertiæ relictorum puerorum Neſtor princeps fuit. Sed Ouidius fecit eo libro quem indicaui, ætatem annorum centum, ſic enim illum loquentem introducit. Vixi

Annos bis centum, iam tertia uiuitur ætas.

Herodotus autem libro ſecundo ita ſcribit: Γενεαὶ τρεῖς ἀνδρῶν, ἑκατόν ἔτεά ἐστι. Quod non multum diſcrepat ab eorum ſententia, qui ætatem faciunt annorum XXX. Atq; ita intelligetur Neſtorem ea tum fuiſſe ætate, ut excederet aliquantum annos LXIII. μέροπας autem homines dictos uolunt propter diuerſarum gentium diſtinctum ab alijs ſermonem.

οἵ οἱ πρόσθεν.

Hoc quo magis uериſimile uideatur, ſic diſſoluerunt inter-

interpretantes Grammatici, οἳ ἅμα οἱ ἐτράφησαν, ἠδὲ οἳ πρόσθεν ἐγένοντο. Vt ſit quoſdam ante interijſſe, & quoſdam deinde qui una cum Neſtore adoleuiſſent, Sed nos ſimpliciter accipimus ut poſitum eſt. τριτάτοισι forma eſt ſuperlatiui, ſed nihil niſi tria ſignificat.

ὢ πόποι.

σχετλιαστικόν, quale hoc: Dij immortales. Aut, Heu mihi. ἀχαιΐδα γαῖαν, figura quam Rhetores ὑπαλλαγὴν uocant, quia quaſi ſummutantur uerba pro uerbis, Grammatici μετωνυμίαν, ut Cicero ait. Vt

Africa terribili tremit horrida terra tumultu.

εἰ σφῶϊν τάδε.

Id eſt, περὶ σφῶν μαρναμένοιϊν, Ionice enim utrunque ἐκτέταται. Et ἀρείοσιν ἠὲ ὑμῖν id eſt quod ἀρείοσιν ὑμῶν Conſtructio enim comparatiui eſt aut cũ genitiuo aut coniunctione quàm.

ἀθέριζον.

Neque unquam illi me neglexerunt aut ſpreuerunt. Apollonius cum genitiuo poſuit.

οὐδ' ἐμὲν οὐδὲ βίην κρατερόφρονος ἡρακλῆος
πευθόμεθ' αἰσονίδαο. τῷ λαοὶ ἐμεῖο ἀθερίξαι.

οἷον πειρίθοόν τε

Pirithous filius Ixionis de Dia Eeionei filia, cum centauris cognatus, qui & ipſi eſſent procreati ab Ixione de ſimulacro Iunonis, Lapitharum fuit rex, populorum in Theſſalia, quos ita dictos perhibẽt à Lapitha, uel Apollinis & Stilbes nymphę, uel Periphantis filio. Quorum

proceres hoc loco aliquot nominantur. Geſſere autem bellum cum uicinis & propinquitate generis adiunctis Centauris, orta rixa inter pocula in nuptijs Pirithoi, cũ duxiſſet domum ſuam Hippodamiã, Butadæ ſiue Adraſti filiam. Hoc crimen ueſanæ ebrietatis in Eurytionem contulit Homerus. ὀδ. φ.

οἶνός σε τρώει μελιηδὴς, ὅς τε καὶ ἄλλους
βλάπτει ὃς ἄν μιν χανδὸν ἕλῃ μηδ' αἴσιμα πίνῃ.
οἶνος καὶ κένταυρον ἀγακλυτὸν εὐρυτίωνα
ἄασεν ἐν μεγάρῳ μεγαθύμου πειριθόοιο
ἐς λαπίθας ἐλθόντ'. ὁ δ' ἐπεὶ φρένας ἄασεν οἴνῳ
μαινόμενος κάκ' ἔρεξε δόμον κάτα πειριθόοιο.
ἥρωας δ' ἄχος εἷλε, διὲκ προθύρου δὲ θύραζε
ἕλκον ἀναΐξαντες, ἀπ' οὔατα νηλέϊ χαλκῷ
ῥῖνάς τ' ἀμήσαντες. ὁ δὲ φρεσὶν ᾗσιν ἀασθεὶς
ἤιεν ἣν ἄτην ὀχέων ἀεσίφρονι θυμῷ.
ἐξ οὗ κενταύροισι καὶ ἀνδράσι νεῖκος ἐτύχθη.
οἷ τ' αὐτῷ πρώτῳ κακὸν εὕρετο οἰνοβαρείων.

Quorum uerſuum hic ſenſus eſt.

Scilicet inſtigare mero, ſolet omnibus illud
Immodice & nullis potum ratione nocere.
Vinum inter cunctos quondam Eurytiona bimembres
Eximium, ſcelera & ueſanas egit in iras
Pirithoi acceptum Lapitharum principis æde.
Non tamen Heroes furias impune tulere
Inſultusq; feri, magno incenſiq; dolore
Protraxere foras uno ſimul impete cuncti
Veſanum, mox ære metunt cum naribus aures.
Nec tulit Eurytion tacitus mala tanta, ſuoq;
Inſuper illa animo exagitans augensq; querelis

Aeternum exciuitq; ſuo generi atq; uirorum
Bellum, ac ebrius ipſe malum ſibi flebile primo.

Hinc occaſione data, poetæ poſteriores pugnam illã copioſe deſcripſere, ut Ouidius quoq; lib. xij. φῆρας autem uolunt centauros dictos, id eſt feros, quaſi θῆρας per μετάληψιν ſiue ἀντίθεσιν. Pindarus Pythiorũ quarto. φῆρ δέ με θεῖος ἰάσονα κικλήσκων προσηύδα. De Chirone. ὀρεσκώους autem poetica uoce ὀρείνους ſylueſtres dixit. ποιμένα λαῶν. Sic tranſlata uoce à cuſtodibus pecorũ appellare reges & principes Homerus ſolet, ſignificans illorũ officium idem eſſe quod paſtorum. Nam ut illi de pabulis proſpiciunt pecudibus, ut curant atq; enutriunt, ut omnẽ uim ab illis propulſant: Ita principũ officiũ eſt, omnibus cõmoditatibus augere ſubditos, & ab omnibus iniurijs defendere. ἐκπάγλως audaciſſime & atrociter. ἐξ ἀπίης γαίης de longinquo. Fuit enim Neſtor Peloponeſius, illi uero Theſſali. Itaq; nõnulli ἀπίας uoce ſignificari Peloponeſum hoc quoq; loco putarunt. Ita quidem dictam ab Apide Phoronei filio. Sic etiam ἰλ. γ. ἐξ ἀπίης γαίης poteſt intelligi de Peloponeſo. Sed terra longinqua eſt ὀδ. η.

καὶ γὰρ ἐγὼ ξεῖνος ταλαπείριος ἐνθάδ' ἱκάνω
τηλόθεν ἐξ ἀπίης γαίης.

κατ' ἐμαυτόν.

Pro mea uirili. Neq; eſt omniũ quiſq; eorum, qui hodie uiuunt, qui cum illis auderet manus conſerere. Atq; illi meis conſilijs obtemperarunt. Ita exemplo præſtantiſſimorum uirorum iſtos quoq; ſibi recte monenti obſequi uult. ne hoc inhoneſtũ ducant. Et addit etiam mentionẽ utilitatis, cum ait multo ſatius eſſe parere eos conſilio

ſilio ſuō, quàm ſcilicet illud repudiare. πηλείδη θέλε uel πηλείδ' ἤθελε. Craſi, pro πηλείδα ἔθελε.

ὦτε ζεῦσ κῦδος.

Dupliciter accipi hoc poteſt. uel generaliter, ut omne regnum diuini muneris eſſe intelligatur & gloria præſtans. Vel, illud tantum præſtare honore, quod diuinitus collatum ſit in aliquem: quaſi teneant aliqui non acceptum à Deo regnum, ut occupatum ui & oppreſſione ciuium, iuriq́ & legibus contrarium. Sed prior ſententia & uerior eſt, & ὁμηρικωτέρα.

κατὰ μοῖραν.

Ita ut res eſt, pro uera parte locutus es. Significat hæc uox: quod res, uerum, debitum eſt. ſignificat officium ut Trachinijs, ἀνὴρ ὅδ' ὡς ἔοικεν οὐ νέμειν γ' ἐμοὶ θανόντι μοῖραν. non uidetur, inquit, facturus officium neq́ beneficium daturus mihi quod peto. Significat & fatum κατ' ἐξοχὴν, intelligitur enim pars diuinitus deſtinata. Quod totum Herodotus dixit τὴν πεπρωμένην μοῖραν οὐκ ἐστὶν ἀποφυγέειν οὐδὲ θεῷ. lib. 1.

θεοὶ αἰὲν ἐόντες.

Id eſt ἀθάνατοι. Dij immortales. Et eſt ſententia. Ideo ne ſi diuino beneficio bellator eſt, conuicia etiá ad maledicendum ſuppetunt, hoc eſt procacem & contumelioſum eſſe oportet.

ὑποβλήδην.

Interpellato Agamemnone. Hoc eſt, Ad hæc ſubito reſponſionem ille ſubijciens, ita inquit. Sic dixit ἰλ. τ. οὐδ' ἔοικε ὑββάλλειν, id eſt, ὑποβάλλειν dorice. Non oportet interpellare dicentem.

σήμαινε.

Noli imperium poſthac uſurpare in me. ἰλ. β.

τοῖσιν ἕκαστος ἀνὴρ σημαινέτω οἷσί περ ἄρχει.

Quorum quiſq; dux eſt ijs imperet quid facere oporteat. οὔτε τῷ, attice τινί.

Χερσὶν μὲν.

Non decertabo manibus, hoc eſt non tecum manus conſeram ob puellam.

εἰ δ' ἄγε μήν,

Hortantiũ uoces, atq; ita irati ſolent ferociter prouocare uerbis aduerſarios. Age inquit fac periculũ. Vt hoc, ἄσσον ἴθ' ὥς κεν θᾶσσον ὀλέθρου πείραθ' ἵκηαι. ἰλ. ζ. ἐρωήσει manabit. & mox ἀνστήτην ἀνασστήτην dualiter, dorica præpoſitionis apocopa.

νῆας ἐΐσας.

Conſentiente ratione operis ædificatas æquales naues uocat.

ἐς δ' ἐρέτας.

Vel ἐλλειπτικῶς præpoſitiones accipiendæ ſunt, ut ſit ἐς δ' αὐτὴν τὴν νῆα & ἀνὰ αὐτήν. uel coniungẽdę cum uerbis, ut fiat ἐσέκρινε & ἐσέβησε & ἀνεῖσε:

καὶ εἰς ἅλα λύματα.

Mos fuit ueteribus in peſtilẽtię, & famis, & ſqualidis temporibus, uſurpare certos ritus ad auertẽdũ malum. καθάρσεις & καθάρματα & καθαρμοί dicebantur, atq; etiam περιψήματα, quæ nunc λύματα.
Qua uoce in ſignificatione ſordium ſimpliciter uſus eſt ἰλ. ξ. λύματα πάντ' ἐκάθηρε. In quos ritus aliquando ea ſuperſtitio inuaſit, ut hominem talari ueſte indutum & obuolutum iugularent, & in mare abijcerent.

Nam

Nam ut eſt apud Euripidem Iphig. Taurica, θάλασσα κλύζει πάντα τἀνθρώπων κακά. Hominum uniuerſa ſcelera diluit mare. Apud Roman. quoque uiui homines terra defoſſi ſimili opinione leguntur, niſi fortaſſe λύματα luſtrales uictimas uocat. Vt & concio Atheniensiũ cæſo porcello luſtrari ſolita traditur, quod ipſum κάθαρμα nominabatur, ut Acharnenſibus.

ὡς ἂν ἐντὸς ἦτε τοῦ καθάρματος quia ſanguis uictimę circum ſubſellia ſpargeretur.

ἀτρυγέτοιο:

Vel immenſi maris, uel indefeſſi, uel ſterilis, uel ſtridentis. Horum enim omnium ἔτυμα in uoce reperire poſſunt. ἀπὸ τοῦ τρύω τοῦ καταπονῶ. ἀπὸ τοῦ τρυγητοῦ καὶ στερητικοῦ. ἀπὸ τοῦ τρύζειν καὶ α αὐξητικοῦ.

κνίσση·

Nidorem nunc ſignificat qui de adipe euaporatur cum adoletur. Sed πένοντο elaborabant. Vnde ſeruitia Theſſalorum πενέσαι, laboratores dicti. ὀτρηρῷ, ſeduli. δυϊκῶς.

χρεὸς ἑλόντ' ἀγέμεν.

Vel eſt attico more infinitiuum in ſignificatione imperatiui. Quale & hoc, ἰλ. β.

πάντα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορευέμεν.

Nihil eſt omnino hoc apud Græcos uſitatius, Priſciano quidem ἐλλειπτικῶς dici uidetur, ut deſit uerbum finitum, iubeo, uolo, impero. Sed poteſt etiam ſic accipi, ut infinitiuus apponatur ad uerbum finitum ἔρχεσθον ἀγέμεν, Ite ducere. ſicut hoc paulo poſt. δῶκε δ' ἄγειν. Et ſimili figura Terent. Hecyra. introijt uidere.

Et Phormione. Vultis eamus uiſere. Vſitatior eſt poſtetior ſupini uox in hac forma Latinis, ut fieret illud, eamus uiſum. ἔρχεσθον κλισίην pro κλισίηνδε ad tabernaculum.

οὐδ᾽ ἄρα τώγε.

ἀντίφρασιν uocant hanc figuram Græci.

Nec uero Alciden me ſum lætatus euntem
Accepiſſe lacu. Significatur enim ſummus dolor.

χαίρετε κήρυκες.

Præconum genus ſacroſanctum habetur, quos uiolari nefas putatur omnium gentium, id eſt ipſius naturæ, iudicio. Neq; hi ſolum humanarum, ſed etiam diuinarum quondam rerum interpretes & promulgatores erant. Ob eam magis cauſſam poeta nūtios Iouis & hominum apellat, quàm quod genus illorum referretur ad κήρυκα quendam filium Mercurij, ſuſceptum è Pandroſo Cecropide, Iouis nepotem. Eſt autem oratio Achillis elegans & diſerta. Iam enim ira reſederat & redierat mens atq; ratio ad ſeſe. Itaq; non accuſat præcones, neq; miniſterium ſibi triſtiſſ. illorum iniquo animo fert, ut in furore Hercules Licham in pelagus & petras intorquet inclamās, ut eſt apud Ouidium,

Tu ne Licha ferralia dona tuliſti.

Sed benigne compellat & ultro tradi iubet puellam quam abductum uenerant, teſteſq; illos facit de ui & iniuria Agamemnonis. μάρτυροι ut φύλακοι, pro μάρτυρες φύλακες mutatione Ionica.

τοῖς ἄλλοις.

Non enim ipſum curat Regem. ἦ γὰρ ὅγε ὀλοῇσι φρεσί

φρεσὶ θύει. Quippe ueſania et furore animi correptum. Verſus eſt de ijs unus qui λάγαροι id eſt elumbes uocantur, in medio enim minus ſtabiles numeri ſunt.

θύει hoc loco furit, unde θυάδες quæ & μαινάδες famulæ Bachicæ.

οὐδέ τι οἶδε.

Periphraſi hac dicit illum deſipere, neq; ſcire conſulere Reipublicæ. Nam prudentis eſt de priorum conſyderatione, facere futurorum iudicia. Ita de prudentiſſ. uiro Alitherſe ait: ὀδ. ω.

ὁ γὰρ οἶος ὅρα πρόσσω καὶ ὀπίσσω.

Et Cicero Cæſari ſcribens ſapienti hanc laudem attribuit, his uerbis: Quem uerſum ſenex Præcilius laudat egregie, & ait poſſe eundem ἅμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω uidere.

λιασθείς.

Mox, inquit, declinatis ſocijs, in littore & ſolitudine conſedit proſpiciens mare canum, ut canum fluctum Virgilius dixit lib. viij. Pontum οἴνοπα dicit nigricantem, de uini colore cui maxime ſolet hoc apponere epithetum ut appellet αἴθοπα οἶνον, id eſt nigricans, ut adu ſta apparent.

χεῖρας ὀρεγνύς.

Geſtus hic enim eſt obſecrantium maxime Deos, ut manus attollant.

ὀλύμπιος.

Iuppiter cœleſtis & tonans. ἐγγυαλίξαι, preſtare. ἀπούρας erepta noſtra præmia Agamemno poſſidet.

Et in

Et in tantis inimicitijs illum tamen honoris præfatione non fraudat, ea eſt magnitudo excelſorum animorum, ut uerbis iniurias ulciſci non uelint. Hoc in Homero ubiq; animaduerti poteſt, ut alibi diximus copioſius.

ἐν βένθεσιν.

In imis locis pelagi apud ſenem parentem, id eſt Nerea. huius enim quinquaginta filiæ numerantur ab Heſiodo ſuſceptæ ex Doride, filia Oceani. Quarum præcipua nomina etiam ponuntur ἰλ. σ. Vocant autem ſenem οὕνεκα νημερτής τε καὶ ἤπιος, ut ait Heſiodus.

χειρὶ κατέρεξεν.

Contigit, blandius attrectauit, & nominatim compellauit. εἴδομεν. mutatus modus pro ἵνα εἰδῶμεν.

ᾠχόμεθ' ἐς θήβην.

Thebas nūc dicit Cilicias, quę et hypoplaciæ, ubi rex Eetion fuit, pater Andromaches. Hanc eſſe urbem quę poſtea dicta ſit Adramyttion ſeu Attramyttiō, aliqui tradidere. Sed Plinius Adramyttion olim dictā, Pedaſum fuiſſe ſcripſit & in Troade collocat. Fuit autem iuxta & Chryſa, ubi ſacerdotio fungeretur Chryſes, uel, ingruente bello, cum ſuis Thebas, inmunitiorem uidelicet urbem, confugerat.

ἐπασσύτεροι.

Accumulata fuiſſe dicit funeribus funera. ὀδ. η. ἐκ δ' ἄνος τε ἤδη. Vel ὀσ δ' ή, liqueſcente. σ. Ut,

ὡς μὲν κροκόπεπλος ἐκίδνατο πᾶσαν ἐπ' αἶαν. ἰλ. θ

Et κλῦθι ἄναξ ὅτις ἐσσί. ὀδ. ε. ἑλίκωπες, Nigris oculis conſpicui. δῶρα ἄνακτι, uictimas Apollini afferunt quibus mactatis illius ira placari poſſit. Regem autem Apollinem proprie dixere. Quid enim lumine

mine ſolis excellentius. Vt illud ὦ ἄνα λητοῦς υἱὲ, & φοῖβε ἄναξ, apud Theognidem.

περίσχεο παιδὸς.

Suſcipe curam filij. ἑῆος uel eſt ἑαυτῆς, id eſt, tui filij, uel ἑῆος præſtãtis & chari, ut accipiũt ἰλ. τ. τέκνον ἐμὸν δὴ πάμπαν ἀποίχεαι ἀνδρὸς ἑῆος. uel etiam unici meta plaſmo ab εἷς ἑὺς

πολλάκι γάρ σεο.

σεο adiungendum ad εὐχομένης, ut ſit, patris mei in ædibus audiui. Hoc enim ita ſolet ferè intelligi, cum pater aut mater tantum dicitur. Vt, Tum patris pudor. Et, Tum matrem me ex ea re aut uxorem in culpa inuenturum arbitror.

παλλὰς ἀθήνη.

Pro hoc annotatur in aliquibus Homericis exemplis lectum ὁ φοῖβος ἀπόλλων, quod ſane ſiue quis ad fabulam, ſiue etiam allegoriam referat, uidetur eſſe aptius.

ὃν βριάρεων.

Apud Homerum quæ διώνυμα reperiuntur, eorum quod ad Deorum appellationem nomen refertur, antiquius putandum, recentius autem quod ad hominum. Vt ὃν ξάνθον καλέουσι θεοὶ, ἄνδρες δὲ σκάμανδρον. ἰλ. υ. αἰγαίων autẽ Poeta ipſe etymon exponit à pręſtantia uirtutis & gloria, ut ſit ἀεὶ incremẽti uel ἀεὶ γαίων, id eſt γαυριῶν. Heſiodus autẽ Briareum, Cotton, Gygen, terræ & cœli filios facit. τῶν ἑκατὸν μὲν χεῖρες ἐπ' ὤμων ἀΐσσοντο ἄπλαστοι, κεφαλαὶ δ' ἑκάστῳ πεντήκοντα. Hos

eſſe illos Deos, aliqui Græcorum tradidere, qui τριτοπάτερες dicerentur, & quibus Athenienſes uota nuncuparent in nuptijs, ob ſobolis fœlicem prouentum: Inſidiatos autem fuiſſe Ioui Deos, cum occupato regno inclementius in ipſos uteretur, fabulæ quidem tradunt, ſed Homerus & hoc ipſo quaſi inuolucri certe aliquid naturalis hiſtoriæ texit atq; occultauit, ſiue de rerum cœleſtium contrarijs motibus & actionibus, ſiue etiam effectionibus in terris. Sed nos de his cogitare poſſumus, dicere nondum poſſumus. Pergamus igitur ad alia.

λάβε γούνων.

Supplicum geſtus, de quo paulo poſt copioſius dicemus. ἔλσαι. Intra naues & ad mare cogere morientes Græcos. Apollonius 1. de ouibus:

πρὸ γὰρ αὐτοὶ ἐνὶ σταθμοῖσι νομῆες ἔλσαν. & ἰλ.λ.

ἔλσαν δ᾽ ἐν μέσσοισι μετὰ σφισὶ πῆμα τιθέντες.

ὅτ᾽ ἄριστον, ut perturbatus animo arrogantiā nō uitat. Vel uult ſuam uirtutem calamitate aliorū innoteſcere; iuxta hoc:

ζωὸν ἀτιμήσαντες, ἀποφθίμενον ποθέουσι. Hoc eſt: Spernabant uiuum, nunc caſſum luce requirunt.

αἶσα μίνυνθα.

Fatum inquit impendit tibi paulo poſt. Nam fatale erat, poſt interemptū Hectorem mortem illum quoq; oppetere. Quod tempus hac ira Achillis urgebatur. Iouem uocat τερπικέραυνον, fulgentem, Quiq; mittendis in terras fulminibus delectetur. Fulmina autem & tonitrua ad autorem Iouem referri, notum.

ἀγάννι-

ἀγάννιφον.

ἀγάννιφον, ſi eſt ἄγαν νιφόμενον, niuoſum ſignificat. Quomodo auté niuoſum dicit nunc olympum, & alibi ſemper eſſe ſerenitate nitidum, neq; uentis concuti, neq; imbribus madeſcere? Ergo uel unde niues decidát, uel etiam unde niues abſint, ut ſit ἄνευ νιφετῶν, uel niueum, id eſt, candidum & ſplendidum, ut nunc hac appellatione αἰγλήεις, ut alibi dicitur, olympus accipiatur.

ζεὺς γὰρ ἐπ' ὠκεανόν.

Hic quoq; locus mihi quidem, quin ad Aſtrologiam referendus ſit, ut dubium non eſt, ita nihil habeo quod ad explicandum illum afferre poſſim. Obſtat aliqua ſcilicet uis cœleſtis uoluntati Achillis, neq; poteſt ſtatim hic compos reddi uoti ſui, Iuppiter quidem illa putanda, ſed qui ſunt Aethiopes? ad quos etiam remouetur Neptunus è conſilio Deorum fauentium ſaluti Vlyſſis. Ego quidem, ut dixi, qualia hæc ſint ignoro, & Aſtrologica tamen eſſe pro certo habeo. Neq; impeditur hæc perſuaſio mea Platonicorú interpretatione, qui neſcio quas Theologias excudút de his omnibus. Vt de Aethiopibus aiunt, eſſe lucem illam diuinitatis, cum ſe Numé ad quędam conuenientia principia recipiat, & in ſuo intellectu quaſi epuletur intellectilia, ubi impleatur eximijs quibuſdam & uniformibus bonis. Atq; illum eſſe Oceanum manantem de fonte intellectus, unde mens illa rerum opifex, omneſq; de hac ueluti pendentes Dij exundent. Quæ quidem, ſunt enim mirifica, non contemnimus, ſed profecto in hunc Poetam inculcari, non de illo exoriri uidentur. Nobis quidé ſunt & erunt hæc ſemper Aſtrologica, quamuis, ut aiebam, ignorata & obſcura. ὀδ. ά.

obſcura. Nunc igitur hæc quaſi in Muſarū quibuſdam latebris relinquentes, reliqua percurramus. μετὰ δαῖ τα dixit, tanquam ἐπὶ δαῖτα. Et mox τότ' ἔπειτα, quaſi πλεοναστικῶς, ut, quid tum poſtea, & tum deinde.

ἐϋζώνοιο γυναικός, ſynecdoche, gracilem & pulchrā eam intelligemus, de elegantia eius partis in corpore qua præcingi ſolent, quæ eſt in uirginibus in primis conſpicua.

αὐτὰρ ὀδυσσεὺς

Nunc redit ad ſuperiora, & exponit quid de nauigio illo factum ſit, quo ueheretur Legatus Vlyſſes cū Chryſeide & donis quæ Apollini offerentur. Dum enim hi nauigant, interea colloquia iſta inter matrem & filium fuere celebrata. Nunc igitur peruenere Chryſam quo miſſi fuerāt. Atq; deinde exponit, ut ſolet, copioſe quid ibi & quo quicque ordine modoq; geſtum ſit. Ornat autem τοῦ πολυβενθέος epithetum, portum, Nam in uadoſo hærerent naues. Vela inquit στείλαντο, id eſt, συνέστειλαν, ſimplici uſus pro compoſito, legerunt, id eſt, collegerunt.

ἱστὸν δ' ἱστοδόκῃ.

Reclinaſſe dicit malum, & repoſuiſſe in quendam locum ſuum, ut compoſitum uerbum τῆς ἱστοδόκης indicat, ut ὀδ. α. δουροδόκη, quæ haſtas caperet. ἱστὸς autem textorum telam ſignificat, & malum in naui. ἱστία autē uela, quę eadē & ἄρμενα. πέλασαν repoſuere, ut ὀδ. κ. κτήματα δ' ἐν σπήεσσι πελάσσομεν. πρότονοι autē ſunt funes quibus utrinq; malus intenditur, ut ὀδ. μ.

ἱστοῦ δὲ προτόνους ἐξέῤῥηξ' ἀνέμοιο θύελλα
ἀμφοτέρους.

ἐκ δ' εὐνὰς ἔβαλον.

Id eſt, ἐξέβαλον δὲ τὰς εὐνὰς ἤγουν τὰς ἀγκύρας. Verbum compoſitũ diſſecuit, quæ τμῆσις dicitur. Sed εὐνὴ ancoram ſignificat, quod ad hanc nauis conſiſtat & cõquieſcat, cum εὐνὴ cubile ſit. ἰλ. ι. σὺ δ' αὐτόθι λέξεο μίμνων εὐνῇ ἐνὶ μαλακῇ. Sunt autem continuæ τμήσεις quatuor in uerſuum principijs.

ἐπὶ ῥηγμῖνι.

Littus dicit ſimili ratione qua Cicero de Iuriſconſultorum doctrina tradidit, littus eſſe quod fluctus elideret, à uerbo ῥήττειν quod frangere & allidere ſignificat.

χερνίψαντο.

Facta eſt uox ἀπὸ τῶν χειρῶν καὶ τοῦ νίπτω. Vnde & χέρνιψ aqua quæ manibus affunderetur, ut
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα.
& χέρνιβος uas ipſum ſiue peluis, ut ἰλ. ω.
χέρνιβον ἀμφίπολος πρόχοον θ' ἅμα χερσὶν ἔχουσα.

καὶ οὐλοχύτας.

Hordeum, ut aiunt, ſale cõſperſum, quod ſolebat in hoſtias mactandas conijci, ob memoriam priſci uictus, quum nondum repertis molis integris frugibus ueſcerentur: itaq; uolũt dictas οὐλὰς quaſi σώας id eſt integras, ut, οὖλέ τε καὶ μέγα χαῖρε. Interpretatur autem ipſe Homerus ὀδ. μ. ubi dicit decerptas frondes applicuiſſe bobus ſocios Vlyſſis. ὀδ. ω.
οὐ γὰρ ἔχον κρῖ λευκὸν ἐϋσσέλμου παρὰ νηί.
Apud Latinos etiã nulla ſacra ſine mola ſalſa, id eſt farre molito, ut interpretantur, peragi moris fuit. Vnde &

uerbum Immolo factũ eſſe apparet. Virgiliuſq; ſic fecit.

Eclog. 8. Sparge molam & fragiles incende bitumine lauros,

Et alibi. Mihi ſacra parari,

Aeneid. 2. Et ſalſæ fruges & circum tempora uittæ.

Sunt autem οὐλόχυται, καταχυθεῖσαι οὐλαί. ὀδ. γ.

ἑτέρῃ δ᾽ ἔχεν οὐλάς. Et mox

χέρνιβα τ᾽ οὐλοχύτας τε κατήρχετο.

αὐτὰρ ἐπεί ῥ᾽ εὔξαντο.

Nunc deinceps totius rei diuinæ rationem & peractionem deſcribit, & deinde etiam epulas, omnia percenſens atq; explicans, Ita enim facere ſolet in quarumcũq; rerum expoſitione hic poeta, ut minuta etiam & exilia perſequatur, ut & illuſtris hæc ſit & illarum certa cognitio. αὐ ἔρυσαν. Fuere qui αὐ particulã hoc loco nihil ſignificare, ſed numeros tantum explere traderent. Sed alij multo rectius ritum mactationis hac innui docuerunt, eſſe enim ἀνερύειν, ἐνχενίζειν, hoc eſt ceruicem incidere. Quod & Gellius innuere uidetur, qui ut compoſiti huius uerbi exemplum iſtud adducit lib. 15. cap. 3. *Et* quidem ita factum fuiſſe anteq̃ iugularent uictimã, planius dicit ὀδ. γ.

πέλεκυς δ᾽ ἀπέκοψε τένοντας αὐχενίους. & deinde.

οἱ μὲν ἔπειτ᾽ ἀνελόντες ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης

ἔχον, ἀτὰρ σφάξεν πεισίστρατος ὄρχαμος ἀνδρῶν.

Addunt & hoc, conſueuiſſe colla uictimarum retorquere ueteres, ut in cœlum intuerentur, earum quidem quæ mactarentur dis ſuperis, nam quibus manes & inferos placarent, eas depreſſo capite cædi ſolitas, id eſt ἀποδειροτομεῖσθαι. Et hæc ἱερεῖα nominarũt ἔντομα, ut Apol. primo, dicit argonautas Dryopis manes ueneratos cõbuſſiſſe ἔντομα μήλων.

μηρούς τ' ἐξέταμον.

Coxas, ut diximus, quæ & μῆρα, & μηρία ὀδ. γ. κνίσση autem adipē nunc ſignificat. notatur eodem uerbo & nidor, qui de aſſatione carniū exiſtit. δίπτυχα, duplicaſſe adipem ſiue omentum dicit, ut undiq; oſſa contegerentur.

ὠμοθέτησαν.

Exponunt ita, ut aiunt, crudas carnium particulas de ſingulis membris reſectas, impoſuiſſe omento, ut Dijs tota uictima incēdi uideretur. Exta aūt, quæ σπλάγχνα ſunt Græco uerbo, de hoſtia guſtare ſolēne erat, ut apud Plautum, De extis ſum intus ſatur: & Maro. Pœnul.

Veſcitur Aeneas ſimul & Troiana iuuentus Aeneid. 8.
Perpetui tergo bouis & luſtralibus extis.

Et paulo ante.

Viſcera toſta ferunt taurorum.

καῖε δ' ἐπὶ σχίζῃς.

σχίζας fiſſa lignorum uocat. πεμπώβολα uolunt certam ueruum formam ſignificare, quorum acies quinæ exirent de manubrio uno. Sed Herodotus in uita Homeri quina uerua interpretatur, & probat hoc etiam argumēti fuiſſe Aeolenſem Homerum, qui ſoli omnium Græcorum neq; lumbos in ſacrificijs comburere, & exta quinis uerubus torrere ſoleant, πέμπε enim illos dicere, quod alij Græci πέντε. κατὰ μῆρ' ἐκάη, τμῆσις, κατεκάυθησαν οἱ μηρόι. μίστυλλον, ἐμίστυλλον, In fruſta ſecuerunt, hinc enim Maro fecit,

Pars in fruſta ſecant uerubusq; trementia figunt.

Luſit feſtiue hoc uerſu Martialis in ambitioſum quendam & oſtentatorem Homericæ lectionis, qui inepte

uerbali

uerbali uoce in coco nominando uſus eſſet, quem Miſtyllum uocaret, ſic enim inquit:

Si tibi Miſtyllus cocus Aemiliane uocatur,
Dicetur quare non Taratalla mihi?

αὐτὰρ ἐπεί.

Poſtquam exempta fames epulis menſæq; remotæ,
Crateras magnos ſtatuunt & uina coronant.

ἐπεστέψαντο ποτοῖο, potu compleuerunt, ut uinum in ſummo poculo quaſi orbiculum facere uideretur, uel ut attingeret labra poculi, quæ & στεφάνη: uel reuera coronata frondibus, ſeu implicita ſertis pocula circumlata dicit. δαῖτα aũt ἐίσην, τὴν ἴσην καὶ ἰσομοίρως διανενεμηθεῖσαν. Etiam fuere qui interpretarentur τὴν ἀγαθήν. Cum ſit in ἰλ. ι. δαιτὸς μὲν ἐίσης οὐκ ἐπιδευεῖς, uidetur enim negare Vlyſſes lautas epulas ſe requirere. Sed unde Virgilius ſecit, Menſæq; remotæ? Quærunt enim Grammatici, utrum ueteribus menſæ de cœna ablatæ fuerint, & plæriq; hoc factũ fuiſſe non arbitrantur, neq; obſtat huic opinioni ferè quicq; apud Homerum, niſi illud ἰλ. ω. ἔσθων καὶ πίνων ἔτι καὶ παρέκειτο τράπεζα, quod ſonat, quaſi nondum ablata menſa fuerit. Sed & huic nodo cuneum repererũt, Nam diſtincte aiunt hoc legendum, ad hunc modum.

Ath.lib.1. ἔσθων καὶ πίνων ἔτι, καὶ παρέκειτο τράπεζα.

Verum Maro ineptias iſtas nihil moratus ueterum conſuetudinem libere expreſſit ſuis uerſibus, pręſertim aſtipulante ſuæ gentis more, Plautus Aſinar. ponite pueri menſulam. Et Xenophon quoq; συμποσίῳ plane dixit, ὡς δ᾽ ἀφῃρέθησαν αἱ τράπεζαι. δὲ ἔρον ἕντο, τμῆσις, & ἔρον τὸν ἔρωτα dixit.

παιήονα.

Hymnus quo Apollo celebraret παιὰν & παιὼν, & hoc loco aucto uerbo παιήων dicitur. Vnde παιανίσαι, quod ſignificat & ante conflictum, clamorem, & fuſis hoſtibus, uictoriæ exultationem. Vel ipſum Apollinem, ut Apollonius β. uoce cõpoſita: καλὸν ἰηπαιήον' ἰηπαιήονα φοῖβον μελπόμενοι.

ἦμος δ' ἠέλιος.

Χρονογραφεῖ & noctem & diem, illam enim relinquit ſol occidens, hanc reddit exoriens. ἐπὶ κνέφας ἦλθε, καὶ ἐπῆλθε τὸ κνέφας. Caligo noctis, quaſi κινοῦν τὰ νέφη. πρυμνήσια rudentes quibus de puppi, quæ eſt πρύμνα, religarentur naues ad terram. De his Ouidius luſiſſe iſta uidetur Faſt. 4.

Nox aderat querno religant de ſtipite funem,
Dantq; leui ſomno corpora functa cibo.
Lux aderat querno ſoluunt de ſtipite funem,
Ante tamen poſito tura dedêre foco.

ἠριγένεια.

Auroram roſeam uocat. Maro luteam, quæ roſeis bigis inueheretur, quo ſpecies cœli ante ortum ſolem illuſtris ſignificatur. ἠριγένεια autem matutina, quæ uel cũ oriatur, uel id potius quod mane dicimus, gignat. Matutinũ quidem Latini à ſplendore nominarũt, cũ de tenebris iam luceſcit. Matuta enim eſt his quæ Græcis λευκοθέα.

καὶ τότ' ἔπειτ' ἀνάγοντο.

ἀνήγοντο ἢ ἀνήχθησαν, quod uerbum nauticum eſt, deq; nauibus ipſis & nautis uſurpatum reperitur. Xeno

phon ἑλληνικῶν.α. ὅτι αἱ τ̃ πελοποννησίων νῆες δὶς ἀβύδου ἀνηγμένα εἰσιν. Idē. ἐπ' αὐτὰς ἀναχθέντες. ἴκμενον οὖρον, ſecundum uentum. ἐν δ' ἄνεμ@ πρῆσεν, ἐνέπρησε δ' ἄνεμος, uerbum eſt πρήθω, τὸ φυσῶ, dicit igitur uelum de uento intumuiſſe. ςεῖραν Carinam quæ firmior ſit, quaſi ςερρὰν dictam uolunt. διαπρήσουσα κέλευθα, currens per fluctus quæ alibi ὑγρὰ κέλευθα. Verbo autem etiam de equis utitur, ῥίμφα πρήσοντε κέλευθον. ὑπὸ δ' ἕρματα μακρὰ τάνυσαν, ὑπετάνυσαν, ἕρματα autem dicit trabes, quibus fulcirentur erectæ in littore naues.

ὀδ. ι.
ἰλ. ψ.

αὐτὰρ ὁ μήνιε.

Nunc reuertitur ad Achillem & cauſam ipſius, quam mater apud Iouem ageret, qui & ipſe poſt diē iam duodecimū ab Aethiopibus in cœlum reuertitur. ἀϋτὴν prælium dixit, unde clamores non abſint. πτόλεμον autem πλεονασμῷ τοῦ τ. pro πόλεμον. ἐκ τοῖο pro τοῦ του, id eſt, ex eo tempore, hoc eſt poſtea. ἠερίη ante lucem, hoc eſt mane.

πολυδειράδ@ οὐλύμποιο.

δειρὰς ceruicem ſignificat, & ad eminentia loca transfertur. Quę autem ἐξοχαὶ ſunt cœli, quo nihil leuius eſt? Significare uidetur Homerus diſtinctionem cœli, & in illas partes ſignorū duodecim, & fortaſſe etiam in cingula quæ deſignantur ijs circulis, quos παραλλήλους uocant. Quibus quidem re ipſa quaſi inſignitum cœlum non eſt, ita tamen quaſi cœlatam hęc quandam ſpeciem illius nobis repræſentant, unde & latinam appellationem factam eſſe uerſimile ſit.

καὶ λάβε γούνων.

γοῦνα, τὰ γόνατα, γόννα, & μεταθέσει γοῦνα, unde & γούνασι. ἀνθερεὼν imum mentum eſt, quod barba inde effloreſcat. Atque hoc loco geſtum ſupplicantium expreſſit. Nam præhendere genua, hoc eſt ad genua aduolui ſolebant ſupplices, unde & γουνοῦμαι uerbum ſupplico. Et Plinius dicit religionem his quandam gentium ineſſe, & cauſam affert quodam quaſi cauo nodo eum in genu ſpiritus uitæ ineſſe. Idē & antiquos in ſupplicando mentum attingere ſolitos ſcribit. Quod & de hoc Homeri loco manifeſtum fit. Sed de genibus alibi ſæpe apud hunc. ἰλ. ζ. Lib. 11. c. 45.

ἀδρηστος δ᾽ ἄρ ἔπειτα λαβὼν ἐλλίσσετο γούνων. ἰλ. φ.
ὁδ᾽ ἐ οἱ σχεδὸν ἦλθε τεθηπὼς γούνων ἅψασθαι μεμαώς.

Addit & in ſupplicatione Priami oſculū manus, cuius & ipſius Plinius meminit, his uerſibus:

ἄγχι δ᾽ ἄρα στάς,
χερσὶν ἀχιλλῆος λάβε γούνατα καὶ κύσε χεῖρας.

ὀδ. ζ. γουνοῦμαί σε ἄνασσα. Atque ita dicit cum ad conſpectum uirginis reſiſtendum, neque tangenda ſibi genua illius putaſſet. Item ὀδ. χ. ἐπεσσύμενος λάβε γούνων, & γουνοῦμαι σ᾽ ὀδυσσεῦ.

τίσον ὀλύμπιε.

At tu illum ab Agamemnone ſpretum o Iuppiter honore affice. Et mox dicit quo honore.

ἐπεὶ οὔτοι ἔπι.

Neque enim, inquiunt, quiſquam eſt, cuius formido tibi obſtare poſſit. Quem enim, inquit, metuis? Sed mihi magis εἰρωνεύουσα ſic loqui communi quodam uſu ſermonis uidetur, ut dicat ſe nihil uereri, neque laborare

etiam ſi ille ſuas preces repellat, ne magis dubitare poſſit ſe eſſe omnium Deorum contemptiſſimam. Et mox *μετὰ πᾶσιν*, inter omnes Deos, uel, ut alij maluerunt, apud omnes mortales. *λοίγια, ἀπὸ τοῦ λοιγοῦ*, pernicie & exitio. Eſt autem oratio ſignificans cum quanto periculo exauditurus illam eſſet: Profectò, inquit, hoc peſſimum eſt negocium, cum ad inimicitias cum Iunone ſuſcipiendas me impellas. *αὔτως*, ſic etiam, id eſt, quę uis non irritata ſit. Quemadmodum & Latini hac particula ſunt uſi. *νοήσῃ*. Ne ſentiat te affuiſſe: ne uideat.

εἰ δ' ἄγε τοι, ut ſupra, *εἰ δ' ἄγε μὴν πείρησαι*, quaſi dicatur: Si lubet, ſi uis. *τέκμωρ*, certiſſimum ſignum, quod *τεκμήριον*.

ἦ καὶ κυανέῃσι.

ἦ, inquit: Atticū, ſępiſſime apud Platonem, *ἦν δ' ἐγώ. ἦ δ' ὅς*, inquam & inquit. Virgilius:

breuiter

Annuit & totum nutu tremefecit olympum.

διέτμαγον digreſſi ſunt à ſe. Dij autem aduerſum Ioui eunt, uel contra illum reſiſtunt: nam feruntur orbes, qui ſunt *ἕδη* Deorum, contra illam cœli conuerſionem, quæ ſcilicet Iouialis eſt.

αὐτίκα κερτομίοισι.

ἐλλειπτικῶς, κερτομίοισι ῥήμασιν aut *λόγοις*, uerbis iratis, immitibus, quaſi *τὸ κέαρ*, id eſt, animum *τέμνουσιν*, ut Grammatici *ἐτυμολογοῦσι*. Significantur & conuitia & maledicta, & irriſiones hoc uerbo. *δικαζέμεν, δικάζειν*, ſtatuere, decernere.

χαλεποί τοι ἔσονται.

Graues, hoc eſt, nō poſſis ſuſtinere. Et mox *ὃν δ' ἂν ἐγὼ* et quę ſequūtur, habēt cōſtructionis uerborū incongruitatem

gruitatem, tranſit enim à maſculino, ad neutrum plurale, μή τι συ ταῦτα. Sed huiuſmodi apud ueteres, & in hoc poeta in primis, plurima occurrere ſolét. μεταλλα, ſciſcitare, curioſe exquire. Vnde fortaſſe magis uerisimile factum eſſe nomen τὰ μέταλλα, quàm quod, ut Plinius, quemadmodum puto, ait, μετάλληλα eſſe uideantur. Videtur autem uerbum factum ex eo, quod percontatores unum de alio ueſtigent atq; eliciát. ἕκηλος, id eſt ἕκηλος, placide, hoc eſt, imperturbatus.

δέδοικα κατὰ φρένα, πλεονασтικῶς, ubi enim metuimus niſi animo? Tale eſt: cogitate cum animis ueſtris.

παρέπῃ, blandimentis ſuis circumuenerit, eſt enim παρέιπεῖν blande colloqui, ſuadere, deniq; orationis artibus aliquem aggredi. Vt ἰλ. μ.

παρειπών, ἀγαθὴ δὲ παραίφασις ἐστιν ἑταίρου. & rurſus ἰλ. ξ. ἐν δ' ὀαριστὺς πάρφασις.

ἀλλ' ἀπὸ θυμοῦ.

Magis es odioſa mihi futura, id eſt, alienus erit à te animus meus. Demoſthen. κατὰ τιμοκράτους: ἔσαι δὲ τοῦτο οὐκ ἀπὸ τοῦ πράγματος. Trachinijs, καὶ γὰρ οὐκ ἀπὸ γνώμης λέγεις. In his omnibus præpoſitio abhorrentiam ſignificat. ῥίγιον. Triſte, luctuoſum. Comparatiua forma, non apparente poſitiuo, ut ἄλγιον, λῷον, βέλτιον, φέρτερον.

ἀλλ' ἀκέουσα κάθησο.

Nunc fecit quaſi fœmininum ab ἀκέων, quod paulo ante poſuit de Ioue. Sed & ueluti aduerbialiter hoc eodem eſt uſus, ut ἀλλ' ἀκέων δαίνυσθε καθήμενοι. & ἰλ. θ. ἤτοι ἀθηναίη ἀκέων ἦν. Et paulo ante εἰ δ' οὕτω τοῦτ' ἐστι,

O 3 & cætera,

& cætera,ſuperbe dixit: Quid tum poſtea ſi ita eſt,ut ſcilicet ſuſpicare de Thetide, Mihi quidem certe placiturũ eſt. Quale hoc, Sic uolo ſic iubeo. ἄσσον ἰόντε, congreſſi mecum. ἀάπτους uiolentas, ad quas offendere exitiale ſit. Vt inacceſſa regia Circes, quo non ſine pernicie accedi poſſet.

ἐπιγνάμψασα.

Reflectens animum ſuum, in timore ſcilicet, qui paulo ante in ferocia exultaſſet. ὤχθησαν, commoti ſunt animis, ingemuere.

ἐπίηρα φέρων.

Gratificans, gratiá inire uolens apud matrem. ὀδ. γ.
αὐτὶς ἐπ' ἀτρείδῃ ἀγαμέμνονι ἦρα φέροντες.
κολῳὸν ἐλάυνετον. Turbá datis, tumultũ concitatis.

ὀλύμπιος.

Epithetis ſignificatur Iuppiter, ut cum tonans & hominum pater atq; Deũm rex, dicitur. Atq; is, inquit, ſi uideatur, funditus facile euetterit omnia. ut ſit συφελίξειν ἄν. Vel te protutbet de ſede tua. καθάπτεσθαι ἐπεσι μαλακοῖς, περιφραστικῶς, id eſt, placato uel delenito uerbis.

δέπας ἀμφικύπελλον.

δέπας Ionicum uerbum poculum ſignificat, ἀμφικύπελλον formam demonſtrat, ut illa genus, hac ſpecies appellatione indicetur. Eſt autem & κύπελλυ nomen alibi apud Homerum poſitum. ἰλ. ί.
τοὺς μὲν ἄρα χρυσέοισι κυπέλλοις υἷες ἀχαιῶν
δειδέχατ' ἄλλοθεν ἄλλος ἀνασαδόν. Volunt autem dicta ἀπὸ τῆς κυφότητος, quod gibbera eſſent. Atq; idem intelli-

intelligendum de compoſita uoce ἀμφικύπελλον, ut ſi di catur κύπελλον & ἀμφικύπελλον. Alij maluerũt uel anſatum, uel quaſi opere & cęlatura redimitum, ut ἀμφίθετον φιάλην. De qua & ipſa dum quærunt Grammatici, quaſi in ſalebris diuerſas uias exequuntur. Etiam nos aliquid uel ſuſpicemur, uel ſi placet ſomniemus, ut accipiamus ἀμφικύπελλον poculum, quod eſſet duplex, cuiuſq; partes ſibi ipſis imponi ſolerent, ita ut utraq; illarum poculi formam uſumq; haberet. Qualia ſunt nunc etiã principum & opulentorum & oſtentatorũ magnificentiæ.

θεινομένην, uapulantem. ἀργαλέος ἀντιφέρεσθαι. Tenuius dixit, quod ſit difficile atq; graue ſeſe Ioui opponere, cum ſentiat in re perniciem & malum maximum eſſe, ut ſuo mox exemplo probat. Eſtq; gręca figura, quale hoc. θαῦμα ἰδέσθαι, & γειτονέμεν ἀμφοτέροισι & ſimilia plurima. τεταγών Ionica forma eſt præteriti indefiniti ſecundi, pede inquit uibratum deturbauit de cœlo, ſic enim dixit περιφραστικῶς, βηλόν θεσπεσίοιο limen diuinum. κάππεσον, κατέπεσον.

κάππεσον ἐν λήμνῳ.

De caſu Vulcani φυσικῶς pleriq; ἀλληγοροῦσι, uolunt enim hunc eſſe ignem, qui in materia adhęreſcere ſoleat, & ab ætherei ignis integritate longe abſit. In Lemnũ autem defertur, ubi fuiſſe officinæ quondam præclaræ feruntur, in quibus arma bellica potiſſime excuderentur, de quibus & σίντιας populos aliqui dictos tradunt. Alij malũt colonos Tyrrenorum qui piratę eſſent, cum Lemnũ occupaſſent, ſic uocatos fuiſſe, ἀπὸ τοῦ σίνεσθαι, quod nocẽtes eſſent. Ideoq; & alibi hos appellari ἀγριοφώνους. ὀλίγος δ᾽ ἔτι θυμὸς ἐνῆεν, περιφραστικῶς inquit, ὀδ. θ. ἐλιπόψυ

ἐλιπο-ψύχων, cum iam animo linqueter, affuere in tem pore ſinties qui me refocillarent. Plato etiam ἥφαιστον quaſi φάιστον prępoſita litera .η. ἐτυμολογεῖ in Cratylo.

ὥς φάτο μείδησε.

Riſum Deorum Platonici de alacri & quadam uelu- ti hilari effectione diuinorum operum, ad conſeruatio nem uniuerſitatis rer interũ, ptetati ſunt. In qua, ueluti propria naturę ſuæ occupatione, iucundiſſime uerſaren tur. Ad quæ Proclus duos uerſus adducit, hos.

δάκρυα μὲν σέθεν ἐστὶ πολυτλήμον γένος ἀνδρῶν,
μειδήσας δὲ θεῶν ἱερὸν γένος ἐβλάστησεν.

ἐνδέξια.

Ordine, id eſt dextre, quod inde dicimus quia Græci dextra omnia fauſta eſſe ducebant. Orſus igitur Vulca- nus de dextris partibus poculum circumtulit. ὠνοχόει, uerbum ſignificat pincernam agere, hoc eſt uinum hau rire, Vulcanus autem Nectar dis de cratere haurit, Quæ & ipſa uox uini miſturam innuit, non enim merum bi- bebant, ſed temperatũ conueniente miſtione ſeu κράσει. Cui rei apta uaſa κρατῆρες & Ionice κρητῆρες dicebant.

ἄσβεστος γέλως, Immẽſus, translatio ab igne qui ita inualuerit ut reſtingui nequeat. ποιπνύοντα, mini- ſtrantem. Sedulitatem illã Vulcani Dijs riſum mouiſſe dicit. Sed quomodo occidit illis ſol? Ad ea hoc quæ nobis accidunt referendum. Nam tum Di in ſua quaſi domicilia ſe conferunt, hoc eſt ſydera hominibus queq; de ſuis locis apparent, quæ interdiu nulla conſpiceren- tur. Iouem autem & Iunonem coniuges, poetæ intro- ducunt, qui conſanguinei eſſent, ambo uno patre & matre

matre æditi. Narrant autem fabulæ, Iouem amaſſe Iunonem ſororem ſuam, quam cum ſciret eſſe tetricam atq; ſæueram, non fuiſſe auſum ſolicitare animū illius. Tandem hac ratione tentaſſe: Cū enim forte eſſet tempeſtas atrox nymbis & grandine, mutatum ſe in formā cuculi obtuliſſe Iunonis conſpectui, madidum & trementem. Cuius miſertam Iunonem, ſtatim pręhenſum illum gremio fouiſſe, qua occaſione Iuppiter ipſam cōpreſſerit. Hoc credo inter aniles fabulas ita olim celebratum fuiſſe. Nam & Theocritus alicubi ſic ait:

πάντα γυναῖκες ἴσασι καὶ ὡς ζεὺς ἠγάγεθ' ἥραν.

Habetis explicationem primi libri Iliados Homericæ, ut noſtro quoq; iudicio non magni faciendam, ita neq; omnino abijciendam atq; cōtemnendam, ut ſperamus. Ad quod quidem exemplum, niſi quid noſtro ſtudio obſtiterit, ſequentes etiam libros quàm licebit plurimos uobis & interpretabimur & explicabimus, ac nunc deinceps ſecundum, cuius lectio & uoluptatem & utilitatem ſtudioſis artium atq; literarum bonarum maximam eſt allatura.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ. Α. ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Χρύσις ἱερεὺς τοῦ ἀπόλλωνος παραγίνεται ἐπὶ τὸν ναύσταθμον τῶν ἑλλήνων, βουλόμενος λυτρώσασθαι τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Χρυσηΐδα. οὐκ ἀπολαβὼν δὲ, ἀλλὰ καὶ μεθ' ὕβρεως ἀποδιωχθεὶς ὑπὸ ἀγαμέμνονος, ηὔξατο τῷ ἀπόλλωνι κατὰ τῶν ἑλλήνων. λοιμοῦ δὲ γενομένου καὶ πολλῶν, ὡς εἰκός, διαφθειρομένων, ἐκκλησίαν ἀχιλλεὺς συνήγαγε. Κάλχαντος δὲ διασαφήσαντος τὴν ἀληθῆ αἰτίαν, καὶ κελεύσαντος ἀχιλλέως ἐξιλάσκεσθαι τὸν θεόν, ἀγαμέμνων ὀργισθεὶς, διηνέχθη πρὸς τὸν ἀχιλλέα καὶ αὐτοῦ τὸ γέρας ἀπέσπασε τὴν Βρισηΐδα. ὁ δὲ ὀργίζεται τοῖς ἕλλησι. Θέτις δὲ τοῦ υἱοῦ δεηθέντος εἰς ὄλυμπον ἀνελθοῦσα, ᾐτήσατο παρὰ τοῦ Διός, ὅπως τοὺς τρῶας ἐπικρατεστέρους τῶν ἑλλήνων ποιήσῃ. ἥρα δὲ γνοῦσα τοῦτο, διηνέχθη πρὸς τὸν Δία, ἕως αὐτοὺς διέλυσεν ἥφαιστος οἰνοχοήσας ἐν ἐκπώματι χρυσέῳ. οἱ δὲ τὸ λοιπὸν τῆς ἡμέρας εὐωχηθέντες εἰς ὕπνον τρέπονται.

Ἰλιάδος

ΙΛΙΑΔΟΣ. Α. ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Ἄλφα λιτὰς χρύσου, λοιμὸν στρατοῦ, ἔχθος ἀνάκτων.

Μῆνιν ἄειδε θεὰ πηληϊάδεω ἀχιλῆος
οὐλομένην, ἣ μυρί' ἀχαιοῖς ἄλγε' ἔθηκεν.
πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς ἄϊδι προΐαψεν
ἡρώων, αὐτοὺς δ' ἑλώρια τεῦχε κύνεσιν,
οἰωνοῖσί τε πᾶσι. διὸς δ' ἐτελείετο βουλή.
ἐξ οὗ δὴ τὰ πρῶτα διαστήτην ἐρίσαντε
ἀτρείδης τε ἄναξ ἀνδρῶν, καὶ δῖος ἀχιλλεύς,
τίς τ' ἄρ σφωε θεῶν ἔριδι ξυνέηκε μάχεσθαι.
Λητοῦς, καὶ διὸς υἱός. ὁ γὰρ βασιλῆϊ χολωθεὶς
νοῦσον ἀνὰ στρατὸν ὦρσε κακήν, ὀλέκοντο δὲ λαοί.
οὕνεκα τὸν χρύσην ἠτίμησ' ἀρητῆρα
ἀτρείδης. ὁ γὰρ ἦλθε θοὰς ἐπὶ νῆας ἀχαιῶν
λυσόμενός τε θύγατρα, φέρων τ' ἀπερείσι' ἄποινα,
στέμματ' ἔχων ἐν χερσὶν ἑκηβόλου ἀπόλλωνος
χρυσέῳ ἀνὰ σκήπτρῳ, καὶ ἐλίσσετο πάντας ἀχαιούς,
ἀτρείδα δὲ μάλιστα δύω κοσμήτορε λαῶν.
ἀτρεῖδαί τε καὶ ἄλλοι ἐϋκνήμιδες ἀχαιοί.
ὑμῖν μὲν θεοὶ δοῖεν ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
ἐκπέρσαι πριάμοιο πόλιν, εὖ δ' οἴκαδ' ἱκέσθαι.
παῖδα δέ μοι λύσατε φίλην, τὰ δ' ἄποινα δέχεσθε,
ἁζόμενοι διὸς υἱὸν ἑκηβόλον ἀπόλλωνα.
ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐπευφήμησαν ἀχαιοί,
αἰδεῖσθαί θ' ἱερῆα, καὶ ἀγλαὰ δέχθαι ἄποινα·
ἀλλ' οὐκ ἀτρείδῃ ἀγαμέμνονι ἥνδανε θυμῷ,
ἀλλὰ κακῶς ἀφίει, κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλε.
μή σε γέρον κοίλῃσιν ἐγὼ παρὰ νηυσὶ κιχείω,

ἢ νῦν δηθύνοντ', ἢ ὕστερον αὖτις ἰόντα,
μή νύ τοι οὐ χραίσμῃ σκῆπτρον, καὶ στέμμα θεοῖο.
τὴν δ' ἐγὼ οὐ λύσω, πρίν μιν καὶ γῆρας ἔπεισιν
ἡμετέρῳ ἐνὶ οἴκῳ ἐν ἄργεϊ τηλόθι πάτρης
ἱστὸν ἐποιχομένην, καὶ ἐμὸν λέχος ἀντιόωσαν.
ἀλλ' ἴθι, μή μ' ἐρέθιζε σαώτερος ὥς κε νέηαι.
Ὣς ἔφατ'. ἔδδεισε δ' ὁ γέρων, καὶ ἐπείθετο μύθῳ.
βῆ δ' ἀκέων παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης.
πολλὰ δ' ἔπειτ' ἀπάνευθε κιὼν ἠρᾶθ' ὁ γεραιὸς
ἀπόλλωνι ἄνακτι, τὸν ἠΰκομος τέκε λητώ.
κλῦθί μευ ἀργυρότοξ', ὃς χρύσην ἀμφιβέβηκας,
κίλλαν τε ζαθέην, τενέδοιό τε ἶφι ἀνάσσεις.
σμινθεῦ. εἴποτέ τοι χαρίεντ' ἐπὶ νηὸν ἔρεψα,
ἢ εἰ δή ποτέ τοι κατὰ πίονα μηρί' ἔκηα
ταύρων, ἠδ' αἰγῶν, τόδε μοι κρήηνον ἐέλδωρ,
τίσειαν δαναοὶ ἐμὰ δάκρυα σοῖσι βέλεσσιν.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος. τοῦ δ' ἔκλυε φοῖβος ἀπόλλων
βῆ δὲ κατ' οὐλύμποιο καρήνων χωόμενος κῆρ.
τόξ' ὤμοισιν ἔχων ἀμφηρεφέα τε φαρέτρην.
ἔκλαγξαν δ' ἄρ' ὀϊστοὶ ἐπ' ὤμων χωομένοιο
αὐτοῦ κινηθέντος. ὁ δ' ἤϊε νυκτὶ ἐοικώς.
ἕζετ' ἔπειτ' ἀπάνευθε νεῶν, μετὰ δ' ἰὸν ἕηκε.
δεινὴ δὲ κλαγγὴ γένετ' ἀργυρέοιο βιοῖο.
οὐρῆας μὲν πρῶτον ἐπῴχετο, καὶ κύνας ἀργούς.
αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτοῖσι βέλος ἐχεπευκὲς ἀφιεὶς,
βάλλ' αἰεὶ δὲ πυραὶ νεκύων καίοντο θαμειαί.
ἐννῆμαρ μὲν ἀνὰ στρατὸν ᾤχετο κῆλα θεοῖο.
τῇ δεκάτῃ δ' ἀγορὴν δὲ καλέσσατο λαὸν ἀχιλλεύς.
τῷ γὰρ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ λευκώλενος ἥρη.
κήδετο γὰρ δαναῶν, ὅτι ῥα θνήσκοντας ὁρᾶτο.
οἱ δ' ἐπεὶ οὖν ἤγερθεν, ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,

τοῖσι

τοῖσι δ' ἀνιστάμενος μετέφη πόδας ὠκὺς ἀχιλλεύς,
ἀτρείδη, νῦν ἄμμε παλιμπλαγχθέντας οἴω
ἂψ ἀπονοστήσειν, εἴ κεν θάνατόν γε φύγοιμεν,
εἰ δὴ ὁμοῦ πόλεμός τε δαμᾷ, καὶ λοιμὸς ἀχαιοὺς.
ἀλλ' ἄγε δή τινα μάντιν ἐρείομεν, ἢ ἱερῆα,
ἢ καὶ ὀνειροπόλον· καὶ γάρ τ' ὄναρ ἐκ Διός ἐστιν.
ὅς κ' εἴποι ὅτι τόσσον ἐχώσατο φοῖβος ἀπόλλων.
εἴτ' ἄρ' ὅγ' εὐχωλῆς ἐπιμέμφεται, εἴθ' ἑκατόμβης
αἴ κέν πως ἀρνῶν κνίσσης αἰγῶν τε τελείων
βούλεται ἀντιάσας, ἡμῖν ἀπὸ λοιγὸν ἀμῦναι.
ἤτοι ὅγ' ὣς εἰπὼν, κατ' ἄρ' ἕζετο· τοῖσι δ' ἀνέστη
Κάλχας θεστορίδης οἰωνοπόλων ὄχ' ἄριστος,
ὃς ᾔδη τά τ' ἐόντα, τά τ' ἐσσόμενα, πρό τ' ἐόντα,
καὶ νήεσσ' ἡγήσατ' ἀχαιῶν ἴλιον εἴσω,
ἣν διὰ μαντοσύνην, τήν οἱ πόρε φοῖβος ἀπόλλων,
ὅσφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν.
Ω ἀχιλεῦ, κέλεαί με δι ἰ φίλε μυθήσασθαι
μῆνιν ἀπόλλωνος ἑκατηβελέταο ἄνακτος.
τοι γὰρ ἐγὼν ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο καί μοι ὄμοσσον,
ἦ μέν μοι πρόφρων ἔπεσιν καὶ χερσὶν ἀρήξειν.
ἦ γὰρ ὀΐομαι ἄνδρα χολωσέμεν, ὃς μέγα πάντων
ἀργείων κρατέει, καί οἱ πείθονται ἀχαιοί.
Κρείσσων γὰρ βασιλεὺς ὅτε χώσεται ἀνδρὶ χέρηϊ
εἴπερ γάρ τε χόλον γε καὶ αὐτῆμαρ καταπέψῃ,
ἀλλά γε καὶ μετόπισθεν ἔχει κότον ὄφρα τελέσσῃ
ἐν στήθεσσιν ἑοῖσι, σὺ δὲ φράσαι εἴ με σαώσεις.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς ἀχιλλεύς,
θαρσήσας μάλα εἰπὲ θεοπρόπιον ὅ, τι οἶσθα.
οὐ μὰ γὰρ ἀπόλλωνα Διὶ φίλον, ᾧ τε σὺ Κάλχαν
εὐχόμενος δαναοῖσι θεοπροπίας ἀναφαίνεις,
οὔτις ἐμεῦ ζῶντος καὶ ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο,

Οἳ κοίλῃς παρὰ νηυσὶ βαρείας χεῖρας ἐποίσει,
συμπάντων Δαναῶν, οὐδ' ἢν Ἀγαμέμνονα εἴπῃς,
ὃς νῦν πολλὸν ἄριστος ἐνὶ στρατῷ εὔχεται εἶναι.
καὶ τότε δὴ θάρσησε, καὶ ηὔδα μάντις ἀμύμων.
οὔτ' ἄρ' ὅγ' εὐχωλῆς ἐπιμέμφεται, οὔθ' ἑκατόμβης,
ἀλλ' ἕνεκ' ἀρητῆρος ὃν ἠτίμησ' Ἀγαμέμνων
οὐδ' ἀπέλυσε θύγατρα, καὶ οὐκ ἀπεδέξατ' ἄποινα,
τοὔνεκ' ἄρ' ἄλγε' ἔδωκεν ἑκηβόλος ἠδ' ἔτι δώσει.
οὐδ' ὅγε πρὶν λοιμοῖο βαρείας χεῖρας ἀφέξει,
πρίν γ' ἀπὸ πατρὶ φίλῳ δόμεναι ἑλικώπιδα κούρην
ἀπριάτην, ἀνάποινον, ἄγειν θ' ἱερὴν ἑκατόμβην
ἐς Χρύσην. τότε κέν μιν ἱλασσάμενοι πεπίθοιμεν.
ἤτοι ὅγ' ὣς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἕζετο. τοῖσι δ' ἀνέστη
ἥρως Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων
ἀχνύμενος. μένεος δὲ μέγα φρένες ἀμφὶ μέλαιναι
πίμπλαντ', ὄσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐΐκτην.
Κάλχαντα πρώτιστα κάκ' ὀσσόμενος προσέειπε.
Μάντι κακῶν οὐ πώποτέ μοι τὸ κρήγυον εἶπας.
αἰεί τοι τὰ κάκ' ἐστὶ φίλα φρεσὶ μαντεύεσθαι.
ἐσθλὸν δ' οὐδέ τι πω εἶπας ἔπος, οὐδ' ἐτέλεσσας.
καὶ νῦν ἐν Δαναοῖσι θεοπροπέων ἀγορεύεις,
ὡς δὴ τοῦδ' ἕνεκά σφιν ἑκηβόλος ἄλγεα τεύχει,
οὕνεκ' ἐγὼ κούρης Χρυσηΐδος ἀγλά' ἄποινα
οὐκ ἔθελον δέξασθαι. ἐπεὶ πολὺ βούλομαι αὐτὴν
οἴκοι ἔχειν. καὶ γάρ ῥα Κλυταιμνήστρης προβέβουλα
κουριδίης ἀλόχου, ἐπεὶ οὔ ἑθέν ἐστι χερείων
οὐ δέμας, οὐδὲ φυήν, οὔτ' ἂρ φρένας, οὔτέ τι ἔργα.
ἀλλὰ καὶ ὣς ἐθέλω δόμεναι πάλιν, εἰ τόγ' ἄμεινον.
βούλομ' ἐγὼ λαὸν σόον ἔμμεναι, ἢ ἀπολέσθαι.
αὐτὰρ ἐμοὶ γέρας αὐτίχ' ἑτοιμάσατ', ὄφρα μὴ οἶος
Ἀργείων ἀγέραστος ἔω, ἐπεὶ οὐδὲ ἔοικε.

λεύσσετε

λεύσσετε γὰρ τόγε πάντες, ὅ μοι γέρας ἔρχεται ἄλλῃ.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ποδάρκης δῖος ἀχιλλεύς.
ἀτρείδη κύδιστε φιλοκτεανώτατε πάντων,
πῶς γάρ τοι δώσουσι γέρας μεγάθυμοι ἀχαιοί;
οὐδέ τί πω ἴδμεν ξυνήια κείμενα πολλά,
ἀλλὰ τὰ μὲν πολίων ἐξεπράθομεν, τὰ δέδασται.
λαοὺς δ' οὐκ ἐπέοικε παλίλλογα ταῦτ' ἐπαγείρειν.
ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν τήνδε θεῷ πρόες. αὐτὰρ ἀχαιοὶ
τριπλῇ τετραπλῇ τ' ἀποτίσομεν, αἴ κέ ποθι Ζεὺς
δῶσι πόλιν τροίην εὐτείχεον ἐξαλαπάξαι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων ἀγαμέμνων,
μὴ δ' οὕτως ἀγαθός περ ἐὼν θεοείκελ' ἀχιλλεῦ,
κλέπτε νόῳ, ἐπεὶ οὐ παρελεύσεαι, οὐδέ με πείσεις.
ἦ ἐθέλεις ὄφρ' αὐτὸς ἔχῃς γέρας, αὐτὰρ ἔμ' αὔτως
ἧσθαι δευόμενον, κέλεαι δέ με τήνδ' ἀποδοῦναι,
ἀλλ' εἰ μὲν δώσουσι γέρας μεγάθυμοι ἀχαιοί
ἄρσαντες κατὰ θυμὸν ὅπως ἀντάξιον ἔσται.
εἰ δέ κε μὴ δώωσιν, ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἕλωμαι
ἢ τεὸν, ἢ Αἴαντος ἰὼν γέρας, ἢ ὀδυσῆος
ἄξω ἑλών· ὁ δέ κεν κεχολώσεται, ὅν κεν ἵκωμαι,
ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα μεταφρασόμεσθα καὶ αὖτις.
νῦν δ' ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν εἰς ἅλα δῖαν,
ἐς δ' ἐρέτας ἐπιτηδὲς ἀγείρομεν, ἐς δ' ἑκατόμβην
θείομεν, ἂν δ' αὐτὴν χρυσηΐδα καλλιπάρηον
βήσομεν. εἷς δέ τις ἀρχὸς ἀνὴρ βουληφόρος ἔστω,
ἢ Αἴας, ἢ ἰδομενεύς, ἢ δῖος ὀδυσσεύς.
ἠὲ σὺ πηλείδη πάντων ἐκπαγλότατ' ἀνδρῶν,
ὄφρ' ἡμῖν ἑκάεργον ἱλάσσεαι ἱερὰ ῥέξας. (λεύς.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκὺς ἀχιλ-
ὤ μοι ἀναιδείην ἐπιειμένε, κερδαλεόφρον,
πῶς τίς τοι πρόφρων ἔπεσιν πείθηται ἀχαιῶν,

ἢ ὁδὸν

ἢ ὁδὸν ἐλθέμεναι, ἢ ἀνδράσιν ἶφι μάχεσθαι;
οὐ γὰρ ἐγὼ Τρώων ἕνεκ' ἤλυθον αἰχμητάων
δεῦρο μαχησόμενος· ἐπεὶ οὔτι μοι αἴτιοι εἰσίν.
οὐ γὰρ πώποτ' ἐμὰς βοῦς ἤλασαν, οὐδὲ μὲν ἵππους.
οὐδέ ποτ' ἐν Φθίῃ ἐριβώλακι βωτιανείρῃ
καρπὸν ἐδηλήσαντ'. ἐπειὴ μάλα πολλὰ μεταξὺ
οὔρεά τε σκιόεντα θάλασά τε ἠχήεσα.
ἀλλὰ σοὶ ὦ μέγ' ἀναιδὲς ἅμ' ἑσπόμεθ', ὄφρα σὺ χαίρῃς
τιμὴν ἀρνύμενοι Μενελάῳ σοί τε κυνῶπα
πρὸς Τρώων· τῶν οὔτι μετατρέπῃ, οὐδ' ἀλεγίζεις.
καὶ δή μοι γέρας αὐτὸς ἀφαιρήσεσθαι ἀπειλεῖς·
ᾧ ἔπι πόλλ' ἐμόγησα, δόσαν δέ μοι υἷες ἀχαιῶν·
οὐ μὲν σοί ποτε ἶσον ἔχω γέρας, ὁππότ' ἀχαιοὶ
Τρώων ἐκπέρσωσ' εὐνεόμενον πτολίεθρον.
ἀλλὰ μὲν τὸ πλεῖον πολυάϊκος πολέμοιο,
χεῖρες ἐμαὶ διέπουσ' ἀτὰρ ἤνποτε δασμὸς ἵκηται
σοὶ τὸ γέρας πολὺ μεῖζον, ἐγὼ δ' ὀλίγον τε φίλον τε
ἔρχομ' ἔχων ἐπὶ νῆας ἐπὴν κεκάμω πολεμίζων·
νῦν δ' εἶμι Φθίηνδ' ἐπειὴ πολὺ φέρτερόν ἐστιν
οἴκαδ' ἴμεν σὺν νηυσί κορωνίσιν, οὐδέ σ' ὀΐω
ἐνθάδ' ἄτιμος ἐὼν, ἄφενος καὶ πλοῦτον ἀφύξειν.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ἄναξ ἀνδρῶν ἀγαμέμνων.
φεῦγε μάλ', εἴ τοι θυμὸς ἐπέσυται· οὐδέ σ' ἔγωγε
λίσσομαι εἵνεκ' ἐμεῖο μένειν· πάρ' ἔμοιγε καὶ ἄλλοι,
οἵ κέ με τιμήσουσι· μάλιστα δὲ μητίετα ζεύς.
ἔχθιστος δέ μοι ἐσσὶ διοτρεφέων βασιλήων.
αἰεὶ γάρ τοι ἔρις τε φίλη, πόλεμοί τε μάχαι τε.
εἰ μάλα καρτερός ἐσσι, θεός που σοὶ τόγ' ἔδωκεν.
οἴκαδ' ἰὼν σὺν νηυσί τε σῇς, καὶ σοῖς ἑτάροισι,
μυρμιδόνεσσιν ἄνασσε, σέθεν δ' ἐγὼ οὐκ ἀλεγίζω
οὐδ' ὄθομαι κοτέοντος. ἀπειλήσω δέ τοι ὧδε,

ὡς ἔμ'

ὥς ἔμ' ἀφαιρεῖται χρυσηΐδα φοῖβος ἀπόλλων.
τὴν μὲν ἐγὼ σὺν νηΐ τ' ἐμῇ, καὶ ἐμοῖς ἑτάροισι
πέμψω. ἐγὼ δέ κ' ἄγω βρισηΐδα καλλιπάρῃον
αὐτὸς ἰὼν κλισίηνδε τὸ σὸν γέρας, ὄφρ' εὖ εἰδῇς
ὅσσον φέρτερός εἰμι σέθεν, στυγέῃ δὲ καὶ ἄλλος
ἶσον ἐμοὶ φάσθαι, καὶ ὁμοιωθήμεναι ἄντην.
ὣς φάτο. πηλείωνι δ' ἄχος γένετο. ἐν δέ οἱ ἦτορ
στήθεσσιν λασίοισι διάνδιχα μερμήριξεν.
ἢ ὅγε φάσγανον ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ·
τοὺς μὲν ἀναστήσειεν. ὁ δ' ἀτρείδην ἐναρίξοι,
ἠὲ χόλον παύσειεν, ἐρητύσειέ τε θυμόν.
ἕως ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
ἕλκετο δ' ἐκ κολεοῖο μέγα ξίφος, ἦλθε δ' ἀθήνη
οὐρανόθεν, πρὸ γὰρ ἧκε θεὰ λευκώλενος ἥρη,
ἄμφω ὁμῶς θυμῷ φιλέουσά τε κηδομένη τε.
στῆ δ' ὄπιθεν, ξανθῆς δὲ κόμης ἕλε πηλείωνα
οἴῳ φαινομένη. τῶν δ' ἄλλων οὔ τις ὁρᾶτο.
θάμβησεν δ' ἀχιλλεύς, μετὰ δ' ἐτράπετ' αὐτίκα δ'
παλλάδ' ἀθηναίην, δεινὼ δέ οἱ ὄσσε φάανθεν, (ἔγνω
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
τίπτ' αὖτ' αἰγιόχοιο διὸς τέκος εἰλήλουθας.
ἦ ἵνα ὕβριν ἴδῃ ἀγαμέμνονος ἀτρείδαο;
ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω. τὸ δὲ, καὶ τετελέσθαι ὀΐω
ἧς ὑπεροπλίῃσι τάχ' ἄν ποτε θυμὸν ὀλέσσῃ.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη.
ἦλθον ἐγὼ παύσουσα τεὸν μένος, αἴ κε πίθηαι,
οὐρανόθεν. πρὸ δέ μ' ἧκε θεὰ λευκώλενος ἥρη,
ἄμφω ὁμῶς θυμῷ φιλέουσά τε, κηδομένη τε.
ἀλλ' ἄγε λῆγ' ἔριδος, μηδὲ ξίφος ἕλκεο χειρί.
ἀλλ' ἤτοι ἔπεσιν μὲν ὀνείδισον ὡς ἔσεταί περ.
ὧδε γὰρ ἐξερέω. τὸ, καὶ τετελεσμένον ἔσται,

καί ποτέ τοι τρὶς τόσα παρέσσεται ἀγλαὰ δῶρα
ὕβριος εἵνεκα τῆς δε, σὺ δ' ἴσχεο πείθεο δ' ὑμῖν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς ἀχιλλεύς.
χρὴ μὲν σφωΐτερόν γε θεὰ ἔπος εἰρύσασθαι
καὶ μάλα περ θυμῷ κεχολωμένον ὣς γὰρ ἄμεινον.
„ ὅς κε θεοῖς ἐπιπείθηται, μάλα τ' ἔκλυον αὐτοῦ.
ἦ. καὶ ἐπ' ἀργυρέη κώπη σχέθε χεῖρα βαρεῖαν.
ἂψ δ' ἐς κουλεὸν ὦσε μέγα ξίφος. οὐδ' ἀπίθησε
μύθῳ ἀθηναίης. ἡ δ' οὔλυμπον δὲ βεβήκει,
δώματ' ἐς αἰγιόχοιο διὸς μετὰ δαίμονας ἄλλους.
πηλείδης δ' ἐξαῦτις ἀταρτηροῖς ἐπέεσσιν
ἀτρείδην προσέειπε, καὶ οὔπω λῆγε χόλοιο.
οἰνοβαρές. κυνὸς ὄμματ' ἔχων κραδίην δ' ἐλάφοιο,
οὔτε ποτ' ἐς πόλεμον ἅμα λαῷ θωρηχθῆναι,
οὔτε λόχον δ' ἰέναι σὺν ἀριστήεσσιν ἀχαιῶν
τέτληκας θυμῷ. τὸ δέ τοι, κὴρ εἴδεται εἶναι.
ἦ πολὺ λώϊόν ἐστι κατὰ στρατὸν εὐρὺν ἀχαιῶν
δῶρ' ἀποαιρεῖσθαι ὅς τις σέθεν ἀντίον εἴπῃ.
δημοβόρος βασιλεὺς ἐπεὶ οὐτιδανοῖσι ἀνάσσεις.
ἦ γὰρ ἂν ἀτρείδη νῦν, ὕστατα λωβήσαιο.
ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, καὶ ἐπὶ μέγαν ὅρκον ὀμοῦμαι.
ναὶ μὰ τόδε σκῆπτρον τὸ μὲν οὔποτε φύλλα καὶ ὄζους
φύσει, ἐπειδὴ πρῶτα τομὴν ἐν ὄρεσσι λέλοιπεν,
οὐδ' ἀναθηλήσει. περὶ γάρ ῥά ἑ χαλκὸς ἔλεψε
φύλλα τε καὶ φλοιόν, νῦν αὖτέ μιν υἷες ἀχαιῶν
ἐν παλάμῃς φορέουσι δικασπόλοι, οἵτε θέμισας
πρὸς Διὸς εἰρύαται. ὁ δέ τοι μέγας ἔσσεται ὅρκος.
ἦ ποτ' ἀχιλλῆος ποθὴ ἵξεται υἷας ἀχαιῶν
ξύμπαντας. τοῖς δ' οὔτι δυνήσεαι ἀχνύμενός περ,
χραισμεῖν. εὖτ' ἂν πολλοὶ ὑφ' ἕκτορος ἀνδροφόνοιο
θνήσκοντες πίπτωσι. σὺ δ' ἔνδοθι θυμὸν ἀμύξεις

χωόμενος

χωόμενος ὅτ' ἄριστον ἀχαιῶν οὐδὲν ἔτισας.
Ὣς φάτο πηλείδης, ποτὶ δὲ σκῆπτρον βάλε γαίῃ
χρυσείοις ἥλοισι πεπαρμένον, ἕζετο δ' αὐτός.
ἀτρείδης δ' ἑτέρωθεν ἐμήνιε. τοῖσι δὲ Νέστωρ
ἡδυεπὴς ἀνόρουσε λιγὺς πυλίων ἀγορητής.
τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή.
τῷ δ' ἤδη δύω μὲν γενεαὶ μερόπων ἀνθρώπων
ἐφθίαθ' οἵ οἱ πρόσθεν ἅμα τράφεν ἠδ' ἐγένοντο
ἐν πύλῳ ἠγαθέῃ μετὰ δὲ τριτάτοισιν ἄνασσεν.
ὅσφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν.
ὢ πόποι, ἦ μέγα πένθος ἀχαιΐδα γαῖαν ἱκάνει.
ἦ κεν γηθήσαι πρίαμος πριάμοιό τε παῖδες
ἄλλοί τε τρῶες μέγα κεν κεχαροίατο θυμῷ.
εἰ σφῶϊν τάδε πάντα πυθοίατο μαρναμένοιϊν.
οἳ περὶ μὲν βουλὴ δαναῶν περὶ δ' ἐστὲ μάχεσθαι.
ἀλλὰ πίθεσθ'. ἄμφω δὲ νεωτέρω ἐστὸν ἐμεῖο.
ἤδη γάρ ποτ' ἐγὼ καὶ ἀρείοσιν ἠέπερ ὑμῖν
ἀνδράσιν ὡμίλησα καὶ οὔποτέ μ' οἵγ' ἀθέριζον.
οὐ γάρ πω τοίους ἴδον ἀνέρας οὐδὲ ἴδωμαι,
οἷον Πειρίθοόν τε Δρύαντά τε ποιμένα λαῶν,
Καινέα τ' ἐξάδιόν τε καὶ ἀντίθεον Πολύφημον,
Θησέα τ' αἰγείδην ἐπιείκελον ἀθανάτοισι.
κάρτιστοι δὴ κεῖνοι ἐπιχθονίων τράφεν ἀνδρῶν.
κάρτιστοι μὲν ἔσαν καὶ καρτίστοις ἐμάχοντο,
φηρσὶν ὀρεσκῴοισι, καὶ ἐκπάγλως ἀπόλεσαν.
καὶ μὲν τοῖσιν ἐγὼ μεθομίλεον ἐκ πύλου ἐλθὼν
τηλόθεν ἐξ ἀπίης γαίης, καλέσαντο γὰρ αὐτοί.
καὶ μαχόμην κατ' ἔμαυτὸν ἐγώ. κείνοισι δ' ἂν οὔτις
τῶν οἳ νῦν βροτοί εἰσιν ἐπιχθόνιοι μαχέοιτο.
καὶ μέν μευ βουλέων ξύνιον πείθοντό τε μύθῳ.
ἀλλὰ πίθεσθε καὶ ὔμμες ἐπεὶ πείθεσθαι ἄμεινον.

μήτε σὺ τόνδ' ἀγαθός περ ἐὼν ἀποαίρεο κούρην,
ἀλλ' ἔα ὥς οἱ πρῶτα δόσαν γέρας υἷες ἀχαιῶν,
μήτε σὺ πηλείδ' ἔθελ' ἐριζέμεναι βασιλῆϊ
ἀντιβίην, ἐπεὶ οὔποθ' ὁμοίης ἔμμορε τιμῆς
σκηπτοῦχος βασιλεύς, ᾧ τε ζεὺς κῦδος ἔδωκεν.
εἰ δὲ σὺ καρτερός ἐσσι, θεὰ δέ σε γείνατο μήτηρ,
ἀλλ' ὅγε φέρτερός ἐστιν ἐπεὶ πλεόνεσσιν ἀνάσσει.
ἀτρείδη σὺ δὲ παῦε τεὸν μένος. αὐτὰρ ἔγωγε
λίσσομ' ἀχιλλῆϊ μεθέμεν χόλον, ὃς μέγα πᾶσιν
ἕρκος ἀχαιοῖσι πέλεται πολέμοιο κακοῖο.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων ἀγαμέμνων.
ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα γέρον κατὰ μοῖραν ἔειπες.
ἀλλ' ὅδ' ἀνὴρ ἐθέλει περὶ πάντων ἔμμεναι ἄλλων.
πάντων μὲν κρατέειν ἐθέλει, πάντεσσι δ' ἀνάσσειν,
πᾶσι δὲ σημαίνειν, ἅτιν' οὐ πείσεσθαι ὀΐω.
εἰ δέ μιν αἰχμητὴν ἔθεσαν θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
τοὔνεκά οἱ προθέουσιν ὀνείδεα μυθήσασθαι.
Τὸν δ' ἄρ' ὑποβλήδην ἠμείβετο δῖος ἀχιλλεύς·
ἦ γάρ κεν δειλός τε καὶ οὐτιδανὸς καλεοίμην,
εἰ δὴ σοὶ πᾶν ἔργον ὑπείξομαι ὅττί κεν εἴποις.
ἄλλοισιν δὴ ταῦτ' ἐπιτέλλεο, μὴ γὰρ ἔμοιγε
σήμαιν'· οὐ γὰρ ἔγωγ' ἔτι σοι πείσεσθαι ὀΐω.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι.
χερσὶ μὲν οὔτι ἔγωγε μαχήσομαι εἵνεκα κούρης
οὔτε σοί, οὔτε τῳ ἄλλῳ, ἐπεί μ' ἀφέλεσθέ γε δόντες.
τῶν δ' ἄλλων ἅ μοι ἐστὶ θοῇ παρὰ νηῒ μελαίνῃ,
τῶν οὐκ ἄν τι φέροις ἀνελὼν ἀέκοντος ἐμεῖο.
εἰ δ' ἄγε μὴν πείρησαι ἵνα γνώωσι καὶ οἵδε.
αἶψά τοι αἷμα κελαινὸν ἐρωήσει περὶ δουρί.
Ὣς τώ γ' ἀντιβίοισι μαχεσσαμένω ἐπέεσσιν
ἀνστήτην. λῦσαν δ' ἀγορὴν παρὰ νηυσὶν ἀχαιῶν.

πηλείδης μὲν ἐπὶ κλισίας καὶ νῆας ἐΐσας
ἤϊε σύν τε μενοιτιάδῃ, καὶ οἷς ἑτάροισιν.
ἀτρείδης δ' ἄρα νῆα θοὴν ἅλαδε προέρυσεν.
ἐς δ' ἐρέτας ἔκρινεν ἐείκοσιν, ἐς δ' ἑκατόμβην
βῆσε θεῷ. ἀνὰ δὲ χρυσηΐδα καλλιπάρηον
εἷσεν ἄγων. ἐν δ' ἀρχὸς ἔβη πολύμητις ὀδυσσεύς.
οἱ μὲν ἔπειτ' ἀναβάντες ἐπέπλεον ὑγρὰ κέλευθα,
λαοὺς δ' ἀτρείδης ἀπολυμαίνεσθαι ἄνωγεν.
οἱ δ' ἀπελυμαίνοντο καὶ εἰς ἅλα λύματ' ἔβαλον.
ἔρδον δ' ἀπόλλωνι τεληέσας ἑκατόμβας
ταύρων ἠδ' αἰγῶν παρὰ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο.
κνίσση δ' οὐρανὸν ἷκεν ἑλισσομένη περὶ καπνῷ.
ὣς οἱ μὲν τὰ πένοντο κατὰ στρατόν. οὐδ' ἀγαμέμνων
λῆγ' ἔριδος τὴν πρῶτον ἐπηπείλησ' ἀχιλῆϊ,
ἀλλ' ὅγε Ταλθύβιόν τε καὶ Εὐρυβάτην προσέειπε.
τώ οἱ ἔσαν κήρυκε καὶ ὀτρηρὼ θεράποντε.
ἔρχεσθον κλισίην πηληϊάδεω ἀχιλῆος.
χειρὸς ἑλόντ' ἀγέμεν βρισηΐδα καλλιπάρηον.
εἰ δέ κε μὴ δώῃσιν, ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἕλωμαι
ἐλθὼν σὺν πλεόνεσσι. τό οἱ καὶ ῥίγιον ἔσαι.
Ως εἰπὼν προΐει κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλε.
τὼ δ' ἀέκοντε βάτην παρὰ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο.
μυρμιδόνων δ' ἐπί τε κλισίας καὶ νῆας ἱκέσθην.
τὸν δ' εὗρον παρά τε κλισίῃ καὶ νηὶ μελαίνῃ
ἥμενον. οὐδ' ἄρα τώγε ἰδὼν γήθησεν ἀχιλλεύς.
τὼ μὲν ταρβήσαντε, καὶ αἰδομένω βασιλῆα,
στήτην, οὐδέ τι μιν προσεφώνεον, οὐδ' ἐρέοντο.
αὐτὰρ ὁ ἔγνω ᾗσιν ἐνὶ φρεσί, φώνησέν τε.
Χαίρετε κήρυκες Διὸς ἄγγελοι, ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν.
ἆσσον ἴτ', οὔτι μοι ὔμμες ἐπαίτιοι, ἀλλ' ἀγαμέμνων.
ὃ σφῶϊ προΐει βρισηΐδος εἵνεκα κούρης.

ἀλλ' ἄγε διογενὲς Πατρόκλεις ἔξαγε κούρην,
καί σφωϊν δὸς ἄγειν, τὼ δ' αὐτὼ μάρτυροι ἔστων,
πρός τε θεῶν μακάρων, πρός τε θνητῶν ἀνθρώπων.
καὶ πρὸς τοῦ βασιλῆος ἀπηνέος, εἴποτε δ' αὖτε
χρειὼ ἐμεῖο γένηται ἀεικέα λοιγὸν ἀμῦναι
τοῖς ἄλλοις. ἦ γὰρ ὅγ' ὀλοῇσι φρεσὶ θύει,
οὐδέ τι οἶδε νοῆσαι ἅμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω,
ὅππως οἱ παρὰ νηυσὶ σόοι μαχέοιντο ἀχαιοί.
Ὡς φάτο. Πάτροκλος δὲ φίλῳ ἐπεπείθεθ' ἑταίρῳ.
ἐκ δ' ἄγαγε κλισίης Βρισηΐδα καλλιπάρηον,
δῶκε δ' ἄγειν. τὼ δ' αὖτις ἴτην παρὰ νῆας ἀχαιῶν.
ἡ δ' ἀέκουσ' ἅμα τοῖσι γυνὴ κίεν. αὐτὰρ ἀχιλλεὺς
δακρύσας ἑτάρων ἄφαρ ἕζετο νόσφι λιασθεὶς,
θῖν' ἐφ' ἁλὸς πολιῆς, ὁρόων ἐπὶ οἴνοπα πόντον.
πολλὰ δὲ μητρὶ φίλῃ ἠρήσατο χεῖρας ὀρεγνύς.
μῆτερ. ἐπεί μ' ἔτεκές γε μινυνθάδιόν περ ἐόντα,
τιμήν πέρ μοι ὄφελλεν ὀλύμπιος ἐγγυαλίξαι
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης. νῦν δ' οὐδέ με τυτθὸν ἔτισεν.
ἦ γάρ μ' ἀτρείδης εὐρυκρείων ἀγαμέμνων
ἠτίμησεν· ἑλὼν γὰρ ἔχει γέρας, αὐτὸς ἀπούρας.
Ὡς φάτο δακρυχέων. τοῦ δ' ἔκλυε πότνια μήτηρ
ἡμένη ἐν βένθεσιν ἁλὸς παρὰ πατρὶ γέροντι.
καρπαλίμως δ' ἀνέδυ πολιῆς ἁλὸς, ἠΰτ' ὀμίχλη.
καί ῥα πάροιθ' αὐτοῖο καθέζετο δακρυχέοντος.
χειρί τέ μιν κατέρεξεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε.
τέκνον, τί κλαίεις, τί δέ σε φρένας ἵκετο πένθος;
ἐξαύδα, μὴ κεῦθε νόῳ, ἵνα εἴδομεν ἄμφω.
Τὴν δὲ βαρυστενάχων προσέφη πόδας ὠκὺς ἀχιλλεύς.
οἶσθα. τίη τοι ταῦτ' εἰδυίῃ πάντ' ἀγορεύω;
ᾠχόμεθ' ἐς θήβην ἱερὴν πόλιν ἠετίωνος.
τὴν δὲ διεπράθομέν τε, καὶ ἤγομεν ἐνθάδε πάντα.

καὶ

καὶ τὰ μὲν, εὖ δάσαντο μετὰ σφίσιν υἷες ἀχαιῶν.
ἐκ δ' ἕλον ἀτρείδῃ χρυσηΐδα καλλιπάρῃον.
Χρύσης δ' αὖθ' ἱερεὺς ἑκατηβόλου ἀπόλλωνος,
ἦλθε θοὰς ἐπὶ νῆας ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
λυσόμενός τε θύγατρα, φέρων τ' ἀπερείσι' ἄποινα.
στέμματ' ἔχων ἐν χερσὶν ἑκηβόλου ἀπόλλωνος
χρυσέῳ ἀνὰ σκήπτρῳ, καὶ ἐλίσσετο πάντας ἀχαιούς.
ἀτρείδα δὲ μάλιστα δύω κοσμήτορε λαῶν.
ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐπευφήμησαν ἀχαιοί,
αἰδεῖσθαί θ' ἱερῆα, καὶ ἀγλαὰ δέχθαι ἄποινα.
ἀλλ' οὐκ ἀτρείδῃ ἀγαμέμνονι ἥνδανε θυμῷ,
ἀλλὰ κακῶς ἀφίει, κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλε.
χωόμενος δ' ὁ γέρων, πάλιν ᾤχετο. τοῖο δ' ἀπόλλων
εὐξαμένου ἤκουσεν, ἐπεὶ μάλα οἱ φίλος ἦεν.
ἧκε δ' ἐπ' ἀργείοισι κακὸν βέλος. οἱ δέ νυ λαοὶ
θνῆσκον ἐπασσύτεροι. τὰ δ' ἐπῴχετο κῆλα θεοῖο
πάντῃ ἀνὰ στρατὸν εὐρὺν ἀχαιῶν. ἄμμι δὲ μάντις
εὖ εἰδὼς ἀγόρευε θεοπροπίας ἑκάτοιο.
αὐτίκ' ἐγὼ πρῶτος κελόμην θεὸν ἱλάσκεσθαι.
ἀτρείωνα δ' ἔπειτα χόλος λάβεν. αἶψα δ' ἀναστὰς,
ἠπείλησεν μῦθον, ὃ δὴ τετελεσμένος ἐστί.
τὴν μὲν, γὰρ σὺν νηῒ θοῇ ἑλίκωπες ἀχαιοὶ
ἐς χρύσην πέμπουσιν, ἄγουσι δὲ δῶρα ἄνακτι.
τὴν δὲ, νέον κλισίηθεν ἔβαν κήρυκες ἄγοντες
κούρην βρισῆος. τήν μοι δόσαν υἷες ἀχαιῶν.
ἀλλὰ σὺ εἰ δύνασαί γε, περίσχεο παιδὸς ἑῆος.
ἐλθοῦσ' οὔλυμπόνδε, Δία λίσαι, εἴποτε δή τι
ἢ ἔπει ὤνησας κραδίην Διὸς, ἠὲ καὶ ἔργῳ.
πολλάκι γάρ σεο πατρὸς ἐνὶ μεγάροισιν ἄκουσα
εὐχομένης. ὅτ' ἔφησθα κελαινεφέϊ κρονίωνι
οἴη ἐν ἀθανάτοισιν ἀεικέα λοιγὸν ἀμῦναι,

ὁππότε

ὁππότε μιν ξυνδῆσαι ὀλύμπιοι ἤθελον ἄλλοι,
ἥρη τ', ἠδὲ Ποσειδάων, καὶ παλλὰς ἀθήνη.
ἀλλὰ σὺ τόνγ' ἐλθοῦσα θεὰ, ὑπελύσαο δεσμῶν,
ὦχ' ἑκατόγχειρον καλέσασ' ἐς μακρὸν ὄλυμπον,
ὃν Βριάρεων καλέουσι θεοί, ἄνδρες δέ τε πάντες
Αἰγαίων'. ὁ γὰρ αὖτε βίῃ οὗ πατρὸς ἀμείνων.
ὅς ῥα παρὰ κρονίωνι καθέζετο κύδεϊ γαίων.
τὸν, καὶ ὑπέδδεισαν μάκαρες θεοὶ, οὐδέ τ' ἔδησαν.
τῶν νῦν μιν μνήσασα, παρέζεο, καὶ λάβε γούνων,
αἴ κέν πως ἐθέλῃσιν ἐπὶ τρώεσσιν ἀρῆξαι.
τοὺς δὲ, κατὰ πρύμνας τε καὶ ἀμφ' ἅλα ἔλσαι ἀχαιοὺς
κτεινομένους. ἵνα πάντες ἐπαύρωνται βασιλῆος,
γνῷ δὲ καὶ ἀτρείδης εὐρυκρείων ἀγαμέμνων
ἣν ἄτην. ὅτ' ἄριστον ἀχαιῶν οὐδὲν ἔτισεν.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Θέτις κατὰ δάκρυ χέουσα,
ὤ μοι τέκνον ἐμόν. τί νύ σ' ἔτρεφον αἰνὰ τεκοῦσα;
αἴθ' ὄφελες παρὰ νηυσὶν ἀδάκρυτος, καὶ ἀπήμων
ἧσθαι. ἐπεί νύ τοι αἶσα μίνυνθά περ οὔτι μάλα δήν,
νῦν δ' ἅμα τ' ὠκύμορος, καὶ ὀϊζυρὸς περὶ πάντων
ἔπλεο. τῷ σε, κακῇ αἴσῃ τέκον ἐν μεγάροισιν.
τοῦτο δέ τοι ἐρέουσα ἔπος Διὶ τερπικεραύνῳ
εἶμ' αὐτὴ πρὸς ὄλυμπον ἀγάννιφον, αἴ κε πίθηται.
ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν νηυσὶ παρήμενος ὠκυπόροισιν,
μήνι' ἀχαιοῖσιν. πολέμου δ' ἀποπαύεο πάμπαν.
ζεὺς γὰρ ἐπ' ὠκεανὸν μετ' ἀμύμονας αἰθιοπῆας
χθιζὸς ἔβη μετὰ δαῖτα. θεοὶ δ' ἅμα πάντες ἕποντο.
δωδεκάτῃ δέ τοι αὖθις ἐλεύσεται οὔλυμπόνδε.
καὶ τότ' ἔπειτά τοι εἶμι Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ,
καί μιν γουνάσομαι. καί μιν πείσεσθαι ὀΐω.
Ὣς ἄρα φωνήσασ', ἀπεβήσατο. τὸν δ' ἔλιπ' αὐτοῦ
χωόμενον κατὰ θυμὸν ἐϋζώνοιο γυναικός.

τὴν

τήν, ῥα βίῃ ἀέκοντος ἀπηύρων. αὐτὰρ ὀδυσσεύς,
ἐς χρύσην ἵκανεν ἄγων ἱερὴν ἑκατόμβην.
οἱ δ' ὅτε δὴ λιμένος πολυβενθέος ἐντὸς ἵκοντο,
ἱστία μὲν στείλαντο, θέσαν δ' ἐν νηὶ μελαίνῃ.
ἱστὸν δ' ἱστοδόκῃ πέλασαν προτόνοισιν ὑφέντες,
καρπαλίμως, τὴν δ' εἰς ὅρμον προέρυσσαν ἐρετμοῖς.
ἐκ δ' εὐνὰς ἔβαλον. κατὰ δὲ πρυμνήσι' ἔδησαν.
ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βαῖνον ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
ἐκ δ' ἑκατόμβην βῆσαν ἑκηβόλῳ ἀπόλλωνι.
ἐκ δὲ χρυσηὶς νηὸς βῆ ποντοπόροιο.
τὴν μὲν, ἔπειτ' ἐπὶ βωμὸν ἄγων πολύμητις ὀδυσσεύς,
πατρὶ φίλῳ ἐν χερσὶ τίθει. καί μιν προσέειπεν.
Ω Χρύση, πρό μ' ἔπεμψεν ἄναξ ἀνδρῶν ἀγαμέμνων,
παῖδά τε σοι ἀγέμεν. φοίβῳ θ' ἱερὴν ἑκατόμβην
ῥέξαι ὑπὲρ δαναῶν, ὄφρ' ἱλασώμεθ' ἄνακτα,
ὃς νῦν ἀργείοισι πολύστονα κήδε' ἐφῆκεν.
Ως εἰπὼν, ἐν χερσὶ τίθει. ὃ δ' ἐδέξατο χαίρων
παῖδα φίλην, τοὶ δ' ὦκα θεῷ κλειτὴν ἑκατόμβην,
ἑξείης ἔστησαν ἐΰδμητον περὶ βωμόν.
χερνίψαντο δ' ἔπειτα, καὶ οὐλοχύτας ἀνέλοντο.
τοῖσιν δὲ Χρύσης. μεγάλ' εὔχετο χεῖρας ἀνασχών.
Κλῦθί μευ ἀργυρότοξ', ὃς χρύσην ἀμφιβέβηκας,
κίλλαντε ζαθέην, τενέδοιό τε ἶφι ἀνάσσεις.
ἤδη μέν ποτ' ἐμεῦ πάρος ἔκλυες εὐξαμένοιο,
τίμησας μὲν ἐμέ. μέγα δ' ἴψαο λαὸν ἀχαιῶν.
ἠδ' ἔτι καὶ νῦν μοι τόδ' ἐπικρήηνον ἐέλδωρ.
ἤδη νῦν δαναοῖσιν ἀεικέα λοιγὸν ἄμυνον.
Ως ἔφατ' εὐχόμενος. τοῦ δ' ἔκλυε φοῖβος ἀπόλλων.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' εὔξαντο, καὶ οὐλοχύτας προβάλοντο,
αὐέρυσαν μὲν πρῶτα, καὶ ἔσφαξαν, καὶ ἔδειραν,
μηρούς τ' ἐξέταμον, κατά τε κνίσῃ ἐκάλυψαν,

δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν,
καῖε δ' ἐπὶ σχίζης ὁ γέρων, ἐπὶ δ' αἴθοπα οἶνον
λεῖβε. νέοι δὲ παρ' αὐτὸν ἔχον πεμπώβολα χερσίν.
αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη, καὶ σπλάγχν' ἐπάσαντο.
μίστυλλόν τ' ἄρα τ' ἄλλα, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν.
ὤπτησάν τε περιφραδέως, ἐρύσαντό τε πάντα.
αὐτὰρ ἐπεὶ παύσαντο πόνου, τετύκοντό τε δαῖτα
δαίνυντ' οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος, καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο.
κοῦροι μὲν, κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο·
νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν, ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν.
οἱ δὲ, πανημέριοι μολπῇ θεὸν ἱλάσκοντο,
καλὸν ἀείδοντες παιήονα κοῦροι ἀχαιῶν,
μέλποντες ἑκάεργον. ὁ δὲ φρένα τέρπετ' ἀκούων.
ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
δὴ τότε κοιμήσαντο παρὰ πρυμνήσια νηός.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
καὶ τότ' ἔπειτ' ἀνάγοντο μετὰ στρατὸν εὐρὺν ἀχαιῶν.
τοῖσιν δ' ἴκμενον οὖρον ἵει ἑκάεργος ἀπόλλων.
οἱ δ' ἱστὸν στήσαντ', ἀνά θ' ἱστία λευκὰ πέτασσαν.
ἐν δ' ἄνεμος πρῆσεν μέσον ἱστίον, ἀμφὶ δὲ κῦμα
στείρῃ πορφύρεον μεγάλ' ἴαχε νηὸς ἰούσης.
ἡ δ' ἔθεεν κατὰ κῦμα, διαπρήσσουσα κέλευθα.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἵκοντο κατὰ στρατὸν εὐρὺν ἀχαιῶν,
νῆα μὲν οἵγε μέλαιναν ἀπ' ἠπείροιο ἔρυσσαν.
ὑψοῦ ἐπὶ ψαμάθου, ὑπὸ δ' ἕρματα μακρὰ τάνυσσαν.
αὐτοὶ δ' ἐσκίδναντο κατὰ κλισίας τε νέας τε.
Αὐτὰρ ὁ μήνιε νηυσὶ παρήμενος ὠκυπόροισι,
διογενὴς Πηλέος υἱὸς πόδας ὠκὺς ἀχιλλεύς.
οὔτε ποτ' εἰς ἀγορὴν πωλέσκετο κυδιάνειραν,
οὔτε ποτ' ἐς πόλεμον, ἀλλὰ φθινύθεσκε φίλον κῆρ,

αὖθι

αὖθι μένων. ποθέεσκε δ' ἀϋτήν τε, πτόλεμόν τε.
ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐκ τοῖο δυωδεκάτη γένετ' ἠώς,
καὶ τότε δὴ πρὸς ὄλυμπον ἴσαν θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
πάντες ἅμα. ζεὺς δ' ἦρχε. θέτις δ' οὐ λήθετ' ἐφετμέων
παιδὸς ἑοῦ, ἀλλ' ἥγ' ἀνεδύσατο κῦμα θαλάσσης.
ἠερίη δ' ἀνέβη μέγαν οὐρανὸν, οὔλυμπόν τε.
εὗρεν δ' εὐρύοπα κρονίδην, ἄτερ ἥμενον ἄλλων,
ἀκροτάτῃ κορυφῇ πολυδειράδος οὐλύμποιο.
καί ῥα πάροιθ' αὐτοῖο καθέζετο, καὶ λάβε γούνων
σκαιῇ. δεξιτερῇ δ' ἄρ' ὑπ' ἀνθερεῶνος ἑλοῦσα,
λισσομένη προσέειπε Δία κρονίωνα ἄνακτα.
Ζεῦ πάτερ, εἴ ποτε δή τοι μετ' ἀθανάτοισιν ὄνησα
ἢ ἔπει, ἢ ἔργῳ, τόδε μοι κρήηνον ἐέλδωρ,
τίμησόν μοι υἱόν, ὃς ὠκυμορώτατος ἄλλων
ἔπλετ'. ἀτάρ μιν νῦν γε ἄναξ ἀνδρῶν ἀγαμέμνων
ἠτίμησεν. ἑλὼν γὰρ ἔχει γέρας αὐτὸς ἀπούρας.
ἀλλὰ σύ πέρ μιν τίσον ὀλύμπιε μητίετα Ζεῦ
τόφρα δ' ἐπὶ τρώεσσι τίθει κράτος, ὄφρ' ἂν ἀχαιοὶ
υἱὸν ἐμὸν τίσωσιν, ὀφέλλωσίν τέ ἑ τιμῇ.
Ὣς φάτο. τὴν δ' οὔτι προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς.
ἀλλ' ἀκέων δὴν ἧστο. θέτις δ' ὡς ἥψατο γούνων,
ὣς ἔχετ' ἐμπεφυυῖα, καὶ εἴρετο δεύτερον αὖθις.
νημερτὲς μὲν δή μοι ὑπόσχεο, καὶ κατάνευσον,
ἢ ἀπόειπ', ἐπεὶ οὔτοι ἔπι δέος, ὄφρ' ἐῢ εἰδῶ,
ὅσσον ἐγὼ μετὰ πᾶσιν ἀτιμοτάτη θεός εἰμι.
Τὴν δὲ μέγ' ὀχθήσας, προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς.
ἦ δὴ λοίγια ἔργ', ὅτ' ἔμ' ἐχθοδοπῆσαι ἐφήσεις
ἥρῃ, ὅταν μ' ἐρέθῃσιν ὀνειδείοις ἐπέεσσιν.
ἡ δὲ, καὶ αὔτως μ' αἰεὶ ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσι
νεικεῖ. καί τέ μέ φησι μάχῃ τρώεσσιν ἀρήγειν.
ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν αὖθις ἀπόστιχε, μή σε νοήσῃ

ἥρη. ἐμοὶ δέ κε ταῦτα μελήσεται ὄφρα τελέσσω.
εἰ δ' ἄγε τοι κεφαλῇ κατανεύσομαι, ὄφρα πεποίθῃς.
τοῦτο γὰρ ἐξ ἐμέθεν γε μετ' ἀθανάτοισι μέγιστον
τέκμωρ, οὐ γὰρ ἐμὸν παλινάγρετον, οὐδ' ἀπατηλὸν,
οὐδ' ἀτελεύτητον γ' ὅ,τι κεν κεφαλῇ κατανεύσω.
ἦ, καὶ κυανέῃσιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε κρονίων.
ἀμβρόσιαι δ' ἄρα χαῖται ἐπεῤῥώσαντο ἄνακτος,
κρατὸς ἀπ' ἀθανάτοιο. μέγαν δ' ἐλέλιξεν ὄλυμπον,
τώγ' ὣς βουλεύσαντε, διέτμαγεν. ἡ μὲν, ἔπειτα
εἰς ἅλα ἆλτο βαθεῖαν ἀπ' αἰγλήεντος ὀλύμπου.
Ζεὺς δὲ ἑὸν πρὸς δῶμα, θεοὶ δ' ἅμα πάντες ἀνέσταν
ἐξ ἑδέων, σφοῦ πατρὸς ἐναντίον. οὐδέ τις ἔτλη
μεῖναι ἐπερχόμενον, ἀλλ' ἀντίοι ἔσταν ἅπαντες.
ὣς ὁ μὲν, ἔνθα καθέζετ' ἐπὶ θρόνου, οὐδέ μιν ἥρη
ἠγνοίησεν. ἰδοῦσ' ὅτι οἱ συμφράσσατο βουλὰς
ἀργυρόπεζα Θέτις, θυγάτηρ ἁλίοιο γέροντος,
αὐτίκα κερτομίοισι Δία κρονίωνα προσηύδα.
τίς δ' αὖ τοι δολομῆτα θεῶν συμφράσσατο βουλάς;
αἰεί τοι φίλον ἐστὶν ἐμεῦ ἀπὸ νόσφιν ἐόντα,
κρυπτάδια φρονέοντα δικαζέμεν. οὐδέ τι πώ μοι
πρόφρων τέτληκας εἰπεῖν ἔπος ὅ,ττι νοήσῃς.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πατὴρ ἀνδρῶν τε, θεῶν τε.
ἥρη. μὴ δὴ πάντας ἐμοὺς ἐπιέλπεο μύθους
εἰδήσειν. χαλεποί τοι ἔσοντ' ἀλόχῳ περ ἐούσῃ.
ἀλλ' ὃν μέν κ' ἐπιεικὲς ἀκουέμεν, οὔτις ἔπειτα
οὔτε θεῶν πρότερος τόνγ' εἴσεται, οὔτ' ἀνθρώπων.
ὃν δ' αὖ ἐγὼν ἀπάνευθε θεῶν ἐθέλοιμι νοῆσαι,
μή τι σὺ ταῦτα ἕκαστα διείρεο, μὴ δὲ μετάλλα.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοῶπις πότνια ἥρη.
αἰνότατε κρονίδη, ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες;
καὶ λίην σε πάρος γ' οὔτ' εἴρομαι, οὔτε μεταλλῶ.
ἀλλὰ

ἀλλὰ μάλ' ἔυκηλος, τὰ φράζεαι, ἅσσ' ἐθέλησθα.
νῦν δ' αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα μή σε παρείπῃ
ἀργυρόπεζα Θέτις, θυγάτηρ ἁλίοιο γέροντος.
ἠερίη γάρ σοί γε παρέζετο, καὶ λάβε γούνων.
τῇ, σ' ὀΐω κατανεῦσαι ἐτήτυμον. ὡς Ἀχιλῆα
τιμήσῃς. ὀλέσῃς δὲ πολέας ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος, προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς.
δαιμονίη, αἰεὶ μὲν ὀΐεαι. οὐδέ σε λήθω.
πρῆξαι δ' ἔμπης οὔτι δυνήσεαι, ἀλλ' ἀπὸ θυμοῦ
μᾶλλον ἐμοὶ ἔσεαι. τό, δέ τοι καὶ ῥίγιον ἔσται.
εἰ δ' οὕτω τοῦτ' ἐστίν, ἐμοὶ μέλλει φίλον εἶναι.
ἀλλ' ἀκέουσα κάθησο, ἐμῷ δ' ἐπιπείθεο μύθῳ.
μή νύ τοι οὐ χραίσμωσιν ὅσοι θεοί εἰσ' ἐν Ὀλύμπῳ
ἆσσον ἰόνθ' ὅτε κέν τοι ἀάπτους χεῖρας ἐφείω.
Ὣς ἔφατ'. ἔδδεισεν δὲ βοῶπις πότνια Ἥρη.
καί ῥ' ἀκέουσα καθῆστο, ἐπιγνάμψασα φίλον κῆρ.
ὤχθησαν δ' ἀνὰ δῶμα Διὸς θεοὶ οὐρανίωνες.
τοῖσιν δ' Ἥφαιστος κλυτοτέχνης ἦρχ' ἀγορεύειν,
μητρὶ φίλῃ ἐπίηρα φέρων λευκωλένῳ Ἥρῃ.
ἦ δὴ λοίγια ἔργα τάδ' ἔσσεται, οὐδ' ἔτ' ἀνεκτά.
εἰ δὴ σφὼ ἕνεκα θνητῶν ἐριδαίνετον ὧδε,
ἐν δὲ θεοῖσι κολῳὸν ἐλαύνετον, οὐδέ τι δαιτὸς
ἐσθλῆς ἔσσεται ἦδος, ἐπεὶ τὰ χερείονα νικᾷ.
μητρὶ δ' ἐγὼ παράφημι καὶ αὐτῇ περ νοεούσῃ.
πατρὶ φίλῳ ἐπίηρα φέρειν Διΐ, ὄφρα μὴ αὖτε
νεικείῃσι πατήρ. σὺν δ' ἡμῖν δαῖτα ταράξῃ.
εἴπερ γάρ κ' ἐθέλῃσιν Ὀλύμπιος ἀστεροπητὴς
ἐξ ἑδέων στυφελίξαι. ὁ γὰρ πολὺ φέρτατός ἐστιν.
ἀλλὰ σὺ τόνγ' ἐπέεσσι καθάπτεσθαι μαλακοῖσι.
αὐτίκ' ἔπειθ' ἵλαος Ὀλύμπιος ἔσσεται ἡμῖν.
Ὣς ἄρ' ἔφη. καὶ ἀναΐξας, δέπας ἀμφικύπελλον

μητρὶ φίλῃ ἐν χερσὶ τίθει· καί μιν προσέειπε.
τέτλαθι μῆτερ ἐμὴ, καὶ ἀνάσχεο κηδομένη περ,
μή σε, φίλην περ ἐοῦσαν, ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἴδωμαι
θεινομένην· τότε δ' οὔτι δυνήσομαι ἀχνύμενός περ
χραισμεῖν. ἀργαλέος γὰρ ὀλύμπιος ἀντιφέρεσθαι.
ἤδη γάρ με καὶ ἄλλοτ' ἀλεξέμεναι μεμαῶτα,
ῥῖψε ποδὸς τεταγὼν ἀπὸ βηλοῦ θεσπεσίοιο.
πᾶν δ' ἦμαρ φερόμην, ἅμα δ' ἠελίω καταδύντι,
κάππεσον ἐν λήμνω. ὀλίγος δ' ἔτι θυμὸς ἐνῆεν.
ἔνθα με σίντιες ἄνδρες ἄφαρ κομίσαντο πεσόντα.
Ὣς φάτο. μείδησεν δὲ θεὰ λευκώλενος ἥρη.
μειδήσασα δὲ, παιδὸς ἐδέξατο χειρὶ κύπελλον.
αὐτὰρ ὁ τοῖς ἄλλοισι θεοῖς ἐνδέξια πᾶσιν
ὠνοχόει, γλυκὺ νέκταρ ἀπὸ κρητῆρος ἀφύσσων.
ἄσβεστος δ' ἄρ' ἐνῶρτο γέλως μακάρεσσι θεοῖσιν,
ὡς ἴδον ἥφαιστον διὰ δώματα ποιπνύοντα.
ὧς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης,
οὐ μὲν φόρμιγγος περικαλλέος ἣν ἔχ' ἀπόλλων,
μυσάων θ', αἳ ἄειδον ἀμειβόμεναι ὀπὶ καλῇ.
αὐτὰρ ἐπεὶ κατέδυ λαμπρὸν φάος ἠελίοιο,
οἱ μὲν, κακκείοντες ἔβαν οἶκόνδε ἕκαστος.
ἧχι ἑκάστω, δῶμα περικλυτὸς ἀμφιγυήεις
ἥφαιστος ποίησ' εἰδυίῃσι πραπίδεσσι.
Ζεὺς δὲ πρὸς ὃν λέχος ἤϊ' ὀλύμπιος ἀστεροπητὴς,
ἔνθα πάρος κοιμᾶτ', ὅτε μιν γλυκὺς ὕπνος ἱκάνοι.
ἔνθα καθεῦδ' ἀναβάς. παρὰ δὲ χρυσόθρονος ἥρη.

τέλος.

LIBER PRIMVS ILIADOS HOMERICAE,

Latinis uerſibus redditus à Ioach. Camer.

IVrgia pernicioſa cano triſtemq; furorem
Aeacidę, longi Danais incendia luctus.
Per quæ caſſa animis inferna ſede receptis
Corpora diripuere canes, uarięq; uolucres,
Sparſa ſolo Iliaco fortiſſima corpora Regum.
Sic æterna Iouis placuit ſententia cordi.
Muſa mihi cauſſas memora quo nomine primum
Quoue Deo ductor Gręcorum & diuus Achilles,
Correpti immani pugnarint prælia uoce.
Omnis ab irato defluxit Apolline peſtis,
Qui mala per totos ædebat funera campos,
Replebatq; uagis cæſorum ſtragis aceruis.
Vna ſacerdotis contempti iniuria Chryſæ
Cauſſa fuit Clarij feralis numinis iræ,
Quem procul à claſſis ſermone Atrida feroci
Increpitans, iunctiſq; minis ſtatione fugarat.
Venerat hic celeres Danaũ prece ſupplice naues,
Proq; ſua apportans redimenda munera nata,
Ornamenta Dei, uittas ſacraſq; coronas,
Aurea ſceptra manu retinens, orabat Achiuos.
In primis geminos Atrei de ſanguine fratres,
Quos erat imperium penes & ius nobile regni.
Atridæ atq; omnes, fortiſſima turba, Pelaſgi,
Sic uos totius diuina potentia cœli
Victores Phrygia ſaluos deducat ab urbe,
Atq; det in patriam curſum uentoſq; ſecundos,
Natam infœlici genitori reddite Graij,
Reddite non uili natam mercede ſolutam.

Hic

Hic alij Argiuæ proceres atq; agmina plebis
Acclamare ſenem reuereri, ſumere dona,
Vnius Atridæ ſed erat diuerſa uoluntas
Ille male acceptum uatem propellit, & ultro
Accumulat dictis conuitia facta ſuperbis.
Si te ego poſt inuiſe ſenex, conſpexero, curua
Roſtra frequentanté, ſeu nunc, iterũue reuerſum,
Non mihi te eripiet ſceptrum non infula Phœbi.
Hanc non reſtituam, dum ſeruam tarda ſenectus
Excipiat procul à patrijs diſtantibus oris
Mœnibus Argolicis, ubi plenos ſedula fuſos
Euoluet digitis & noſtra cubilia ſternet.
Ergo age te noſtris citus è conſpectibus aufer
Ne ſtet noſtra tuæ damno indignatio uitæ.
Hæc ubi dicta dedit, paret trepidante ſacerdos
Mente, premés tacito dirum ſub pectore uulnus.
At ſimul hoſtiles reſonante in littore turmas
Tutus ut euaſit, ſublata ſydera uoce
Complens, Latona genitum in ſua uota uocauit.
Arcitenens, Chryſæ dominus, Cillæq; beatæ,
Sminthie, qui Tenedũ dextra moderare potente,
Grata ſacram templi uenerandi uictima noſtris
Cæſa tuas manibus terram ſi planxit ad aras,
Extaq; ſubiectis attulerunt pinguia flammis
Caprarumq; boumq;, has exaudire querelas
Phœbe meas propera, ac in Achaica corpora miſ(ſis
Humida noſtra tuis ulciſcere lumina telis.
Sic ait inſiſtens precibus, quas Phœbus ab alto
Mentibus exoſis Danaos ſuſcepit Olympo.
Ergo abijt uaſti ſummo de uertice cœli
Suſpẽſuſq; arcus humeros habilemq; pharetram,
Quam

Quam concuſſæ intra ſtrepitum fecere ſagittæ.
Ipſe uelut tenebræ ac obſcuræ nubila noctis
Caſtra, locum, ingrediẽs aduerſus cœpit Achiua.
Inde in confertos detorſit ſpicula Graios,
Conſequitur ſtridens argentea ſpicula clangor.
Principio iumenta cadunt & magna canum uis,
Tabida mox ipſos homines inuadit arundo.
Et iam crebra rogis illata cadauera flamma
Paſcebat, longe ſplendebant ignibus arua.
Caſtra nouem Phœbi fuerant infeſta diebus
Inſidijs, Decimo Iunonis cogit Achilles
Conuentũ monitu, Graium cui damna dolebãt,
Cum perimi immeritos indigna morte uideret,
Ergo pelidę iuueni ſubiecit ut illis
Concilium Danaum uellet de rebus habere.
Illi ubi multiplici iam conuenere caterua,
Surgit ad hos plantis inuictis fultus Achilles,
Atq; ait: Atride nunc ſpes ſublapſa refertur
Noſtra retro tantum non capta pellimur urbe.
Atq; utinam pateat nobis uia, ſitq; reuerti
Quantumuis uel inerte fuga de morte poteſtas.
En ſimul atterimur bello, morboq; perimus.
Quin igitur conſultum aliquem iuuat ire Deorũ
Clarum relligione uirum, quin carmina Vatum
Diſcimus, aut tacita uolitant quæ ſomnia nocte:
Nanq; ea diſpergit denſis Saturnius umbris,
Si qua nos certi tandem ſiamus ab arte,
Quæ ſit Apollinei non cognita cauſa furoris,
An damnet uotis, anne irrita ſacra repoſcat,
Aut factis tenero ue agno, integra ue capella,
Hoc ſi forte malum placatus munere ſedet.

Dixit & aſſedit. Cunctisq; ſilentibus, infit
Calchas Theſtorides uatum celeberrimus unus
Qui fuit in Danais, qui iam præſentia poſſet
Explicuiſſe, futura ſua prædicere uoce,
Et quæ præteriere modis diſſoluere miris.
Huic quondã auguriumq; & præſcia pectora rerũ
Artes Phœbe tuas dederas. hunc nauibus omnes
Vnanimes ſtatuere ducem Simoentis ad urbem.
Qui tunc communis fatur cupido ore ſalutis.
Aeacide ſuperum regi dilecte Tonanti,
Suades ut longe iaculantis Numinis iras
Pandamus, tibi nos morem geſſiſſe iuuabit.
Ergo tuis animis hæc accipe dicta, mihiq;
Iuratus uerbisq; manuq; auertito peſtem.
Nãq; aliquis noſtro exardeſcet carmine princeps,
Sat ſcio, qui cunctos iuſſis domat unus Achiuos,
Eſtq; humili metuenda uiro iracundia Regis.
Qui ſi forte nigram premat intra uiſcera bilem,
Nec mox optatę uindictę copia detur,
Aſpera tantiſper lęſo fouet ulcera corde
Supplicium donec quæſitum occaſio monſtret.
Quare age dic quid me iubeas ſperare ſalutis.
Huic confirmanti Pelides talia contra
Voce refert. Vates aude & reſponſa Deorum
Intrepidus, quæcunq; tenes, expone Pelaſgis.
Per tibi Latoidę præſentia numina iuro,
Donec ego ualido terram pede uiuus obibo,
Nemo tibi Danaos uim cunctos afferet inter,
Non ipſe Argolici cui ceſſit gloria regni.
Atq; ita ſepoſito cœpit formidine Calchas
Non damnat uotis, non irrita ſacra repoſcit.

Phœbus

Phœbus.ab Atrida ſpretus mouet iſta ſacerdos,
Filia cui non eſt precio dimiſſa repenſo.
Hæc fuit,hæc fiet multorum cauſa malorum.
Peſtifero Diuus neq; ſpargere deſinet arcu
Tela prius,quàm nata patri reddatur inempta,
Chryſeasq; boues centum mactentur ad aras.
Poſſe ita fœlicem uidear promittere Phœbum.
Hæc ubi fatus erat,reliquis aſſedit Achiuis,
Cum ferus in medios oculis ſpirantibus ignem
Proſilit Atrides,uultuq; animoq; minaci,
Nec magis inſano capitur uiolentia corde.
Ac primum Vatem maledictis impetit ardens.
Quando unquam,ſcelerum uates pleniſſime,uerum
Exijt ore tuo? quis me dum lędere tentas
Abſtinuiſſe ſoles,quæ non hoſtilia faris?
At tua lingua bonum nunquam,non dextra peregit.
Et nunc falſa etiam Danais oracula iactas
Quod pro detenta Chryſeide Graia puella
Agmina lætifera configat arundine Phœbus.
Quæ ſibi me ſolido tantum deuinxit amore.
Vt iam Tyndaridos langueſcant coniugis ignes:
Nam quid ego referam raras in uirgine dotes,
Ingenium, artificesq; manus, formamq; genusq;.
Nulla Clytemneſtram melior fortuna ſecuta eſt.
Quamuis hác teneris mihi ſors cõiunxerit annis.
Quamuis prima toro intulerit ueſtigia noſtro.
Omnia ſed mitto, quando utilitate iubemur
Mittere,non nobis eſt cernere funera Graij
Veſtra uoluptati. Cur uos ego uiuere nolim?
Hac tamen hæc cupido reddetur lege parenti
Ne,dictu infandum,ſoli uos inter honoris

Expertes,penes eſt quos rerum ſumma, ferantur.
Quare agite & regi quæ detis dona parate.
Viribus hunc præſtans contra eſt affatus Achilles
Maxime rex Danaum quę nunc te Atrida ſiniſtrę
Vexat auariciæ ſpecies,quę munera cenſes
Magnanimos reparata tibi dare poſſe Pelaſgos?
An retinent plenas æraria publica ciſtas?
Nunquid in æquales diuiſas omnia partes
Miles habet quæ de Phrygijs ſpolia urbibus ęgit?
Nec fas eſt prædę repetitas ducere ſortes.
Quod dabit obſeſſa ſi Iuppiter urbe potiri,
Hanc concede Deo,refeterur terq; quaterq;
Gratia,nec meritorum obliuiſcemur Achiui.
Aeacidę his dictis Atrides talia reddit.
Falleris ò diuum ſoboles pulcherrime Achilles
Si me ueſtra putas fraudum commenta latere.
Scilicet oblectent ut te tua munera,noſtræ
Sint inhonoratę partes? Hanc reddere ſuades,
Reddetur,Sed enim,ne ſis ignarus Achille
Quanq; Marte uales, ſi nō animo uſq; reuoluent
Quæ mihi pro erepta ueniant Chryſeide dona,
Magnanimi Argiui,ſeu tu,ſeu Maximus Aiax,
Seu Laertiades ſpoliati ſorte gemetis:
Quicquid erit poſt uiderimus,Nūc iſtud agamus.
Spumigero nauem properemus mergere Ponto
Remigium aptantes, pecudesq; imponere ſacras,
Formoſamq; ſuo Chryſeida mittere patri.
Atq; his dux aliquis rebus principsq; legatur
Aut Aiax aut Idomeneus aut diuus Vlyſſes,
Aut tu,præcipuo natus Pelida furore,
Ille ſagittiferi ſacris de more peractis,

Exitiale

Exitiale malum propulſet Apollinis iræ.
Tum ſic torua tuens eſt ore locutus Achilles.
Heu mihi lucro inhians, profligatiq; pudoris,
Quis Danaũ promptis animis tua iuſſa capeſſat?
Seu ſit in hoſtiles legio ducenda cohortes,
Seu ſit opus factáue uia, caſtrisúe locatis.
Non ego Dardanios ulturus Marte colonos
Aegeum, innocuos, enaui ſcilicet æquor,
Nã neq; abegerũt mihi equorũ armẽta boumue,
Nec ſola frugiferæ uaſtarunt pinguia Phthiæ
Quando inter freta lata iacent, montesq; iugoſi,
Sed tua, ſed fratrisq; tui lacrymabile nobis
Gratia ſuaſit iter, noſtroq; afferta labore
Gloria ueſtra, canis, quos tu nunc putide ſpernis.
Et mihi ademptutum te tradita dona minaris
Pro quĩs multa tuli, quaſi nõ tibi plurima ſemper
Obueniant, quoties Troianas uincimus urbes.
Nam pars luctifici noſtratum maxima belli
Eſt manuum, partæ pars eſt tua maxima prædæ.
Ipſe fatigatus pugna, quæ munera dantur,
Conſulo pauca boni, quare hoc nũc accipe dictũ.
Quando ita contemptus tibi ſum, cũ claſſe reuerti
Eſt animus, Phthiæq; domus remeare paternas.
Sed niſi decipior, ſtabunt faſtidia magno
Hæc Attida tibi, cumq; à te priuer honore
Nominis & famæ, hæc ad te quoq; dãna redibũt.
Nec tua noſtri exors opulenta potentia creſcet,
Dixerat, Atrides contra cui talia fatur
I igitur, quoniam ſedet hæc ſententia corde
Non te ego noſtra orabo moras hic nectere cauſa
Sunt alij digno qui me uenerentur honore

Ante geretq; mei curam Saturnius omnes.
Nam quid diſſimulem cunctos inuiſior inter
Vno te mihi nemo duces, quoniam tibi ſemper
Rixæ gliſcit amor, belliq; cupidine flagras,
Nullaq; ueſanam ſatiant fera prælia mentem,
Quod ſi forte alijs inuicto robore præſtas.
Sic Deus, Aeacide non eſt tua gloria, fecit
Nunc age cum ratibusq; domũ ſocijsq; profectus
Myrmidonũ tua regna tene. neq; te moror, aut te
Irato moueor, ſimul iſta minantia dicta
Accipe, uti certus Chryſeida poſcit Apollo,
Hanc ego naue patri propria ſocijsq; remittam,
Hæc ita ui pulchram rapiet Briſeida dextra
Exceptam ſorti nuper tibi, ne inſcius erres
Quantum te noſtri ſuperet pręſtantia regni.
Neue alius fama nobis ſe comparet æqua.
Dixit. At Aeacidæ mens acri fixa dolore
Perfurit, accenſo ſecum dum corde uolutat
Num faciat mucrone uiam, iuguletq; tyrannum,
An frenet potius furiati pectoris æſtus. (illuc,
Dum dubitat, dum mens nunc huc nunc uoluitur
Iam ſimul ingentem uagina eduxerat enſem,
Cum prope ſollicita Iunone excita Minerua,
Nanq; illam cura amborum ſtudiumq; tenebat,
Aſtitit, & iuuenem flauo complexa capillo,
Seſe uni oſtendens, acies latet agminis omnes.
Obſtupuit tactu Aeacides & lumina torquens
Verſa retro, agnouit diuinæ Palladis ora,
Quiq; micant oculi radiantis fulminis inſtar.
Quam ſimul ac uidit celeri eſt ita uoce locutus.
Nata patris ſummi, quid ad hoc te littus adegit?
Nunquid

Nunquid ut aſpicias Agamẽnonis auſa ſuperbi?
At tibi prædico, quod non uanum auguror eſſe,
Hunc aliquando ſui perdet uecordia faſtus.
Cerula Tritonis tum ſic eſt uirgo profata.
Repreſſura tuas, ſi auſcultes, cęlitus iras
Aſſum ſollicita Iunone excita Minerua,
Nanq; illa amborum cura ſtudioq; mouetur,
Ergo age quantumuis intendas iurgia uerbis
Hunc modo da rixis finem, ne ſtringere ferrum
Suſtineas. Nam tempus erit cum quæ facit iſte
Triplicibus placare uolet conuitia donis.
Nec procul illud abeſt, ſæuum cohibeto furorem
Et tibi propitijs diuis pareto duabus.
Sic Dea, ſic pedibus uelox reſpondit Achilles.
Veſtra Deæ ſemper mihi iuſſa capeſſere fas eſt,
Iam quoq; cum rabidus furit imis mẽtibus ardor
Sic res ipſa monet. Nam numina ueſtra colentes
Cœlicolæ pariter uos exaudire ſoletis.
Sic fatus capulo niueo ſplendente metallo
Complexus magnum uagina condidit enſem.
At Dea pacato terras relliquit Achille
Lucida templa Iouis repetens ſedesq; Deorum.
Nec tenuit ſæuam flammati pectoris iram
Pelides, dictisq; malis Agamemnona contra
Agreditur, ueteris reuocans exordia litis.
Heu mihi uicte mero, uultuq; proterue canino,
Et tremulo timidi corde ignauiſſime cerui.
Quando unq; armatas acies producere campo
Auſus es, aut te principibus coniungere Graijs
Hoſtile ut poſſes includere fraudibus agmen?
An quoniam intentãt ibi certum plurima lætum,

Tutius erepta eſt conuertere præmia nobis?
Si qui forte tibi quæ non placuere locutus.
Dira lues populi. At niſi inertibus imperitares,
Iam tua ſupremo ſtaret petulantia fine.
Sed tibi prædico & iuſiurandum inſuper addam
Forte manus Danaum nos olim tota requiret,
Cum tu Priamidæ ſuppreſſos enſe uidebis,
Enſe colorato miſerandæ ſanguine turbæ,
Ipſe dolens fruſtra cupies ſuccurrere uictis,
Tunc tua ſero malæ laniabunt pectora curæ,
Quod fuerit per te, cunctis qui præſtat Achiuis,
Laude ſua & decoris merito ſpoliatus honore,
Tunc ego non ullis precibus precióue mouebor.
Vt ſceptrū hoc ramis iam pridē & frondibus orbū
Montana exectum radicitus arbore, nunq̄
Virgultis imo rurſus de ſtirpe uireſcet,
Poſtq̄ gnaua manus fabri de matre recidit,
Et ſecuit tunicas ferro crinemq́ decorum,
Nunc proceres manibus portant inſigne Pelaſgi,
Qui leges & iura Iouis ſub numine dicunt.
Hæc ubi dicta dedit, fuluo diſtincta metallo
Sigeæ infligens telluri ſceptra reſedit,
Eq́ alia Atrides inſtaurat prælia parte.
Tum Pylius cuius mellitus ab ore fluebat
Sermo ſenex, ſuperans Hybleū ſermo liquorem,
Hos inter dulci medium ſe uoce ferebat.
Sæcula præteriti qui bina peregerat æui,
Cuiq́ per extinctæ Neleia mœnia turbæ
Ante duplex ortus & funera duxerat ætas,
Ipſe Pylo effœtus iam tertia regna tenebat,
Tunc interfari atq́ hæc promere corde fideli.

Heu

Heu mihi qus luctus, quos fundet Achaia fletus,
Quæq; manent Priamũ queq; huius gaudia natos,
Quę ducet Troiana cohors lęta otia mente?
Cum patefacta duum fuerit diſcordia Regum,
Quorum conſilijs belloq; eſt inclyta uirtus,
Et quorum cunctos uincit laus utraq; Graios.
Ergo mihi ambo ſeni natu parete minores,
Et mea iam uobis longe præſtantibus olim
Conſuetudo uiris fuit acceptiſſima priſcis.
Nam nec ego tales uidi, nec poſtmodo cernam,
Quales Pirithoum, Regnatoremq; Dryanta
Cæneaq; Exadionq; ac immanem Polyphemũ,
Et ſimilem ſuperis Aegiden Theſea diuis.
Atq; hi terrigenis ualido cum robore cunctis
Gentibus anteirent, ſæuiſſima prælia dextra
Pugnauere ſua, & genus extinxere Gigantum
Montibus aſſuetum uictus tolerare ferarum.
Iſti me ſocio ſunt uſi, & abuſq; remota
Acciuere Pylo, cumq; his communia iunxi
Agmina, proq; mea iuui fera bella uirili.
Nec quiſq;, hoc quotquot mortales tẽpore uiuũt,
Audeat armatos hos contra ſtringere ferrum.
His ego conſilio dubijs in rebus adeſſe,
Ac ipſi noſtros monitus audire ſolebant.
Vos igitur ſimilem mihi concedatis honorem,
Auſcultate ſeni, quondam auſcultaſſe iuuabit.
Tuq; nec Aeacidem donato munere priua,
Sed ſine quam Graij dederunt retinere puellam.
Tu quoq; ne Regem uerbis Pelida laceſſe,
Vſq; probris; impos animi, maledicta rependens,
Nanq; haud ſceptrigeri eſt uulgaris gloria Regis,

T Cui decus

Cui decus ipſe hominũ pater addidit atq; Deorũ.
Quod ſi matre Dea es præcellens uiribus ortus,
Hic te legitimi tamen anteit pondere regni.
Tuq; Atrida prior turgentia pectora ſeda,
Aſt ego Peliden precibus placauero blandis,
Nanq; hic oppoſito pro muro eſt unus Achiuis.
Dixerat. Atrides retulit, cui talia princeps:
Sic res eſt ut rere ſenex. Sed quis ferat iſtum,
Cuius quo ſe non præfracta ſuperbia tollit.
Omnia uult uerſare ſuo qui ſubdita nutu
Omnesq; imperio premere & iuſſis moderari,
Quod, uel ego fallor, uel non ſuccedere cernet.
An quoniam egregium bello nulliq; ſecundum
Numina fecerunt magni immortalia cœli,
Quos uult cunq; malis dictis impune laceſſit?
Sic ait Atrides ſic dicere plura uolentem
Aeacides orſus medio ſermone repreſſit.
At mea culpetur merito dementia, & excors
Iure uocer, tua ſi mandata ego nulla recuſem
Eſſe aliјs dñm licet haud mihi. Nãq; ego poſthac
Non ſequar imperiumq; tuum faſcesq; ſuperbos.
Præterea hæc animo non lenia dicta reconde,
Haud mea pro tenera nudabit uirgine dextra,
Nec te contra aciem, neq; contra quemlibet, enſis.
Quando mihi rapitis quam donauiſtis Achiui,
Sed rerum hic intra claſſem quodcunq; mearum
Inuito abſtuleris nunquam mihi. Verũ age uires
Experiare tuas, ut Graia teſte Phalange.
Extemplo haſta tuo deſtillet noſtra cruore.
Hactenus infeſtis uerbis exercita, utroq;
Seditio iratis animis ſurgente quieuit,

Adq;

Adq; ſuas Danaûm dilapſa eſt concio naues.
Ipſe Menœtiade & ſocij Peleius heros
Ad claſſem inq; ſuas ſedes comitatus, abiuit.
Atrides celerem Nerei deducit in undas
Bis deno inſtructam delecto remige nauem:
Inq; ſacras ponit pecudes captamq; puellam.
Centum pro pulcra pecudes Chryſeide Phœbo.
Omnibus his demum princeps accedit Vlyſſes.
Et iam uelifera innabat uada ſalſa Carina
Cum iubet Atrides populum de more piari.
Iiq; piabantur, uaſtoq; piacula ponto
Fundebant, Clarij placantes numina ſacris,
Mactabantq; captas & curuo in littore tauros,
Fumens æthereas nidor ſe uoluit in auras.
Talia dum caſtris operatur Dorica pubes,
Cœptę Agamemno minas non obliuiſcitur iræ,
Talthybiumq; ad ſe iubet Eurybatenq; uocari
Præcones famulosq; ſuos. Tum talia fatur:
Pelide ad puppes celeri pede tendite greſſus,
Adductam hic ueſtris Bryſeida ſiſtite palmis.
Quod ſi non ſinet ipſe, tamen deducere certũ eſt
Stipatum Danaum, nec ſolam forte, caterua
Hæc ubi dura dedit uerbis mandata ſuperbis
Illi per ſteriles triſtes gradiuntur arenas,
Myrmidonumq; pedes pergunt aduertere roſtris.
Atq; hos aſpiciens, ut propter forte ſedebat,
Claſſemq; ac ſocios, non eſt lætatus Achilles,
Tum trepidi procul ad conſpectũ heroa reſiſtunt,
Et nullos dant ore ſonos muſſantq; timore,
Hoc animo Aeacides cernens, ſic incipit ultro:
Saluete, interpretes, præcones, turba Deorum

Atq; hominũ, propius conſiſtite, Non mihi ueſtrũ
Cauſa mali eſt ſtudium, ſed quo mittente uenitis
Atrides, teneram Briſeida ducere. Sed tu
Dis ſate Parrocle his accitam trade puellam.
Quos nunc iſtius teſtes ſimul inuoco facti
Erga immortalesq; Deos, hominesq; caducos,
Erga ipſumq; ferum Regem, ſi quando futurũ eſt
Auxilium ut poſcant rerum diſcrimina noſtrum
Cum miſeri Phrygio ſternentur marte Pelaſgi.
Huius enim rabioſa agitat præcordia peſtis,
Nec ſinit ut ſenſus ad publica commoda flectat,
Omnia proſpiciens uentura, anteacta recordans,
Qua ratione ſuos ſaluos ex hoſte reducat.
Sic fato obſequitur caro Patroclus amico,
Educitq; foras mœſto Briſeida uultu,
Illa ſequens greſſus lentos inuita mouebat.
At lacrimans ſocijs ubi ſe ſubduxit Achilles,
Aſpiciens nigri canentes æquoris undas,
Multa precans ſupplex tendebat brachia matri.
O genitrix, per te quoniam mihi contigit æui
Summa breuis, ſaltem mihi conſeruaret honorẽ
Iuppiter altitonans clari regnator Olympi,
Nunc neq; tantillum decoris laudisq; reliquit.
Quodq; erat Atrides Danaũ mihi ductor ademit.
Præmia noſtrorum rapiens abducta laborum.
Hæc inter lacrimas audiuit uerba profuſas,
Forte ſenem propter diſcumbens Nerea, Mater,
Aequoreas intra ſinuoſi gurgitis ædes.
Nec mora, ceu nebulæ, canis erupit ab undis,
Ipſius ante pedes plorantis Diua reſidens.
Atq; manum prehendens prefato nomine cœpit.

Quid fles, quæúe tuum pectus mala, nate, fatigãt?
Dic age, neu celare uelis, ut uterq; ſciamus.
Sic matri Aeacides dicenti pauca marinæ
Larga trahens imo retulit ſuſpiria corde:
Nil horum te diua latet, quid nota renarrem?
Etioneas Thebam expugnauimus arces,
Et multam euerſa prædam deueximus urbe,
Hanc diuiſerunt inter ſe ſorte Pelaſgi,
Exemptamq; dedere prius Chryſeida regi.
At Chryſes captæq; pater, Phœbiq; ſacerdos,
Venerat Argolicas celeres prece ſupplice naues.
Proq; ſua portans redimenda munera nata
Ornamenta Dei, uittas, ſacraſq; coronas,
Aurea ſceptra manu retinens orabat Achiuos,
In primis geminos Atrei de ſanguine fratres,
Quos penes imperium & ius eſſet nobile regni.
Hic alij Argiuæ proceres atq; agmina plebis
Acclamare ſenem reuereri, ſumere dona.
Vnius Atridæ ſed erat diuerſa uoluntas,
Ille male acceptum miſerum propellit, & ultro
Accumulat dictis conuitia facta ſuperbis.
Hic abit, at læſo retinentem corde dolorem,
Fundentemq; preces non auerſatus Apollo,
Nanq; hunc immenſo complectebatur amore,
Noxia in immeritos coniecit tela Pelasgos
Per totas acies & caſtra uagantia tela,
Altera & alterius ſubigebant funera funus.
Iamq; aderat Phœbi promens oracula uates,
Mox ego tum primus diuum placare iubebam.
Quo dicto Atrides ſubitas exarſit in iras
Euentuq; mihi nimium non uana minatur.

Nanq; hanc ueloci referunt iam naue pelaſgi,
Chryſeoq; ſimul deportant munera phœbo.
Sed mihi precones dudum Briſeida, Regis
Iuſſu abduxerunt, mea pręmia, uerum age ſi quid
Diua potes carum mater ne deſere natum.
Et pete cœleſtes ſedes ſublimis olympi
Saturnoq; precare ſatum, memoraq; benignam
Si quã operã huic uerbis quondã factisúe dediſti.
Nam memini te ſæpe domi iactare paternæ.
Te quondam exitium diuis ex omnibus unam
Auertiſſe Ioui indignum, cum cætera turba
Cœlicolum huic nexus & uincula dura pararent.
Iuno, Neptunasq; & terra numina Phœbi
Siue ea pallas erat. Verum te diua ſceleſtum
Prohibuiſſe nephas, & centimanum Briarea
Quem ſuperi, mortale uocat genus Aegeona,
Accitum auxilio ſocium iunxiſſe tonanti.
Qui ſimul ac, ualida ſuperans uirtute parentem,
Ad Saturnigenæ partes ſe contulit, Illis
Impia repreſſis ceciderunt uincla timore.
Hæc genua amplectens memora ſi flectere poſſis
Forte Iouem, Teucris ut opem ferat, inq; pelaſgos
Sæuiat, & naues intra maris æquora circum
Cõprimat occiſos, ut in omnes pœna redundet,
Regis & illius ferat hos iniuria fructus.
Ipſe etiam Atrides magnus ſua rex Agamemno
Dãna recognoſcat, quod laude orbauerit, omnes
Qui uincit Graios uirtute & robore belli.
Hunc contra lacrymis Thetis eſt affata cohortis.
Heu mihi nate malo miſerabilis edite partu
Cur ego ſuſtinui tali te educere fato?

Cui

Cui cum parca legat prope deficientia fila
Gaudia debueras tranquilla carpere mente
Nunc infœlicis ſpacium breue contigit æui
Vſqꝫ adeo infauſta genitum te aue nate paterni
Aſpexere lares. Nunc has ego portó querelas
Cœlicolum domino, ſub olympi tecta niuoſi.
Interea alta trahens per Pthias otia naues,
Vt ſemel irato cœpiſti pectore, dura
Nanqꝫ heri ad oceani freta circundantia terras
Tranſijt, & diuos aſſumſit cœlitus omnes
Iuppiter, Aethiopum conuiuia lęta frequentans.
Quem cum luce ſua bis ſexta reduxerit Eo
Limina quæ ſolido ſummi Iouis ære coruſcant
Accedam, atqꝫ ipſum genibus cōplexa precabor
Nec ſpreta indecorem uideor latura repulſam.
Hæc effata graui cruciata dolore reliquit
Acacidæ raptam plangentia corda puellam.
Iamqꝫ rates Ithacum & quæ debita ſacra uehebat
Chryſeos fauſto præhenſabat flamine portus.
Subductæ tum uela legunt detracta carinæ,
Inqꝫ ſuas ſedes ſubmiſſum fune reclinant
Non ſegnes malum iuuenes, remiſqꝫ ſub altos
Nauē adigūt portus, ſonat anchora iacta profun-
Annexáqꝫ ligant retinacula linea puppim. (do.
Tum ſimul in ſiccas ipſi egrediuntur arenas
Et latonigenæ ducunt ſua munera Phœbo.
Ipſa etiam molli Chryſeis littora planta
Calcat: At hanc aras aſſiſtens propter Vlyſſes.
Dextram addit dextræ patriæ. Dehinc talia fatur.
Huc tibi me Danaum miſit rex reddere natam
Et pecudes Phœbo centum mactare ſacratas,

Vt mala

Vt mala quæ ſæuæ mouit lugubria peſtis
Argiuis, miſſo placatus munere pellat.
Sic ait, inq; manus patri dedit. ille recepta
Nata lætus erat. Sed diuo Graia iuuentus,
Conſtituunt aras ſacra centenaria circum,
Et dextras liquidi tingunt in fluminis unda,
Conficiuntq; molas, diuum libamina, ſalſas.
Tum Chryſes geminas tollens ad ſydera palmas
Sic ait. O me, qui Chryſam Cyllanq; gubernas,
Quiq; tegis Tenedũ, rurſum audi Phœbe precan-
Vt prius in mea uota tuas deflexeris aures (tem.
Vltus deſpectum Danaum per funera uatem,
Sic mihi des cupida quod te nũc mente repoſco,
Letiferum properes Danais auertere peſtem.
Talibus orantem uatem exaudiuit Apollo,
At prece perfecta, ſalſa cum fruge litaſſent,
Corripiunt cæſas pecudes & tergore nudant,
Secta tegit nidor femiorum è compagibus oſſa,
Et gemina implicitas celant abdomina partes,
Tum ſimul adijciunt crudę undiq; fruſtula carnis,
Admouet ipſe foco ſenior, Bacchiq; liquorem
Inuergit, quinis uerubus ſtat in ordine pubes.
Et iam toſta ignis femorum conſumpſerat oſſa,
Et libata deis depauerat exta iuuentus,
Quod ſupereſt, in fruſta ſecãt uerubusq; refigunt.
Dein referunt aſſo ſtudioſe ex ignibus artus,
Sic tum Graia deo, menſisq; operata iuuentus
Veſcitur æquali cunctis dape lege tributa.
Cumq; exempta fames epulis, potu ſitis eſſet,
Crateras pueri ſtatuunt & uina coronant,
Circum perq; ferunt omnes, & pocula libant.

Graia

Graia diem totum placabat carmine pubes
Latoum & pulcrum celebrans Pæana canebat.
Ille ſuis hilares præbebat laudibus aures,
Iamq; nigræ occiduo ſurgebant Sole tenebræ
Cum nauis iuxta ſomnum cœpere rudentes.
Iamq; rubeſcebat roſeis aurora quadrigis,
Cum reditum curſumq; parant reuehiq; per altũ.
Aſpirat flatus Phœbus uentosq; ſecundos.
Erigitur malus, panduntur candida uela.
Illa inflata tument Zephyris. Aegea carinam
Inachiam ferit & fluctu circumſonat unda,
Currit iter, ueloxq; ſecat maris æquora nauis,
Quã ſimul ut caſtris tandem eſt appulſa Pelaſgis
In terram atq; altas iuuenũ manus urget arenas,
Et trabe ſuppoſita porrectum in littore firmant,
Dein redeunt per quiſq; ſuas naualia ſedes.
At proles odium flagrantibus inclyta Pelei
Seruat alens animis, atq; ocia tractat acerba,
Nec magis in Danaum ſolennes pergere cœtus
Suſtinet, & duri uitat diſcrimina Martis,
Et ſua triſtificis abſumens pectora curis
Bellorum pugnæq; minas fremitusq; requirit.
Iamq; exorta diem bis ſextum aurora uehebat,
Et Saturnigena duce turba beata Deorum
In cœlum remeat. Sed nati cærula mater
Haud oblita preces, emerſit ab æquoris undis
Circumfuſa petens cœleſtes aere tractus
Cum dubiam faciunt incerta crepuſcula lucem.
Forte ſub Aethereis ſolus conſederat oris
Iuppiter in ſummo ſplendentis uertice mundi.
At Thetis ante ipſum genua amplexata ſiniſtra

Procubuit, mulcens dextra immortalia colla.
Tunc Saturnigenam ſic ora precantia ſoluit.
O pater, aut uerbis aut ſi tua numina rebus
Vna Deos inter defenſum ſedula iuui,
Annue ſupplicibus Thetidos Saturnie uotis,
Atq; meo, fatis cui uita breuiſſima ceſſit,
Redde ſuas laudes & nomen honoris Achilli
Cui rapuit Graium ſpreto ſua munera ductor,
Quod ne impune ferat Rex effice maxime Diuũ,
Tamq; diu Phrygijs legionibus adijce uires,
Vt merita abſumat cęſos uindicta Pelaſgos
Donec adempta meo creſcat ueneratio nato.
Dixerat: At nubes qui cogit ad ætheris orbes
Iuppiter, haud ullas reddit tacito ore loquelas,
Immotusq; diu ſilet, illa inſiſtit & orat,
Et genua amplectẽs mentum tenet, atq; ita fatur:
Quid metuis? plane auxilium promitte roganti,
Abnue ſiue palam. Ne ſit contemptior inter
Diuos, & noſtri ſint hæc exempla pudoris.
Tum pater ex imo gemitus dans pectore fatur:
O mihi peſtiferum cauſſas tua uota malorum
Hinc inimicitiæ atq; odium Iunonis amarum
Exiſtet, cum me maledictis aggredietur.
Nanq; Deos inter ſemper me inceſſere gaudet
Litigioſa probris, Dum res me ait uſq; iuuare
Teucrorum, & Phrygijs ſucceſſus addere pugnis.
Nunc age clam noſtra fac coniuge cauta recedas,
Quæq; petis ſecura meæ committito curæ,
Nanq; effecta dabo, ſimul ut dubitatio ceſſet,
Firmabo æterno promiſſa fidelia nutu,
Quo ſit cœlicolis ſigno mea certa uoluntas

Præcipuo,

Præcipuo,neq; enim fas eſt hoc fallere quenquã,
Nec reuocare poteſt ullus ne auertere caſus.
Sic ait atq; ſupercilijs pater annuit atris,
Ambroſiæq; alte diuino à uertice Regis
Defluxere comæ,magnusq; tremiſcit Olympus.
Atq; ita conſilium diſſoluitur.illa profundos
Inſilit in fluctus lucentis ab æthetis axe.
Iuppiter in ſua tecta redit ſub limina cœli.
Quo ueniente Dei uacuata ſedilia linquunt,
Aſſurguntq; ſuo patri,neq; ſuſtinet ullus
In ſolio accumbens illo ingrediente manere.
Tum diuina toro ſtructo ſibi membra locauit.
Nec latuit Thetidos Iunonem inceptio uiſæ,
Cumq; ſuo ſenſit conſultauiſſe marito.
Mox ita iurganti uoce eſt aggreſſa tonantem,
Quis nam nunc iterum fraudum pleniſſime,tecũ
Secretos habuit conuentus. Me ſine ſemper
Sic arcana tibi ſunt conciliabula cordi.
Nec me participem rerum ſinis eſſe tuarum.
Tunc hominum ſic reſpondit pater atq; Deorum:
Si te poſſe putas omnes cognoſcere ſenſus
Iuno meos,erras. Nam & ſi me fata maritum
Eſſe tibi uoluere,tamen quædam grauiora
Sunt,quàm ut ferre queas. Verũ quo fas ſinit uſq;
Conſcia eris rerum prę cunctis prima mearum.
Nec prius hę cuiq; Diuumq; hominumq; patebũt.
Sed quę immortales alios celauero cunctos,
Tu quoq; ne ſtudeas rogitando exquirere uelle.
Hunc grandi aſpiciens Iuno ſic lumine fatur.
Quod uerbum exijt ore tuo ſæuiſſime coniunx?
Qũ ante hac aliquid rogitando exquirere cœpi?

An turbata unquam per me tua cœpta fuerunt?
Sed mea corda metus nunc non leuis intrat,& angit
Candida cœrulei ne mentes filia Nerei
Auferat ereptas tibi,nam tecta aere mane
Supplice te geſtu genibus complexa tenebat.
Auxilium cui te puto promiſiſſe petenti
Aeacidem ut læſum cæde ulciſcare Pelaſgum.
Tum genitor uultu quo nubila congregat,inquit:
Quicquid ego inſtituo ſemper ſcelerata putando
Elicis,& rerum te non latet ulla mearum.
Nec tamen hac aliud tibi ab improbitate paratur,
Quam noſtra ira tibi magnorum cauſa malorum.
Quod ſi ſic ut reris habet res,ſic mihi cordi eſt.
Proinde tace,reſidensq; tuum uenerare maritũ,
Ne tibi ſi excitus uiolentam iniecero dextram,
Omnes afflictę nequeant ſuccurrere Diui,
Quotquot clara colunt conuexi mœnia cœli.
Dixerat,illa graui ſiluit perculſa timore,
Inq; reclinata preſſit ſua pectora mente.
Exoritur Diuum Iouis alta per atria murmur.
Mulciber hæc inter fabricandi clarus in arte
Conſolans placida triſtem ſermone parentem.
Sic ait: O facinus malum & intolerabile,ſi uos
Humana in tantas agitabit gratia rixas,
Inq; Dijs moto faciet ſæuire tumultu:
Gaudia nulla dapum,menſarum nulla uoluptas.
Quandoquidé exultat pars rerũ peſſima uictrix.
Nunc ego te genitrix,quanquam ſapis ipſa,monebo
Læſa Iouis dictis ut places corda benignis,
Ne læta ille noua conuiuia lite prophanet.
Nanq; poli dominus qui terris fulmina ſpargit,
Si uelit

Si uelit ex imis conuellat ſedibus orbem,
Vſq; adeo cunctis immenſis uiribus anteit.
At tu lenificis mulce fera pectora uerbis,
Atq; ita propitium nobis dea redde tonantem.
Dixit & exurgens bipatentia pocula matri
Obtulit, inq; manus tradens hæc inſuper addit.
Fer mea, quanq; ægre eſt, hũc mater firma dolorē
Ne tua cara rapi ploranti lumine cernens
Corpora, non poſſim turpes defendere plagas,
Tanta habet irato ſe offerre pericla tonanti.
Nam memini tibi cũ quondã auxiliarier auſum
Me pede proiecit tractum alto à limine cœli.
Illa dies miſerum uidit me tota cadentem,
Cumq; ſua occiduis ſol ora conderet umbris
Lemniaca collapſus humo, uix ægra trahebam
Quæq; ſuper tenuiſſima erant ſpiracula uitæ.
Tum me ſublatum fouerunt Sinties, omni
Semianima à caſu reparantes corpora cura.
Sic fato arridens & candida brachia Iuno
Extendens, manibus ſuſcepit pocula nati.
Ille aliјs dextro circumfert ordine diuis
Fundens de pleno nectar cratere ſuaue.
Soluitur in longos Vulcani æterna cachinnos
Turba miniſterio diuorum. Talibus illum
Tranſegere modis, dum mergitur ęquore, ſolem.
Concordi dapibus ueſcentes ore paratis.
Tum lyra Phœbeo ſonat aurea pollice tacta,
Alternaq; canunt Muſæ bona carmina uoce.
Iam Phaethonteos caligo extinxerat ignes
Cum ſua quiſq; ſubit conclauia nocte deorum,
Structa fabri gnauis manibus conclauia claudi.

Atſua quo ſolitus fuerat date feſſa quieti
Membra prius, lectum conſcēdit Iuppiter altum,
Capturus ſomnos, Et iuxta regia Iuno.

F I N I S.

AD LECTOREM.

Hæc reuiſo opuſculo emendanda occurrerunt, quædam fortaſſe minutiora, quàm ut annotari debuerint, & ſimilia forte nonnulla nos fugerunt, ſed ut hæc fuerit cuiuis corrigere facile, ita illa indicata à nobis, & ueniam à uobis inuentura eſſe, & in partem meliorem acceptum iri, confid.mus.

Pagina	Linea	
4	10	*doctrinæ, multo prof.*
7	6	*functiones*
13	1	*impete*
17	10	*annitiq́;*
18	9	*At poëtas*
22	11	*Arctinum*
23	10. 12	*hominis* * *quidam*
28	2.21.25	*Amazonia* * *locupletum* * δυναμένοιο
33	24.26	*cumulant* * *finit*
39	23	*Tyrannio*
47	29	*Pittheus,*
50	20	*ſceptroq́; inniſus*
52	28	*poſſet.*
54	8.28	λαβὰς * παιλαιοὶ
61	4	πανθ' ὅσα
66	1.23	*caput eſt, Aequum* * καλύπτειν *ſignificat.*
68	2.25	*Vlyßis* * *exerceantur*
71	19.27	τιμὴ *autem* * ὡς ἐπέοικεν

Pagina

Pagina	Linea	
72	2.24.27	*faceret,poſſet* * ἑζομένω * ἀγλαΐηφι
77	7	φορήμεναι
79	2.4.10	μεθύων * *fit inter* * *periculū adire & adori-*
80	19	*incub.ando,una dictione* *(ri hoſtes*
82	21. 23	λιλαιομένου: *Dia Eionei filia,*
87	5	*Athenien.*
102	24	ῥήμασιν
104	27. 28	ἀνασπαδόν * ἀπὸ τῆς
106	7	*rerum,interpretati ſunt*

EX OFFICINA CRATONIS MYLII
ARGENTORATEN. ANNO
M. D. XXXVIII.

DE FORTI DVLCEDO.

1007027

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google